

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **2006**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:105:484934>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-16**

Repository / Repozitorij:

[Dr Med - University of Zagreb School of Medicine
Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
MEDICINSKI FAKULTET
LIST MEDICINSKOG FAKULTETA
www.mef.hr
ISSN 1332-960X

Prosinac 2006 / Godina 25, br 1-2

Riječ dekana

**Završena obnova
fakultetskih
prostora**

**Prijava
projekata EU**

**Prof. dr. Ljudevit
Jurak - žrtva borca
za znanstvenu istinu**

**Enciklopedijski
rječnik humanog i
veterinarskog
medicinskog nazivlja**

Predvorje dekanata nakon preuređenja

Slika na naslovnici: Obnovljeno pročelje stare zgrade dekanata

Sadržaj

Riječ dekana

Medicinski fakultet u akademskoj godini 2005./2006. 3

Uprava i poslovanje

Obnovljene fakultetske zgrade. 5

Nastava

Diplomska nastava u akademskoj godini 2005./06. 6

Novi doktori medicine. 7

Poslijediplomska nastava u školskoj godini 2005./2006. 9

Novi magistri i magistri znanosti 10

Suradnja doktorskih studija u području biomedicine i zdravstva u Hrvatskoj i Europi. 11

Pet godina sveučilišnog studija medicine na engleskom jeziku 12

Znanost

Prijava znanstvenih programa i projekata u 2006. godini 14

Obranjene doktorske disertacije akademska godina 2005.–2006. 14

Održane javne rasprave - prijave teme. 16

Znanstvene tribine 17

Najbolje doktorske disertacije 18

Znanstvena produkcija znanstvenih novaka 18

Stipendiranje putem organizacije

Deutscher Akademischer Austauschdienst. 19

Suradnja

Prijava projekata u Sedmom okvirnom programu. 21

Dobiveni međunarodni znanstveni projekti 24

Hrvatski institut za istraživanje mozga

Rad Hrvatskog instituta za istraživanje mozga u 2005.-2006. 25

Nabavka novog uređaja za magnetsku rezonanciju 3Tesla. 27

Prvi doktorandi na poslijediplomskom doktorskom studiju iz neuroznanosti 28

Škola narodnog zdravlja «A. Štampar»

Rad Škole narodnog zdravlja u akademskoj godini 2005/06. 29

European Training Consortium in Public Health and Health Promotion i European Master in Health Promotion: Summer School «Strategies for Health in Europe» 30

mef.hr

Vlasnik i izdavač

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU –
MEDICINSKI FAKULTET
Šalata 3b, 10000 Zagreb

Glavni urednik

Goran Šimić

Uredništvo

Nikolina Bašić-Jukić

Darko Bošnjak

Dijana Delić-Brkljačić

Vladimir Dugački

Davorika Granić

Božo Krušlin

Tomislav Luetić

Marko Pečina

Igor Rudan

Melita Šalković-Petrišić

Branko Šimat

Mirzet Žižak

Grafički urednik

Branko Šimat

Tajnica Uredništva

Rosa Zrinski

e-mail: rosa@mef.hr

Adresa Uredništva

Medicinski fakultet

Šalata 3b, 10000 Zagreb

Telefon: 45 90 280, 45 66 888

Telefaks: 45 90 273

e-mail: bsimat@mef.hr

Grafička priprema i tisak

DENONA d.o.o.,

Zagreb

UREDNIKOV KUTAK**Dragi kolege i suradnici,**

ponajprije se zahvaljujem akademiku Marku Pećini, dosadašnjem uredniku Mef.hr, na povjerenju koje mi je iskazao preporučivši me za ovu odgovornu dužnost. Uz njegovu daljnju neizostavnu pomoć (Erranti viam monstra!) i uz nove članove Uredničkog odbora, trudit ću se održati dosadašnju kvalitetu uređivanja našeg fakultetskog glasila. Zahvaljujem se također našoj dekanici prof. dr. Nadi Čikeš što je odobrila unapređenje grafičkog izgleda lista. Sada su sve stranice u boji, a izmijenjen je i dizajn naslovnice časopisa. I na kraju, pozivam vas da nam i dalje šaljete svoje pisane i slikovne priloge vezane uz događanja na Fakultetu.

Do sljedećeg broja, koji ćemo zajednički učiniti dostojnim jubilarne, 90. godišnjice osnutka našega fakulteta.

Goran Šimić

Svečanosti

<i>Dan Fakulteta</i>	31
<i>Blagdanski susreti nastavnika, zaposlenika i umirovljenika</i>	34
<i>Dani druženja i športa</i>	35
<i>20 godina Laboratorija za mineralizirana tkiva</i>	38
<i>85 godina Klinike za dermatovenerologiju</i>	39

Skupovi

<i>ECTS Training School "Principles of systemic and local bone regeneration"</i>	40
<i>Šesti međunarodni kongres o koštanim morfogenetskim proteinima</i>	41
<i>Tjedan kosti i zglobova 2006. godine</i>	42
<i>Svjetski dan osteoporoze</i>	43
<i>"Tajne" ljudskoga mozga kroz dječje oči</i>	44
<i>3. hrvatski kongres o Alzheimerovoj bolesti s međunarodnim sudjelovanjem</i>	45
<i>The 17th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology</i>	46

Povijest

<i>Prof. dr. Ljudevit Jurak – žrtva borca za znanstvenu istinu</i>	47
<i>Pregled dosad održanih simpozija u spomen na Ljudevita Juraka</i>	49

Nakladništvo

<i>Enciklopedijski rječnik humanog i veterinarskog medicinskog nazivlja</i>	50
<i>Uspješan završetak velikog nakladničkog projekta</i>	51
<i>Novi sveučilišni udžbenici</i>	52
<i>Atlas BI-RADS® – nakon promocije u svakodnevnu praksu</i>	56

Središnja medicinska knjižnica

<i>Elektroničke knjige</i>	57
<i>Druga hrvatska konferencija o medicinskim informacijama</i>	58
<i>Novosti</i>	58
<i>Repozitorij Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu</i>	59
<i>Nova baza podataka – SCOPUS</i>	59

Umjetnost

<i>Eduard Pavlović: Aloisu Alzheimeru u čast</i>	60
<i>„Human touch“ na promociji knjige prof. dr. Matka Marušića</i>	61

Vijesti**Studenti**

<i>Živost na studentskoj medicinskoj sceni</i>	64
<i>Bolnica za medvjediće</i>	65
<i>Zagreb International Medical Summit</i>	66
<i>CroMSIC u prošloj akademskoj godini – faza zrelosti</i>	67
<i>Brucošijada studenata Medicinskog fakulteta u Zagrebu</i>	68
<i>Medicinski fakultet u Osijeku otvorio "Kabinet vještina"</i>	69

In memoriam

<i>Prof. dr. sc. Vladimir Palmović</i>	70
<i>Prof. dr. sc. Tomislav Šoša</i>	71
<i>Prof. dr. sc. Jagoda Bolčić-Wikerhauzer</i>	71

Obavijesti

IZVJEŠĆE DEKANA

Medicinski fakultet u akademskoj godini 2005./2006.

Tijekom akademske godine 2005./06. u Hrvatskoj je započela provedba Bolonjskog procesa, a na Medicinskom fakultetu prvim zahtjevima tog procesa izvrsno smo se prilagodili. S obzirom na to da je reforma terciarnog obrazovanja izrazito slojevita, potrebno je pažljivo analizirati utjecaj provedenih koraka na sve komponente, što se u Hrvatskoj sada i provodi. Otvoreni prioritetni poslovi u okviru Bolonjskog procesa su izrada dodatka (suplementa) diplomi, definiranje dodatnih aspekata prvog i drugog ciklusa (financiranje, upisne kvote, provedba programa, horizontalna mobilnost, zapošljivost), dorada sustava osiguranja kvalitete, reforma sustava provjere znanja, povećanje mobilnosti, postavljanje pitanja akreditacije neformalnog učenja itd. Potrebna je stalna provjera ECTS-bodova (anketama i analizom primjene) te razumijevanje ECTS-a kao parametra u definiciji ishoda učenja. Valja osigurati i evaluaciju studijskih programa koji su dobili dopusnicu. Trenutačno je najveća aktivnost usmjerena prema prihvaćanju nacionalnog kvalifikacijskog okvira koji definira kompetencije koje se stječu procesom obrazovanja na svakoj razini, pa tako i na razini visokog obrazovanja. Medicinski fakulteti u Hrvatskoj već su anticipirali svoj put prema postizanju nacionalnog kvalifikacijskog okvira izradom prijedloga kataloga znanja i vještina, koji se upravo nastavlja, a već sad predstavlja i dobru osnovu za defini-

ciju ishoda učenja na hrvatskim medicinskim fakultetima.

Potrebno je pospješiti izradu programa i infrastrukture za cjeloživotno učenje uz sudjelovanje svih partnera odgovornih da osiguraju funkciju toga sustava. U medicini riječ je o trajnom usavršavanju liječnika, koje godinama uspješno provodimo na Fakultetu, premda u Hrvatskoj taj proces u načelu nije dovoljno vezan uz sveučilišne ustanove.

Uvođenje Bolonjskog procesa i novih studijskih programa u Hrvatski visokobrazovni prostor pokazalo je i niz problema: nedostatak odgovarajućih kadrova, prostora i opreme te probleme s financiranjem. Treba pomno analizirati i prilagoditi relevantne zakonske i podzakonske akte. U svim aktivnostima treba povećati informiranost i sudjelovanje studenata te tako maksimalno iskoristiti sve potencijale sustava. Studente treba bolje informirati i o zanimanjima te zapošljavanju s kvalifikacijom koju postižu. Pokazuje se velika potreba za informiranjem šire akademske zajednice o provedbi Bolonjskog studijskog sustava, unapređivanjem visokog obrazovanja što zahtijeva edukaciju nastavnika, poboljšanje metoda učenja i podučavanja, razvoj kulture etičkog ponašanja, edukaciju članova zajednice o etičkim načelima, posebice o ponašanju u znanosti. Valja posebno pojačati komunikaciju prema tržištu rada te institucijama odgovornima za potporu i stipendiranje studenata.

Prof. dr. Nada Čikeš

Premda na Medicinskom fakultetu uspješno provodimo nastavu na doktorskom studiju, vrjednovanje studijskih programa na fakultetima i izdavanje dopusnica u Hrvatskoj još nije završeno, pa bi taj postupak trebalo ubrzati i standardizirati. Stoga bi trebalo povećati kvalitetu evaluacije i recenzije. Budući da su znanstvena istraživanja temeljna i glavna komponenta doktorskih studija, u posljednje smo se vrijeme angažirali na razvoju znanstvenog rada studenata doktorskih studija. Također smo nastavili naša nastojanja da stvorimo mrežu doktorskih studija iz područja biomedicine u Hrvatskoj, a spremamo se potpisati sporazum o suradnji u području doktorskih studija s Medicinskim fakultetom u Ljubljani. Na planu doktorskih studija u Hrvatskoj namjeravamo poduzeti još razne mjere: definirati odgovarajuće modele studija, razvijati sustav financiranja (status novaka, status mentora, troškovi istraživanja i izvedbe nastave) stimuliranje povezivanja doktorskih studija, umrežavanje te formiranje doktorskih škola; internacionalizacija sustava, suradnja s industrijom).

Tijekom prošle godine medicinski su fakulteti, zajedno s Hrvatskim liječničkim zborom, Hrvatskom liječničkom komorom, Akademijom medicinskih znanosti Hrvatske i Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi, vrlo intenzivno radili na novom programu specijalističkog usavršavanja liječnika, prema preporukama Europske udruge liječnika specijalista (UEMS). Novi program sastojat će se od nekoliko dijelova koji se odnose na sve specijalističke programe. To su: program specijalizacije, koji definira kompetencije koje mora steći specijalist (uključujući i broj pretraga koje u programu treba svla-

Na Zagrebačkom sveučilištu izabran je i inauguriran novi rektor – dr.sc Aleksa Bjeliš, redoviti profesor Prirodnomatemičkog fakulteta. Prorektori su: dr. sc. Bojan Baletić, prorektor za razvoj i prostorno planiranje, izvanredni profesor Arhitektonskog fakulteta; dr. sc. Tonko Čurko, prorektor za poslovanje, redoviti profesor Fakulteta strojarstva i brodogradnje; dr.sc. Melita Kovačević, prorektor za znanost i tehnologiju, izvanredni profesor Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta; dr. sc. Ljiljana Pinter prorektor za studije i upravljanje kvalitetom, redoviti profesor Veterinarskog fakulteta; dr.sc. Ivan Šimonović, prorektor za međunarodnu suradnju i međuinstitucijsku suradnju, redoviti profesor Pravnog fakulteta.

Nastava je uvijek u središtu pozornosti na našem fakultetu. Dekanica i prodekan za diplomsku nastavu prof. dr. Anton Šmalcelj

dati), uvjeti koje mora ispunjavati ustanova u kojoj se provodi specijalistički program, uvjeti koje mora ispunjavati mentor te uvjeti za specijalizanta i prijedlog specijalizantske knjižice, u koju se upisuju sva znanja i vještine koje specijalizant stječe tijekom programa specijalističkog usavršavanja. Karakteristično je da pojedine skupine specijalizacija, na primjer internističke ili kirurške, u programu usavršavanja (koji većinom traje 6 godina) na početku imaju 2-3-godišnje zajedničko deblo nakon kojega se specijalizacija nastavlja s još 3-4 godine specifičnog programa (kardiologija, reumatologija itd.).

Tijekom prošle akademske godine započeli smo pripreme za zajedničko organiziranje i izvođenje razredbenih ispita za upis u akademsku godinu 2005/06

Godine 2006. dvije klinike Medicinskog fakulteta slave 85. obljetnicu rada Katedre: Klinika za dermatovenerologiju i Klinika za bolesti uha, nosa i grla i cervikofacijalnu kirurgiju.

na svim medicinskim fakultetima u Hrvatskoj. Organizaciju je vrlo uspješno vodila skupina s našeg Medicinskog fakulteta na čelu s prof. dr. Jasminkom Kraljević Brnjas. Članovi Medicinskog fakulteta su sami ili u suradnji s drugim medicinskim fakultetima u Hrvatskoj, na mnogim međunarodnim skupovima, npr. Association for Medical Education in Europe, Association of Medical Schools in Europe itd., vrlo uspješno prikazali naše rezultate unaprjeđenja nastavnog procesa.

U Kliničkom bolničkom centru, na Rebru intenzivno se nastavlja izgradnja novih kapaciteta bolnice. Na Medicinskom fakultetu pratili smo izgradnju i ustanovili da u projektu nema dodatnih nastavnih prostora. Budući da je sadašnji edukacijski prostor već prepunjen, uspjeli smo se dogovoriti da se u sklopu tzv. polivalentne zgrade (u kojoj se nalazi hotel i uredski prostori), oslobodi prostor u kojem će biti nekoliko predavaonica i učionica. Također se vodi briga o tome da na svakom katu zgrade bude manja seminarska učionica za rad sa studentima te da se u svakoj klinici ili zavodu mogu ostvariti uvjeti za instituciju u kojoj se provodi studentska - diplomatska (*teaching institution*) ili specijalistička nastava (*training institution*). Odlaskom klinika sa Šalate u nove prostore na Rebro ispraznit će se prostori na Šalati, pa Fakultet mora definirati projekt Biomedicinskog središta, te planirati daljnju njezinu izgradnju.

Nada Čikeš

Radosne božićne blagdane te sretnu i uspješnu novu, 2007. godinu želimo svim djelatnicima i umirovljenicima Fakulteta i njihovim obiteljima. Posebice našim vrlim piscima i suradnicima želimo trajno nadahnuće kako bi i dalje pomagali pri stvaranju svima nama dragog časopisa.

Uredništvo

IZVJEŠĆE PRODEKANA ZA UPRAVU I POSLOVANJE

Obnovljene fakultetske zgrade

Protekla godina na Medicinskom fakultetu bila je u znaku završetka obnove zgrada ŠNZ „A. Štampar“ te nove i stare zgrade dekanata.

Zgrada ŠNZ dobila je stari sjaj uz 1500 novih kvadratnih metara opremljena je novim namještajem i laboratorijskom opremom. Postavljena je nova računalna mreža s oko 120 novih računala. Organiziran je i opremljen laboratorij za vježbanje vještina.

Obnovljena su i pročelja dekanata, uređen interijer ulaznog prostora te dijelom okoliš. Postavljena je također nova računalna mreža, instalirani su novi serveri, a u učionicama su stara računala zamijenjena novima.

No, Uprava fakulteta ne brine se samo o zgradama i opremi, već znatna sredstva ulaže i u ljude – osobito znanstvene novake, a nastavna aktivnost na poslijediplomskim studijima ove godine primjereno je nagrađena.

Juraj Geber

ŠNZ (2002. – 2006.)

1. Kredit Europske banke 19.750.000 kn
2. Kredit Sveučilišta 12.292.485 kn
3. Grad Zagreb 8.985.900 kn
4. HZZO 3.080.880 kn
5. Medicinski fakultet 11.512.192 kn

Dekanat (2005. – 2006.)

Kredit Sveučilišta 20.186.639 kn

Ali, prava vrijednost su ljudi ...

Medicinski fakultet stipendira znanstvene novake na doktorskom studiju, a u potpunosti oslobađa školarine na specijalističkim studijima (godišnje oko 2.000.000 kn).

... i oprema

Godine 2006. nabavljeno je:

- LCD projektora 26
- računala 118
- printera 53
- servera 3
- nova računalna mreža na dekanatu i ŠNZ
- mikroskopa 30
- modeli za vježbanje zahvata (novi laboratorij vještina na ŠNZ)

IZVJEŠĆE PRODEKANA ZA DIPLOMSKU NASTAVU

Diplomska nastava u akademskoj godini 2005./06.

Glavno obilježje u resoru diplomske nastave u akademskoj godini 2005/6. g. bilo je uvođenje novog, tzv. bolonjskog nastavnog programa. Unatoč povećanom broju upisanih studenata slijedom zakona o djeci branitelja, prva godina po novom nastavnom programu uspješno je završena. Izborna nastave je na prvoj godini po satnici i broju bodova ECTS utrostručena, a po broju izbornih predmeta udvostručena. Uspješno je provedena i „bolonjska“ razmjena studenata s drugim medicinskim fakultetima u Hrvatskoj, novouvedeni kolegij komparativna anatomija prof. Jalšovca izveden je u suradnji s veterinarskim i prirodoslovno-matematičkim fakultetom, a koncipirana je i zajednička izborna nastava u okviru biomedicinskog područja čija realizacija predstoji. Prolaznost prve, tzv. bolonjske generacije, unatoč organizacijskim teškoćama u izvođenju nastave, bila je dobra.

U suradnji s drugim medicinskim fakultetima u Hrvatskoj, završeni su katalozi znanja i vještina koji su temelj definiranja kompetencija diplomiranog doktora medicine u Hrvatskoj te polazište za unapređenje kurikuluma. Zajednička radna skupina s po tri člana svakog od četiri hrvatska medicinska fakulteta, skrbit će se za daljnju razradu i implementaciju.

Sukladno novim statutima Sveučilišta i Medicinskog fakulteta u Zagrebu izrađen je novi Pravilnik o diplomskoj nastavi, konceptualno utemeljen na načelima Bolonjske deklaracije, s naglascima na stjecanju definiranih kompetencija, kontinuiranoj evaluaciji kvalitete nastave i akademskoj otvorenosti diplomskog studija na našem fakultetu, a prilagođen tzv. blok sustavu nastave. Ovaj pravilnik je prije prihvaćanja na Fakultetskom vijeću ponuđen na raspravu.

Poveznica svih navedenih nastojanja je odlučnost da načela Bolonjske deklaracije primijenjena na specifično područje medicinske edukacije, ne ostanu na

Prof. dr. Anton Šmalcelj (prvi slijeva) na Danu bručosa

razini deklarativnosti, nego da se, unatoč objektivnim teškoćama, implementiraju u praksu.

Iz sadašnje perspektive, glavni problem pretkliničke nastave je nesklad između temeljnih pretpostavki blok sustava s njegovom praktičnom izvedbom. Preduvjet za uspjeh blok sustava je da uz trajnu evaluaciju kvalitete nastave i rada studenata prolaznost bude vrlo visoka. Tada se može ostvariti načelo da student bez „zaostataka“, ili tek s ponekim, slijedi sustav edukacije. Ako je međutim prosječna prolaznost po bloku oko 50% (raspon je po kolegijima širok), tada se neizbježno kumuliraju zaostatci pa bez „palijacije“ s dodatnim ispitnim rokovima sustav postaje neodrživ. Dodatni rokovi međutim remete sam sustav i mogu samo imati značenje „izlaza za nuždu“.

Glavni problem kliničke nastave vjerojatno je opterećenost zdravstvenog sustava

u kojem nastavnici nemaju zajamčeno vrijeme, tzv. „protected time“ da se bar u nužnom opsegu posvete studentima. Rješenje je očito u priznavanju posebnog statusa kliničkim ustanova s obzirom na tzv. normative zdravstva, a i u prepoznavanju doprinosa u segmentu nastave prilikom akademskog napredovanja. U tom pogledu je u protekloj akademskoj godini postignut skroman, ali vidan napredak uvođenjem specifičnih nastavnih kriterija pri izborima u znanstveno-nastavna zvanja.

U perspektivi je svakako integrirajuće preoblikovanje našeg kurikuluma, sukladno suvremenim tokovima u medicinskoj edukaciji. Tada će razlike u problematici pretkliničke i kliničke nastave biti manje, ali je isto tako očito da za takve reforme nisu ostvareni preduvjeti.

Anton Šmalcelj

Novi doktori medicine

Promocije

24. studenog 2005. godine

Zoran Bakotić
Boris Benčina
Tina Duvnjak
Tomislav Grgurević
Ana Jadrijević-Tomas
Tomislav Ledenko
Velimir Lupret
Nives Margetić
Josip Mihalj
Ada-Adela Ostović
Mario Pavlek
Margareta Pitlović
Ivana Pušenjak
Ljiljana Smolković
Ana Sruk
Igor Šesto
Marija Šimat
Aleksandra Vaskova
Marijo Vodanović

30. ožujka 2006. godine

Vedran Andrijašević
David Baborski
Igor Balenović
Branimir Čulo
Tomislav Dominis
Lucija Fabijanić
Vlade Glavota
Marko Jelavić
Terezija Jukić
Daniel Meštrović
Tomislav Mihalić
Paola Miklič
Marina Milas
Ante Piljac
Juraj Prejac
Zoran Sipić
Miron Sršen
Tanja Suvaljko
Zoran Štimac
Dubravka Trajbar
Maja Vukoja

6. srpnja 2006. godine

Dora Anzulović
Dražan Ažman
Ivan Babić
Ana Bačeković
Dubravko Bajramović
Marija Baković
Saša Bareta
Dinka Barić
Josip Batinić
Irena Belić
Ana Bernić
Ivica Biškup

Promocija novih doktora medicine održana 7. srpnja 2006. godine

Iva Blajić
Martina Blažev
Lana Bobić
Maja Bohač
Ivana Božić
Margarita Brida
Iva Brkić
Irena Celiščak-Koštarić
Maja Čusek-Šamec
Danijela Čosić
Ana Degmečić
Nikolina Dumančić
Sandra Furdi
Natali Gradac
Mario Josipović
Mirna Kikec
Maja Kolić
Fran Štampalija

6. srpnja 2006. godine

Marina Banović
Tomislav Bokun
Nataša Črne
Branko Dobrović
Josip Dujmović
Nikola Dukarić
Ivan Durlen
Amina Fazlić
Jana Fila
Elizabeta Fištrek
Margareta Fištrek

Tereza Gabelić
Matija Galović
Ružica Galunić
Vanda Gašpar
Sanela Grbaš
Maja Grubelić
Petra Hrandek
Marko Hranilović
Marija Ivica
Marina Jukić
Mario Karačić
Neike Keller
Marko Kisić
Vladimir Knež
Mario Knežević
Tomislav Kokić
Dalibor Kolenko
Hrvoje Vranješ

7. srpnja 2006. godine

Domagoj Butigan
Andreja Kos
Vlatka Kovačić
Tihana Kramar
Goran Krnjak
Elvira Lazić
Krešimir Lončar
Damir Lončarević
Vlasta Lončarić
Marija Lovrić
Marlena Ljubičić

Vlatka Marijić
 Marija Matas
 Lana Matec
 Maja Mikolaj
 Tajana Milanović
 Domagoj Mladinov
 Mihovil Mladinov
 Domagoj Mosler
 Iva Mrkić
 Alan Pegan
 Pavao Perše
 Zoran Podvez
 Tamara Rašić
 Zlatka Reljica-Kostić
 Vesna Rožanković
 Sandra Sandić
 Aleksandar Savić
 Nataša Smiljanec

7. srpnja 2006. godine

Zrna Antunac
 Karlo Golubić
 Sandra Latković Prugovečki
 Dalibor Matijević
 Sanda Smuđ
 Maja Strineka
 Ivica Šafradin
 Ivana Šakić
 Darik Šarić
 Davorin Šef
 Igor Šegović
 Mario Šekerija
 Vesna Šimić
 Ivan Škalički
 Siniša Šoša
 Silvia Šoštarić
 Siniša Štubelj
 Miroslav Tišljar

Mate Trogrlić
 Nikolina Uremović
 Marijana Vidović
 Milena Vidović
 Jakov Vojković
 Vanja Vojnović
 Darko Vujanić
 Tamara Vukić
 Katarina Zahariev
 Jasipa Zelić
 Ivana Žabić

20. srpnja 2006. godine

Lana Augustinčić
 Milena Babac
 Ana Balažin
 Ivana Brnadić
 Ivan Pavao Čevizović
 Orjana Džepina
 Branka Jurić
 Tomislav Madžar
 Marko Mesić
 Ivana Pandur
 Ilija Podobnik
 Ivana Pogledić
 Tihana Pomoravec
 Velibor Puzović
 Krešimir Raguž
 Duje Rako
 Željko Rutić
 Martina Selec
 Mario Sičaja
 Valentina Slivnjak
 Helena Strizić
 Jelena Sušac
 Tomislav Šalamon
 Branimir Ivan Šepeć
 Dejan Šimičević

Marijana Šimić
 Sanja Štrbe
 Maja Vida
 Jurica Žedelj

29. rujna 2006. godine

Mirta Adanić
 Zrnka Adanić
 Ivanka Blažević
 Martina Boban
 Valentina Borković
 Krunoslav Dominić
 Viktor Đuzel
 Dina Fištrek
 Vivian Hadžić
 Marijan Harapin
 Ilija Jergović
 Cvijeta Ježić
 Ivan Kos
 Gordana Križaj
 Jadranka Križaj
 Nina Krklec
 Slavenka Lekić
 Krešimir Mandić
 Marjan Marić
 Marinela Mrljić
 Lidija Petričušić
 Zoran Petrović
 Ivana Pražen
 Željko Prka
 Jana Pušić
 Ana Radonić
 Tamara Rihtar
 Sara Sakoman
 Ivan Samardžić
 Ivanka Šarić
 Joško Šemnički
 Lea Štrelov

Dobitnici rektorove nagrade za akademsku godinu 2005./2006.

U auli Sveučilišta 11. srpnja 2006. u 11 sati svečano su podijeljene Rektorove nagrade za proteklu akademsku godinu. Bilježimo iznimno dobru zastupljenost studenata našega fakulteta koji su se istaknuli sljedećim radovima.

PODRUČJE BIOMEDICINSKIH ZNANOSTI

Medicinski fakultet

Lana Bobić, Ivica Biškup
 Mario Sičaja, Dominik Romić, Željko Prka
 Raphael Béné

Andro Gliha
 Đivo Ljubičić
 Robert Kliček, Neike Keller, Tomislav Heged
 Ivana Pogledić

Čestitamo i našim studentima i njihovim mentorima!

ODSJEK ZA POSLIJEDIPLOMSKU NASTAVU

Poslijediplomska nastava u školskoj godini 2005./2006.

Tijekom školske godine 2005./2006. održano je 10 sjednica Fakultetskog Vijeća u sastavu za pitanja poslijediplomske nastave. Pojedini odjeli ovog odsjeka radili su na redovnim sjednicama Odbora za magisterije, Povjerenstva za stalno medicinsko usavršavanje, Odbora za planove i programe poslijediplomskih studija te Povjerenstva za bodovanje.

Budući da su prošle školske godine svi specijalistički i dva doktorska studija prilagođeni Bolonjskom procesu i poslani na procjenu na Sveučilište te Nacionalno Vijeće za visoku naobrazbu, ove su školske godine stigle dopusnice za neke studije, a ostale smo upisali na temelju jamstva Sveučilišta od prošle školske godine.

1. Doktorski poslijediplomski studij MEDICINA I ZDRAVSTVO

Studenti

Prva je godina, zbog čekanja jamstva Sveučilišta, započela u ljetnom semestru.

U prvu godinu studija upisano je 60 studenata, u drugu godinu redovnih 76, razlikovnih (po natječaju) 23, a u treću godinu 111 studenata. Ukupno je u studiju 285 studenata.

2. Stručni studiji

Dopusnice

Tijekom školske godine 2005./2006. stigle su dopusnice za sljedeće specijalističke studije: Dermatovenerologija (60 ECTS bodova), Fizikalna medicina i rehabilitacija (60 ECTS bodova), Medicinska mikrobiologija (60 ECTS bodova), Radiologija (40 ECTS bodova), Psihoterapija (45 ECTS bodova) te Zaštita majke i djeteta (60 ECTS bodova)

Studenti

U prvu godinu upisani su sljedeći studiji (u zagradi je broj polaznika): Epidemiologija (16), Fizikalna medicina i rehabilitacija (32), Infektologija (10), Klinička onkologija (13), Klinička pedijatrija (25), Medicina rada i športa (17), Obiteljska medicina (143), Oftalmologija (25), Otorinolaringologija i kirurgija glave i vrata (26), Radiologija (43), Školska medicina (14), Zaštita majke i djeteta (7). Ukupno je u prvu godinu upisan 371 student.

Prijavljeno je ukupno 67 tema za magistarski rad. Istodobno, obranjena su 61 magistarska rada. Obavljena je promocija 61 magistra (znanstvenih i stručnih magisterija).

3. Stalno medicinsko usavršavanje

- tiskan **Program stalnog medicinskog usavršavanja Medicinskog fakulteta** za akademsku godinu 2005/06., uz osjetno povećanu ponudu tečajeva, tako da su ponuđena/planirana **363 tečaja**. Od toga je **189** „stručnih“ poslijediplomskih tečajeva prve kategorije i obnove znanja, **17** tečajeva individualne edukacije i **157** granskih predmeta znanstvenog poslijediplomskog studija ponuđenih kao tečajevi stalnog usavršavanja.

Napomena: Za razliku od prijašnjih godina, u ponudu tečajeva stalnog medicinskog usavršavanja, umjesto dotadašnjih izabranih **55** predmeta, ponuđeno je svih **157** granskih predmeta znanstvenog poslijediplomskog studija

Realizacija planiranih tečajeva u akad. God. 2005/06.;

od planirana **363** tečaja realizirano **232** (64%) s oko **2600** polaznika.

Od **232** realizirana tečaja njih **78** su I kategorije i obnove znanja (+ individualna edukacija), dok su **154** granski predmeti znanstvenog poslijediplomskog studija ponuđeni kao tečajevi stalnog usavršavanja.

Problem moratorija na održavanje tečajeva individualne edukacije (u tijeku je postupak za definiranje kriterije za mentorstvo i kriterija za pohađanje te vrste edukacije), kompromisno je riješen tako što individualna edukacija postaje sve više sastavni dio, odnosno nadovezuje se na identični tematske tečajeve I. kategorije.

Napomena: Izraženi postotak realizacije planiranih tečajeva ipak ne daje realnu sliku o održanim tečajevima jer (do današnjeg dana) još uvijek nisu pristigla sva izvješća s održanih tečajeva. Drugi problem manje realizacije je i dalje to što vodi telji prijave tečajeve za objavu u knjižici, ali tečajeve (ne ulazeći u razloge) ne održe.

Planirani tečajevi u akad. god. 2006/07.;

tiskan je **Program stalnog medicinskog usavršavanja Medicinskog fakulteta** za tekuću akademsku godinu 2006/07., s ponuđenih/planiranih **348 tečajeva**. Od toga je **174** „stručnih“ poslijediplomskih tečajeva prve kategorije i obnove znanja, **17** tečajeva individualne edukacije i **157** granskih predmeta znanstvenog poslijediplomskog studija ponuđenih kao tečajevi stalnog usavršavanja.

Tablica 1. Brojčani pokazatelji stalnog medicinskog usavršavanja na Medicinskom fakultetu

Akadska godina	2003/04.	2004/05.	2005/06.	2006/07.
BROJ TEČAJEVA	121	128	363	348 ¹
BROJ POLAZNIKA	2023	2497	2600	-

¹ Planirani broj tečajeva

- Svi tečajevi, odnosno prijedlozi tečajeva do svojega su prihvaćanja prolazili postupak recenzije, evaluiranja od Fakultetskog povjerenstva za stalno medicinsko usavršavanje te odobrenje Fakultetskog vijeća u sastavu za pitanja poslijediplomske nastave. Odjel za SMU osigurava pravilno i transparentno administrativno i financijsko praćenje svakog tečaja.
- Trenutačno se radi na dopunama i izmjenama Pravilnika o stalnom medicinskom usavršavanju sukladno izmjenama drugih normativnih akata Fakulteta (Statut).
- Pravilnikom o mjerilima i načinu korištenja posebnih prihoda regulirani su načini financiranja i raspodjela sredstava ostvarenih održavanjem tečajeva (zasada se Pravilnik pokazao stimulativnim za organizatore, voditelje tečajeva i predavače).
- Financijsko praćenje poslovanja tečajeva odvija se u načelu putem Financijsko-računovodstvenog odsjeka Fakulteta.
- Potaknuta je veća angažiranost katedara Fakulteta na povećanju broja i kvalitete tečajeva stalnog usavršavanja i izradi preciznijih kriterija za pojedine oblike edukacije.

- Povećanjem broja tečajeva i polaznika ostvaren je i znatan financijski prihod izravno Fakultetu, ali i indirektno preko prihoda koji su ostvarili voditelji i predavači, a koji je uz honorare upotrijebljen i za nabavku materijalnih sredstava i opreme Fakulteta.
- U organizaciju tečajeva uključen je velik broj nastavnika, a povećanje broja tečajeva i velik broj polaznika stvorio je povećane zahtjeve za Odjel za stalno medicinsko usavršavanje (što nužno iziskuje i kadrovske popunjavanje u skoroj budućnosti).
- U uporabi je poseban kompjuterski program za sortiranje i sređivanje prijave za tečajeve kako bi se svi potencijalni polaznici mogli na vrijeme izvjestiti o tečajevima za koje su izrazili interes. Također je izrađena baza podataka o tečajevima i svim polaznicima.
- Kao sastavni dio poslijediplomske nastave, sustav stalnog medicinskog usavršavanja uključen je i u "mrežu" znanstvenog i stručnog poslijediplomskog studija, s ciljem da se studentima i drugim polaznicima omogući nesmetano kretanje kroz sve oblike poslijediplomske edukacije, a tečajevi se budu određeni brojem bodova ECTS.
- Svojim djelovanjem u Hrvatskoj liječničkoj komori i Hrvatskom liječničkom zboru Fakultet nastoji provesti harmonizaciju sustava trajne medicinske izobrazbe u Republici Hrvatskoj.

Trenutačno naš fakultet ima organizacijski, kvalitativno i kvantitativno najznačajniji pojedinačni program stalnog poslijediplomskog usavršavanja liječnika u Republici Hrvatskoj.

Smilja Kalenić

Novi magistri i magistri znanosti

Bojana Butorac Petanjek - 4.11.2005
 Martina Žigmund - 4.11.2005
 Marijan Alfonso Sesar - 11.11.2005
 Kornelija Kovač - 14.11.2005
 Alma Muhasilović - 16.11.2005
 Dario Nakić - 17.11.2005
 Ivana Marasović Šušnjara - 18.11.2005
 Sunčana Divošević - 2.12.2005
 Nexhat Rexha - 12.12.2005
 Teo Manestar Blažić - 19.12.2005
 Snježana Bilać - 20.12.2005
 Gordana Ivanac - 20.12.2005
 Lana Kovačević - 21.12.2005
 Igor Petriček - 28.12.2005
 Višnja Fortuna - 29.12.2005
 Alma Rožman - 19.1.2006
 Ljiljana Friščić - 23.1.2006
 Edvard Galić - 3.3.2006

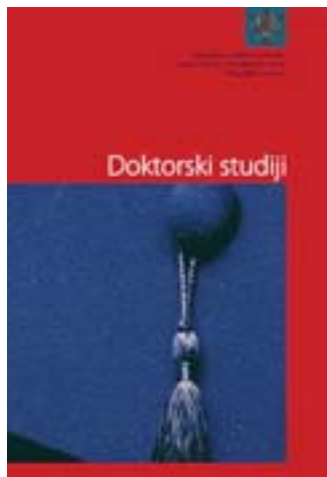
Špiro Janović - 3.3.2006
 Darko Milinović - 6.3.2006
 Marijo Vrdoljak - 22.3.2006
 Drago Zimić - 23.3.2006
 Darijo Radović - 5.4.2006
 Tajana Škrlec - 5.4.2006
 Karmela Husar - 11.4.2006
 Janja Blatnik - 12.4.2006
 Lidija Misir-Galić - 12.4.2006
 Branka Aukst-Margetić - 13.4.2006
 Višnja Supanc - 13.4.2006
 Tatjana Hip - 3.5.2006
 Gaman Ali Mohamed - 4.5.2006
 Mirko Čorlukić - 18.5.2006
 Snježana Štemberger-Papić - 24.5.2006
 Goran Štimac - 29.5.2006
 Davor Horvat - 5.6.2006
 Maša Hrelec - 6.6.2006

Miroslav Dubovečak - 14.6.2006
 Vanja Bušac - 21.6.2006
 Tomislav Sorić - 27.6.2006
 Dunja Siuc Valković - 28.6.2006
 Branko Fila - 29.6.2006
 Željko Jurašinović - 30.6.2006
 Antea Topić - 30.6.2006
 Ljiljana Godan - 4.7.2006
 Ruža Levačić - 7.7.2006
 Aleksandar Dijaković - 20.7.2006
 Salah Ben Hamed - 18.8.2006
 Ninoslava Vicković - 19.9.2006
 Diana Zelenika - 29.9.2006
 Darko Vukašinović - 6.10.2006
 Vesna Papuga - 17.10.2006
 Božena Kotnik Kevorkijan - 25.10.2006
 Brankica Štefan-Kujundžić - 26.10.2006
 Arlen Antolović-Požgain - 8.11.2006

Suradnja doktorskih studija u području biomedicine i zdravstva u Hrvatskoj i Europi

Uspješna suradnja svih četiriju hrvatskih medicinskih fakulteta u harmonizaciji i povezivanju njihovih doktorskih studija ostvarena je još koncem 1990-ih dogovorima o međusobno usklađenim programima znanstvenih poslijediplomskih studija. Dekani četiriju fakulteta potpisali su 1999. sporazum o međufakultetskoj suradnji kojim su se obvezali na međusobno prihvaćanje nastavnih sadržaja i omogućili su studentima doktorskih studija da izaberu do 45% programom predviđene organizirane nastave izvan matičnog fakulteta. Nakon toga suradnja je proširena na prirodoslovne fakultete i javne institute s ciljem stvaranja mreže doktorskih studija u području biomedicine i zdravstva u Republici Hrvatskoj i prožimanja ne samo nastavne nego i znanstvenoistraživačke komponente.

Doktorski studij „Biomedicina i zdravstvo“ bio je poticaj, a Medicinski fakultet domaćin dviju Europskih konferencija o harmonizaciji doktorskih studija u području biomedicine i zdravstva održanih 2004. i 2005. godine. Konferencije su okupile visoke predstavnike (dekane i prodekane) medicinskih i zdravstvenih fakulteta odnosno njihovih znanstvenih poslijediplomskih studija iz 24 europske zemlje koji su konsenzusom usvojili dva dokumenta: „Zagrebačku deklaraciju“ o doktorskim studijama u području biomedicine i zdravstva i „Smjernice“ za njihovo organiziranje. Dokumenti su imali znatan odjek u akademskim krugovima sudionika konferencija. Na Drugoj zagrebačkoj konferenciji dogovoreno je da se započeta suradnja na harmonizaciji i povezivanju doktorskih studija u Europi nastavi koordinirati kroz „Europsku udruhu doktorskih studija u području biomedicine i zdravstva“ koja je, na prijedlog profesora Seppo Merija sa Sveučilišta u Helsinkiju, dobila akronim ORPHEUS (**OR**ganisation of **PhD** Education in **Bi**omedicine and **Health** Sciences in the **EU**-ropean **S**ystem). Za prvoga predsjednika ORPHEUS-a predložen je profesor Zdravko Lacković te je dogovoreno da sjedište udruge tijekom njegova mandata bude u Zagrebu. Nakon jednogodišnjih priprema

osnivačka skupština ORPHEUS-a održana je 13. studenoga 2006. u Dubrovniku.

Nacionalna zaklada za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske također je prepoznala važnost uspostave doktorskih studija kao trećeg ciklusa visokog obrazovanja, te je još koncem 2004. odlučila poduprijeti njihov razvoj kroz program „Uspostavljanje programa III. ciklusa (doktorskih studija)“. Natjecali smo se za potporu Zaklade s

projektom naslovljenim „Doktorski poslijediplomski studij ‘Biomedicina i zdravstvo’: uspostava mreže srodnih studija u Hrvatskoj i Europi te razvoj sustava unaprjeđenja kvalitete“. Projekt je bio prihvaćen za financiranje s 200 tisuća kuna tijekom godine dana, što nam je omogućilo održavanje Druge zagrebačke konferencije, ali i dvaju domaćih simpozija koji su okupili predstavnike srodnih doktorskih studija; prvi je održan u travnju 2005. i drugi 16. veljače 2006., a organizatori su bili Razred za medicinske znanosti Hrvatske akademije znanosti (HAZU) i umjetnosti, Nacionalna zaklada za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske i Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Doktorski studij „Biomedicina i zdravstvo“). Simpozij je održan u Velikoj sjedničkoj dvorani Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, pod radnim naslovom „*Harmonizacija doktorskih studija iz područja biomedicine i zdravstva u Republici Hrvatskoj*“. Uz tajnika Medicinskog razreda akademika Zvonka Kusića i drugih akademika, državnog tajnika za visoko obrazovanje prof. dr. sc. Slobodana Uzel-

Sudionici zagrebačke konferencije na zajedničkoj snimci na stubištu palače Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

ca, tadašnjeg prorektora Zagrebačkog sveučilišta prof. dr. sc. Alekse Bjeliša i prorektora Splitskog Sveučilišta prof. dr. sc. Željka Dujića na simpoziju su sudjelovali dekan, prodekan i voditelji doktorskih studija sa:

1. Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu;
2. Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku;
3. Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci;
4. Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu;
5. Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu;
6. Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu;
7. Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu;
8. Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu;
9. Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu;

10. Sveučilišnog poslijediplomskog znanstvenog studija: Jezična komunikacija i kognitivna neuroznanost - JEKON.

Simpozij je završio dogovorom da će svi sudionici, uz pristanak fakultetskih vijeća, obnoviti sporazum o suradnji i o formiranju mreže doktorskih studija Republike Hrvatske u području sa svrhom poboljšanja kvalitete znanstvenih poslijediplomskih studija, omogućavanja mobilnosti polaznika studija, usklađivanja uvjeta upisa i kriterija za završetak studija, te mogućnosti osnutka zajedničkih interdisciplinarnih programa.

Nacionalna zaklada za znanost, TEMPUS SCM projekt „Furtherance of Bologna Promotion in Croatia“ (Sveučilište u Zagrebu) i Tempus JEP projekt „Moving Ahead with the Bologna Process in Croatia“ (Sveučilište u Zagrebu) organizirali su cjelodnevnu radionicu o doktorskim studijima koja je održana 19. rujna 2006. godine na Sljemenu. Radionica je imala dva dijela: najprije su voditelji projekata poduprtih u okviru gore spomenutog

programa Zaklade „Uspostavljanje programa III. ciklusa (doktorskih studija)“ prikazali rezultate u razvoju devet doktorskih studija među kojima je bio i doktorski studij „Biomedicina i zdravstvo“ koji je prikazao prof. dr. sc. Zdravko Lacković. Zaklada je zajedno s voditeljima financiranih projekata pripremila i predstavila publikaciju „Doktorski studiji“. Vodeća tema popodnevnog dijela radionice o kojoj su uz dekanicu Medicinskog fakulteta prof. dr. sc. Nadu Čikeš govorili i profesori Marijan Šunjić i Mladen Žinić, odnosila se na ulogu istraživačkih instituta u poslijediplomskim studijima. Prof. Čikeš je govorila o potrebi i koristima od suradnje između sveučilišta i istraživačkih instituta u sveučilišnim doktorskim studijima i prikazala dosadašnju međusobnu suradnju hrvatskih medicinskih fakulteta te suradnju Medicinskog fakulteta u Zagrebu s Institutom „Ruđer Bošković“ na tom području.

Zdravko Lacković, Jadranka Božikov

Pet godina sveučilišnog studija medicine na engleskom jeziku

Prošlo je skoro pet godina od ideje osnivanja Studija medicine na engleskom jeziku. Tada, početkom 2002. godine, Studij je bio samo jedna zamisao, a njegov početak se mnogima činio još dosta daleko. Slikovito rečeno, riječ je bila o embriju koji se mogao vidjeti samo elektronskim mikroskopom... Početkom akademske godine 2006./07. upisali smo četvrtu generaciju studenata, njih 31. Trenutačno na našem fakultetu studira preko 60 stranih studenata koji dolaze doslovce iz svih dijelova svijeta (grafikon 1.).

U zadnjoj generaciji upisanih studenata, uz već tradicionalno dobro zastupljene Kanađane, našli su se studenti iz Francuske, njih četvero. Za spomenuti je i jednu kolegicu iz dalekog nam Singapura. Dana 2. listopada 2006. održan je i sastanak dobrodošlice za novoprimitelne studente i sve druge studente. Brucoše, popularno nazvane „Engleze“, pozdravili su dekanica našeg Fakulteta prof. dr. sc. Nada Čikeš te prodekan za diplomsku nastavu prof. dr. sc. Anton Šmalcelj. Koordinatori pojedinih predmeta ukratko su prikazali sadržaj kolegija, a studen-

ti svake godine dobili su odgovarajući vodič kroz Studij koji sadrži raspored turnusne nastave, plan i program svakog kolegija te popis obvezatnih i dodatnih udžbenika te drugog nastavnog štiva. Posebni dodatak u svakoj knjižici za studente čini obnovljeni katalog pojedinih koraka američkog nostrifikacijskog ispi-

ta (USMLE). Uz već uhodanu nastavu iz bazičnih predmeta i javnoga zdravstva važno je napomenuti da je počela nastava iz kliničkih predmeta. Već prošle akademske godine uspješno je obavljena nastava iz Interne propedeutike, a ove godine je započeo turnus iz Interne medicine. Ovom prilikom se posebno zahvaljujem svim kolegama s Katedre za internu medicinu koji su se, uz opsežnu nastavu turnusa na hrvatskom jeziku, prihvatili i nastave na engleskom jeziku.

Zahvaljujući voditeljstvu Studija i velikoj pomoći jednog od studenata, Jakea Raguza iz Toronta, uspjeli smo osigurati da kanadski studenti mogu dobiti stipendije kanadske vlade odnosno agencije OSAP. WEB-stranica Studija (<http://mse.mef.hr>) temeljito je preuređena te postoji zaštićeni dio koji sadrži nastavne tekstove i predavanja iz pojedinih predmeta. Uveden je i posebni obrazac za prijavu pa se preliminarna prijava pristupnika na Studij predaje elektronički. Studenti su pridonijeli stvaranju WEB-stranice poslavši svoje slike s nastave i iz svakodnevnog života (slika 1.).

Slika 1. Studenti Medical Studies in English za vrijeme nastave iz biologije.

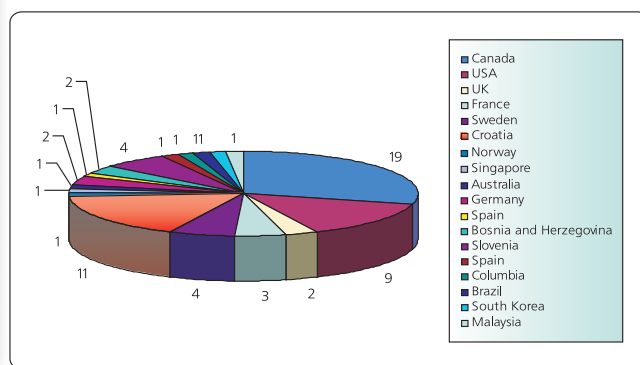

Slika 2. Na našem štandu tijekom Sveučilišne smotre dijelili su se i promidžbeni letci Studija medicine na engleskom jeziku. U "akciji" studenti i voditeljica studentske referade, gđa. Josipa Radoš

Slika 3. Svečano otvaranje kolegija „Palliative Care“

Studij medicine na engleskom jeziku – podrijetlo studenata

Delegacija našeg sveučilišta boravila je u Singapuru i Maleziji. Naš fakultet predstavljala je prof. dr. sc. Floriana Bulić Jakuš. Uz pomoć hrvatskog Veleposlanstva u Maleziji održan je niz sastanaka s malezijskim dužnosnicima iz područja visokog obrazovanja i zdravstva. Studij je također dobro predstavljen na Sveučilišnoj smotri u Studentskom centru u Zagrebu (slika 2.)

Prije par dana primili smo elektroničku poštu i upit iz Južnoafričke Republike. Tamošnje Veleposlanstvo Republike Hrvatske zainteresirano je za promidžbu Studija pa smo im poslali odgovarajuću informaciju. U američkom listu našeg iseljeničtva „Zajedničar“ tiskan je kraći informativni tekst o Studiju. Promidžbeni leci su poslani i brojnim organizacijama naših iseljenika u Americi, Kanadi i Australiji.

Kako bi se unaprijedila nastava elektivnih predmeta, 27. lipnja 2006. započeo je PRVI zajednički izborni kolegij s jednim stranim sveučilištem. Riječ je o University

of Kent, za što osobitu zaslugu ima prof. dr. sc. Anica Jušić i njezina radna skupina iz područja palijativne skrbi. Prof. Jušić je dugi niz godina u kontaktu s kolegama iz Velike Britanije te nastoji upozoriti na važnost hospicija i izobrazbe studenata iz palijativne skrbi. Nastavu predmeta „Palliative Care“ obavio je mješoviti hrvatsko-engleski „team“. Predavači s University of Kent bili su dr. Fliss Murtagh, Ann MucMurray, Amanda Harris i gostujući profesor našega fakulteta, Dr. David Oliver. Zajednički izborni kolegij odvijao se tjedan dana i pohađali su ga studenti 3. godine. Važno je spomenuti da je elektivni kolegij također bio ponuđen studentima Studija medicine na hrvatskom jeziku. Svečano otvorenje izbornog kolegija uveličali su, uz našu dekanicu, prof. dr. sc. Nadu Čikeš, prodekan za međunarodnu suradnju prof. dr. sc. Želimir Bradamante, te gosp. veleposlanik Ujedinjenog Kraljevstva Sir John Ramsden (slika 3.).

Tijekom izvođenja pojedinih kolegija uspjeli smo pozvati određen broj naših gostujućih nastavnika. Naš, sada već tradicionalni gost, profesor Mladen Vranić (University of Toronto), održao je dva predavanja iz područja povijesti medicine i dijabetologije. Profesor Charles Hitchcock (Ohio State University) sudjelovao je u nastavi iz patologije. Kolega Hitchcock je ujedno jedan od autora pitanja za USMLE.

Pred nama slijedi ustroj 5. godine Studija. Stoga se planira održati niz sastanaka s pročelnicima katedara i koordinatorima predmeta. Voditeljstvo Studija kani nadopuniti Pravilnik o diplomskoj nastavi tako da Studij medicine na engleskom jeziku dobije svoje mjesto u spomenutom pravilniku. Također kani predložiti Upravi Fakulteta da jedan od dodatnih, pozitivnih kriterija napredovanja naših nastavnika bude sudjelovanje u nastavi Studija medicine na engleskom jeziku.

Davor Ježek

IZ IZVJEŠĆA PRODEKANA ZA ZNANOST

Prijava znanstvenih programa i projekata u 2006. godini

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOŠ) objavilo je 5. siječnja 2006. Natječaj za prijavu znanstvenih programa i projekata MZOŠ, a u recenzentski postupak upućeni su svi prijavljeni projekti pristigli do 10. ožujka 2006. godine.

Preko Medicinskog fakulteta u natječajnom je roku 2006. godine Ministarstvu prijavljeno:

- (a) **34 samostalna projekta**
- (b) 19 projekata u sklopu vanjskih programa
- (c) **32 programa** s ukupno **217 projekata (146 projekata** preko Fakulteta te **71 vanjski projekt** u sklopu programa prijavljenih preko Fakulteta).

Dakle, **preko Medicinskog fakulteta prijavljeno je ukupno 199 znanstvenih projekata**, tj. 34 samostalna projekta, 146 projekata u sklopu 32 znanstvena programa Fakulteta te 19 projekata u sklopu vanjskih programa.

Prof. dr. Miloš Judaš

Ministarstvo je u 2006. uvelo potpuno novi postupak prijave i recenzije projekata u elektroničkom obliku. Kako je postupak po prvi put uveden i ujedno složen, a u samom postupku recenzije projekata su otkrivani i određeni nedostaci, postupak recenzije projekata neočekivano

se produljio pa se završetak cijeloga postupka očekuje u drugoj polovici prosinca 2006., a potpisivanje ugovora o odobrenim projektima u siječnju 2007. godine.

Na temelju podataka u ovom času dostupnih u MZOŠ, poznato je sljedeće: (a) u području Biomedicine i zdravstva prijavljeno je ukupno 717 projekata, za čije financiranje je predviđena ukupna svota od 27.000.000 do najviše 30.000.000 kuna (točan podatak MZOŠ tek treba objaviti). Iako su recenzije bitno strožije nego u prethodnom razdoblju (udio odbijenih projekata po prosudbenim skupinama kreće se u rasponu od 23% do 36%), bilo je i bitno više prijavljenih projekata, a s druge strane ukupna sredstva za Biomedicinu i zdravstvo su smanjena za 4% (sadašnjih 23% u usporedbi s 27% u prethodnom razdoblju). Dakle, može se očekivati vrlo restriktivno financiranje odobrenih projekata.

Miloš Judaš

Obranjene doktorske disertacije akademska godina 2005.–2006.

Nada Božina, „Uloga farmakogenetskih varijacija u terapiji depresije“, 11. listopada 2005. godine.

Draško Cikojević, „Kontaktna endoskopija u intraoperativnoj dijagnozi oboljenja larinksa“, 13. listopada 2005. godine

Ozren Jakšić, „Izražaj adhezijskih molekula u B-staničnoj kroničnoj limfocitnoj leukemiji“, 20. listopada 2005. godine

Stanko Težak, „Regionalna perfuzija miokarda u bolesnika s koronarnom bolesti prije i nakon revaskularizacije miokarda“, 21. listopada 2005. godine

Ariana Znaor, „Frekvencija mikronukleusa u limfocitima periferne krvi i rizik za pojavu raka“, 24. listopada 2005. godine

Irena Ivković-Jureković, „HLA antigeni i mikrosatelitni lokusi vezani uz gen čimbenika nekroze tumora alfa (TNF- α) u djece

s atopijskom astmom“, 25. listopada 2005. godine

Suzana Ljubojević, „Značenje asimptomatskog partnera u žene s cervikalnom intraepitelnom neoplazijom“, 2. studenog 2005. godine

Romana Čeović, „Antiproliferacijski učinak fotokemoterapije (PUVA) u bolesnika s psorijazom“, 8. studenog 2005. godine

Duško Kardum, „Koncentracija endotelina-1 i aktivnost angiotenzin konvertirajućeg enzima u serumu uz doplersku procjenu jetrenih protoka krvi u kroničnih jetrenih bolesnika“, 11. studenog 2005. godine

Nikola Radović, „Učinak inhibitora II na fibrozu i apoptozu, te aktivnost kaspaze-3 u bubrezima nakon podvezivanja uretera u štakora“, 25. studenog 2005. godine

Ivan Milas, „Prognozičko značenje ekspresije proteina Cox-2 u bolesnika s rakom dojke“, 7. prosinca 2005. godine

Vesna Lukinović-Škudar, „Aktivacija fosfolipaze C u jezgrama stanica leukemijske linije HL-60 tijekom staničnog ciklusa“, 15. prosinca 2005. godine

Margareta Dujšin, „Uloga anorektalne manometrije u predviđanju ishoda liječenja djece s poremećenom defekacijom“, 16. prosinca 2005. godine

Ljiljana Radanović-Grgurić, „Veliki depresivni poremećaji u prognanika“, 16. prosinca 2005. godine

Oliver Kozumplik, „Čimbenici u primjeni mjera prisilnog liječenja osoba s duševnim smetnjama“, 28. prosinca 2005. godine

Davor Tomas, „Miofibroblastična reakcija strome i izraženost tenascina-C i laminina

Nada Božina, „Uloga farmakogenetskih varijacija u terapiji depresije“, 11. listopada 2005. godine.

Draško Cikojević, „Kontaktna endoskopska u intraoperativnoj dijagnozi oboljenja larinksa“, 13. listopada 2005. godine

Ozren Jakšić, „Izražaj adhezijskih molekula u B-staničnoj kroničnoj limfocitnoj leukemiji“, 20. listopada 2005. godine

Stanko Težak, „Regionalna perfuzija miokarda u bolesnika s koronarnom bolesti prije i nakon revaskularizacije miokarda“, 21. listopada 2005. godine

Ariana Znaor, „Frekvencija mikronukleusa u limfocitima periferne krvi i rizik za pojavu raka“, 24. listopada 2005. godine

Irena Ivković-Jureković, „HLA antigeni i mikrosatelitni lokusi vezani uz gen čimbenika nekroze tumora alfa (TNF- α) u djece s atopijskom astmom“, 25. listopada 2005. godine

Suzana Ljubojević, „Značenje asimptomatskog partnera u žene s cervikalnom intraepitelnom neoplazijom“, 2. studenog 2005. godine

Romana Čeović, „Antiproliferacijski učinak fotokemoterapije (PUVA) u bolesnika s psorijazom“, 8. studenog 2005. godine

Duško Kardum, „Koncentracija endotelina-1 i aktivnost angiotenzin konvertirajućeg enzima u serumu uz doplersku procjenu jetrenih protoka krvi u kroničnih jetrenih bolesnika“, 11. studenog 2005. godine

Nikola Radović, „Učinak inhibitora II na fibrozu i apoptozu, te aktivnost kaspaze-3 u bubrezima nakon podvezivanja uretera u štakora“, 25. studenog 2005. godine

Ivan Milas, „Prognostičko značenje ekspresije proteina Cox-2 u bolesnika s rakom dojke“, 7. prosinca 2005. godine

Vesna Lukinović-Škudar, „Aktivacija fosfolipaze C u jezgrama stanica leukemijske linije HL-60 tijekom staničnog ciklusa“, 15. prosinca 2005. godine

Margareta Dujšin, „Uloga anorektalne manometrije u predviđanju ishoda liječenja djece s poremećenom defekacijom“, 16. prosinca 2005. godine

Ljiljana Radanović-Grgurić, „Veliki depresivni poremećaji u prognanika“, 16. prosinca 2005. godine

Oliver Kozumplik, „Čimbenici u primjeni mjera prisilnog liječenja osoba s duševnim smetnjama“, 28. prosinca 2005. godine

Davor Tomas, „Miofibroblastična reakcija strome i izraženost tenascina-C i laminina u adenokarcinomu prostate“, 28. prosinca 2005. godine

Jozo Boras, „Lipoprotein(α) kao pretkazatelj progresije intima-medija zadebljanja karotidnih arterija u osoba s tipom 2 šećerne bolesti“, 29. prosinca 2005. godine

Suzana Kovačević, „Uporabna vrijednost usmjereno orijentirane perimetrije u dijagnostici bolesnika s ishemičkim oštećenjem vidnog živca“, 29. prosinca 2005. godine

Nataša Kovačić, „Uloga sustava Fas/li-gand Fas u apoptozi i sazrijevanju osteoblasta i osteoklasta“, 30. prosinca 2005. godine

Joško Lešin, „Značaj angiogeneze i tipa HPV-a za terapiju i prognozu invazivnog karcinoma vrata maternice“, 14. veljače 2006. godine

Patrik Stanić, „Utjecaj zamrzavanja i odmrzavanja na građu i pokretljivost spermija čovjeka“, 17. veljače 2006. godine

Ingred Tripković, „Utjecaj inzulinu sličnog čimbenika rasta-1 na karcinom kolona“, 17. veljače 2006. godine

Iveta Merčep, „Faktori rizika u bolesnika s infekcijom uzrokovanom meticilin-rezistentnim *S. aureusom*“, 10. ožujka 2006. godine

Igor Nikolić, „Vrijednost oksimetrije u prijeoperacijskoj procjeni rizika respiracijskih komplikacija kod plućne resekcije“, 17. ožujka 2006. godine

Wiku Andonotopo, „Morphological and dynamic assessment of fetal growth restricted by three-dimensional and four-dimensional sonography“, 20. ožujka 2006. godine

Aleksandra Špoljarić, „Razina posteljinih faktora rasta i vaskularnog endotelijalnog faktora rasta u trudnica s preeklampsijom“, 24. ožujka 2006. godine

Milan Stanojević, „Značaj volumetrijskih ispitivanja mozga trodimenzionalnim ultrazvukom u vaginalno porođene donošene novorođenčadi tijekom prvog tjedna života“, 13. travnja 2006. godine

Dinko Mitrečić, „Razvoj kaudalnog dijela zametka u mišjih mutanata Splotch i Truncate“, 21. travnja 2006. godine

Snježana Kaštelan, „Uloga sustava HLA u patogenezi retinopatije u bolesnika sa šećernom bolesti tipa 1“, 24. travnja 2006. godine

Janez Rebol, „Vaskularizacija tumora usne šupljine i orofarinksa prikazana trodimenzionalnim ultrazvukom i njena povezanost s pojavom metastaza na vratu“, 26. travnja 2006. godine

Marinko Dikanović, „Kateholamin i kortizol u bolesnika s kroničnim posttraumatskim stresnim poremećajem i cerebralna hemodinamika“, 11. svibnja 2006. godine

Ante Muljačić, „Utjecaj vrijednosti koštanog izoenzima na prognozu tijeka i brzine koštanog cijeljenja“, 19. svibnja 2006. godine

Erden Radončić, „Čimbenik rasta vaskularnog endotela i posteljini čimbenik rasta u serumu i folekulinskoj tekućini pacijentica podvrgnutih izvantjelesnoj oplodnji“, 29. svibnja 2006. godine

Mladen Madjarević, „Istraživanje funkcionalne prilagodbe metatarzalnih kostiju u statički deformiranih stopala“, 5. lipnja 2006. godine

Zrinka Biloglav, „Demografske odrednice genetske strukture stanovništva otoka Lastova, Mljet, Raba, Suska i Visa“, 8. lipnja 2006. godine

Mario Vukšić, „Dinamika plastičnosti dendritičkog stabla zrnatih stanica girus dentatusa u miša nakon endorinalne lezije“, 8. lipnja 2006. godine

Robert Kolundžić, „Utjecaj polimorfizma u genima za interleukin 6 (IL-6), tumornekrotizirajući čimbenik-alfa (TNF- α 1) i transformirajući čimbenik rasta-beta (TGF- β 1) na stabilnost endoproteza zglobova kuka“, 12. lipnja 2006. godine

Dalibor Vukelić, „Uloga azitromicina u liječenju gastroenterokolitisa izazvanog bakterijama roda *Campylobacter* u djece“, 20. lipnja 2006. godine

Elizabeta Radonić, „Promjene volumena struktura temporalnog režnja u pacijenata oboljelih od shizofrenije, shizoafektnog i bipolarnog poremećaja prikazane magnetskom rezonancijom“, 28. lipnja 2006. godine

Ivo Curić, „Prevenција i pojavljivanje raznih bolesti u vojsci Hrvatskog vijeća obrane zbornog područja Mostar i Tomislav-grad u ratu 1992. do 1995.“, 4. srpnja 2006. godine

Branka Mazul-Sunko, „Korelacija hemodinamskih varijabli i koncentracije prohormona atrijskog natriuretskog peptida Š(proant (1-98)Č iz desnog atrija kod septičkih bolesnika“, 5. srpnja 2006. godine

Marija Gamulin, „Procjena mutogenih čimbenika radioterapije na limfocitima periferne krvi bolesnika liječenih od solidnih tumora“, 21. srpnja 2006. godine

Maja Strozzi, „Redukcija restenoze u stentu implantacijom stent grafova u koronarne arterije pri akutnom koronarnom sindromu“, 21. srpnja 2006. godine

Lidija Bach-Rojecky, „Antinociceptivno djelovanje botulinum toksina tipa A“, 4. rujna 2006. godine

Ana Fröbe, „Serotoninski (5HT-2)receptor i njegov glasnički sustav: Istraživanja receptorske kinetike i unutarstaničnog kalcija u uvjetima promijenjene homeostaze serotonina“, 7. rujna 2006. godine

Hrvoje Gašparović, „Pozitivni transpulmonalni gradijent laktata kao marker ozljede pluća izvantjelesnim krvotokom“, 7. rujna 2006. godine

Martin Jurlina, „Akustička rinometrija: povezanost vrijednosti minimalne površine poprečnog presjeka nosa i tjelesne površine u zdravih ispitanika“, 11. rujna 2006. godine

Gordana Pavliša, „Razina eritropoetina, angiogenetskih faktora i upalnih citokina u serumu prije i nakon korekcije teške hipoksemije u bolesnika s kroničnom opstruktivnom bolesti pluća“, 22. rujna 2006. godine

Marica Miletić-Medved, „Zoonoze šumskih radnika Srednje posavine“, 29. rujna 2006. godine

Održane javne rasprave - prijave teme

7. studenog 2005.

mr. sc. Saša Živković, „Neurološke komplikacije u bolesnika nakon transplantacije pluća“

mr. sc. Dragan Lepur, „CO₂ reaktivnost moždanih arterija u infekcijama središnjeg živčanog sustava“

mr. sc. Vedran Ćorić, „Usporedba moždanog natriuretskog peptida i euro-scora bodovnog sustava u predikciji mortaliteta nakon kirurške revaskularizacije miokarda“

dr. med. Ana Borovečki, „Proteinska ekspresija diferencijacijskih gena, translokacija t(14;18) (q32; q21) i abnormalnosti regije 3 q27 u primarnom difuznom b velikostaničnom i folikularnom limfomul 3b suptip“

16. siječnja 2006.

mr. sc. Astrid Milić, „Uloga odnosa kalpain 3 i titina u etiopatogenezi pojase mišićne distrofije tip 2a (Igcd 2a)“

dr. med. Nikica Darboš, „Utjecaj interleukina 1 na proširenje koštanog tunela nakon operacijske rekonstrukcije prednje ukrížene sveze koljenskog zgloba“

mr. sc. Kristijan Ćupurdija, „Izražavanje survivina u karcinomu želuca i metastatskim limfnim čvorovima“

mr. sc. Mario Kopljar, „Značaj izražavanja dopaminom i 3',5'-camp-om reguliranog fosfoproteina (DARPP-32) kod adenokarcinoma debelog crijeva“

13. veljače 2006.

mr. sc. Lovorka Grgurević, „Proteomska identifikacija koštanih morfogenetskih proteina i njima srodnih molekula u biološkim tekućinama“

mr. sc. Branka Čučević, „Antitumorski učinak pleuralne talkaže u bolesnika s malignim pleuralnim izljevima“

dr. med. Ivanka Petric, „Prognostička vrijednost endotelina-1 na razvoj glaukenskog oštećenja kod bolesnika s ekfolijativnim sindromom“

mr. sc. Zlatko Valjić, „Venski protok kroz perforatorski režanj duboke donje epigastrične arterije“

6. ožujka 2006.

mr. sc. Mirko Žganjer, „Modifikacija minimalno invazivne metode po NUSS-u u liječenju deformiteta prsnog koša“

mr. sc. Marija Crnčević Urek, „Učinak omeprazola na simptome astme u bolesnika s astmom i GERB-om“

mr. sc. Višnja Nesek-Adam, „Učinak CO₂-pneumoperitoneuma na antioksidacijski status: ishemijsko i farmakološko prekonicioniranje kao metode sprječavanja ishemijsko-reperfuzijskih ozljeda jetre uzrokovanih CO₂-pneumoperitoneumom“

dr. med. Tanja Potočki Karačić, „Evaluacija učinka reforme sustava zdravstva u Republici Hrvatskoj: učinci uvođenja sustava plaćanja po terapijskom postupku na trajanje bolničkog liječenja u akutnim bolnicama“

mr. sc. Mario Vukšić, „Dinamika plastičnosti dendritičkog stabla zrnatih stanica girus dentatusa u miša nakon entorinalne lezije“

10. travnja 2006.

mr. sc. Mario Kopljar, „Značaj izraženosti dopaminom i 3',5'-CAMP-om reguliranog fosfoproteina (DARPP-32) kod adenokarcinoma debelog crijeva“

dr. med. Mario Zovak, „Korelacija ekstrapodalnih depozita i kliničkopatoloških faktora u bolesnika operiranih zbog mucinoznog kolorektalnog karcinoma“

mr. sc. Ivan Puljiz, „Beta-kemokini i metaloproteinaze u imunopatogenezi pneumonije uzrokovane mikoplazmom pneumonije“

mr. sc. Irena Senečić-Čala, „Mineralni status kosti djece oboljele od kronične upalne bolesti crijeva“

dr. med. Marija Pastorčić Grgić, „Prognostička vrijednost određivanja nm23, mage-3 i ny-eso-1 u planocelularnim karcinomima glave i vrata“

8. svibnja 2006.

mr. sc. Tomislav Miletić, „Povezanost porodne težine i duljine novorođenčadi s roditeljskim činiteljima u šibensko-kninskoj, zadarskoj i splitsko-dalmatinskoj županiji“

mr. sc. Dolores Britvić, „Procjena učinkovitosti dinamski orijentirane grupne psihoterapije u liječenju ratnih veterana s kroničnim PTSP-om“

mr. sc. Ljiljana Trtica-Majnarić, „Imunostna reaktivnost na cjepivo protiv influence osoba starijih od pedeset godina - model „screening“ programa“

dr. med. Aleksandar Džakula, „Društvene i osobne odrednice zdravstvenog stanja i ponašanja žena u hrvatskoj s posebnim osvrtom na zdravstvenu zaštitu žena domaćica“

dr. med. Karla Tomić, „Patološke promjene bubrežnih arterija u bolesnika s karcinomom bubrežnih stanica“

5. lipnja 2006.

mr. sc. Tomislav Jukić, „Analiza očnih hemodinamskih parametara kod bolesnika s regmatogenom retinalnom ablacijom“

dr. med. Gordana Brozović, „Istraživanje utjecaja inhalacijskih anestetika i citostatika na tumorske stanice, zdrave stanice jetre, bubrega, mozga te na limfocite periferne krvi“

dr. med. Inja Neralić-Meniga, „Prognostička vrijednost CT morfoloških karakteristika nemikrocelularnih karcinoma pluća u IA i IB stadiju bolesti“

dr. med. Zoran Vataavuk, „Uloga laserskog baraža u sprječavanju retinalnih komplikacija nakon vađenja silikonskog ulja iz oka“

mr. sc. Nataša Klepac, „Životna dob i parkinsonova bolest“

3. srpnja 2006.

dr. med. Daniela Salopek, „Koštani fenotip interleukin 7 (IL-7) transgenika“

mr. sc. Ivan Bilić, „Odnos oksidativnog stresa i apoptotičke te nekrotičke stanične smrti u pokusnom modelu sepse in vivo“

mr. sc. Darko Kaštelan, „Epidemiološke i genetske značajke metabolizma kosti u muškaraca“

mr. sc. Slavica Jurčević, „Promjene obiteljske dinamike nakon nestanka, nasilne smrti i/ili posmrtno identifikacije muškog člana obitelji“

11. rujna 2006.

dr. med. Ana Budimir, „Analiza gena rezistencije i virulencije izolata staphylococcus aureus rezistentnih na meticilin“

dr. med. Viktorija Erdeljić, „Utjecaj rotacije aminoglikozida na rezistenciju gram-negativnih bakterija u jedinicama intenzivne skrbi“

mr. sc. Gordana Miličić, „Kliničke i radiološke mogućnosti u otkrivanju uzroka procjene nespecifične niske povremene križbolje u djece“

dr. med. Nikša Turk, „Metabolička bolest kostiju u Crohnovoj bolesti“

dr. med. Robert Likić, „Problemski orijentirana nastava (pbl) kao model reforme medicinskog kurikuluma“

9. listopada 2006.

dr. med. Liljana Cebalo, „Imunoreakcije uzrokovane infekcijom virusima HATAAN i ANDI u MRC-5 i HEK293 stanicama“

mr. ph. Vedrana Aljinović-Vučić, „Istraživanje protuupalnih učinaka konjugata makrolida sa stereoidnim i nestereoidnim protuupalnim lijekom u modelu upalne bolesti crijeva štakora“

dr. med. Vlatka Pandžić Jakšić, „Odnos razine adiponektina i aktivacije monocita prema težini debljine u žena u postmenopauzi“

30. listopada 2006.

dr. med. Ivana Knežević Štromar, „Usporedba vrijednosti citološke i histološke

analize s dna kvantifikacijom uzoraka biopitičkog materijala sluznice želuca i debelog crijeva u dijagnostici malignih bolesti“

dr. med. Branko Kolarić, „Druga generacija nadzora nad HIV infekcijom-seroprevalencija u grupama s povećanim rizikom.“

mr. sc. Daniela Bandić, „Prognostička vrijednost tumorskih antigena MAGE-A4 i NY-ESO-1 u povratnom karcinomu dojke“

dr. med. Valentina Lacmanović Lončar, „Usporedba vidnog ishoda i komplikacija nakon operacije katarakte i vađenja silikonskog ulja aktivnom i pasivnom metodom“

dr. med. Marko Jakopović, „Posljedice poremećaja inzulinu sličnih čimbenika rasta i njihovih receptora u karcinomu pluća“

6. studenog 2006.

dr. med. Anton Krnić, „Povezanost insuficijencije venskih perforatora s dubokom i površinskom kroničnom venskom insuficijencijom“

mr. sc. Ilko Kuljanac, „Uloga *dermatophagoides pteronyssinus*-a u nastanku i pogoršanju atopijskog dermatitisa“

mr. sc. Zoran Manojlović, „Činitelji nastanka nuspojava brompkriptina u zdravih ispitanika“

mr. sc. Zrinka Bukvić-Mokos, „Ekspresija ciklooksigenaze-2, angiogeneze i proliferacije u planocelularnom karcinomu kože i njegovim prekursorima“

mr. sc. Nada Tomasović Mrčela, „Funkcionalna sposobnost i utjecaj na zdravstveno-turistički proizvod“

13. studenog 2006.

dr. med. Martina Špero, „Magnetna rezonancija breath-hold tehnikom u dijagnostici i preoperativnoj procjeni proširenosti malignih tumora bubrega“

mr. sc. Igor Bumči, „Funkcionalna stabilnost osteosinteze Kirschnerovim žicama prijeloma tibijalnog maleola u djece“

mr. sc. Igor Borić, „Procjena i klasifikacija početnog oštećenja hrskavice koljena magnetskom rezonancijom“

dr. med. Snježana Gverić-Ahmetašević, „Pokazatelji oksidacijskog stresa u donošene nedostašćadi“

dr. med. Milena Treiber, „Cistatin-c kao endogeni marker bubrežne funkcije u novorođenčeta“

Znanstvene tribine

4. travnja 2006. godine

THE EVOLUTION OF THE PUBLIC HEALTH APPROACH IN THE PREVENTION OF INJURIES AND VIOLENCE

Predavač: Prof. dr. sc. Corinne Peek Asa

University of Iowa, U.S.A.

9. svibnja 2006. godine

DOPPLER U MOKRAĆNOM SUSTAVU

Predavač: Prof. dr. sc. Boris Brkljačić

Zavod za dijagnostičku i intervencijsku radiologiju, KB Dubrava

18. svibnja 2006. godine

RANDOMISED CONTROLLED TRIALS

Predavač: Karmela Krleža-Jeric, M.D., M.Sc., D.Sc.

Canadian Institutes of Health Research, Canada

9. lipanj 2006. godine

ARISTOLOCHIC ACID TOXICITY: ITS ROLE IN ETIOLOGY OF ENDEMIC NEPHROPATHY

Predavač: Arthur P. Grollman, M.D.

Distinguished Professor of Pharmacological Sciences and Medicine Laboratory of Chemical Biology, Department of Pharmacological Sciences, State University of New York at Stony Brook, USA

26. lipanj 2006. godine

CHRONIC HEPATITIS B AND C

Predavač: Prof. dr. Mitchell L. Shiffman, FACG

Chief Hepatology Section and Medical Director Liver Transplant Program, Virginia Commonwealth University, Richmond, VA, USA

9. studeni 2006. godine

STABILNI GASTRIČKI PENTADEKAPEPTID BPC-157 (PL 10, PLD 116, PL14736)

Predavač: Prof. dr. Predrag Sikirić i suradnici

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

16. studeni 2006. godine

REGULATION OF BONE MASS, BONE LOSS AND OSTEOCLAST ACTIVITY BY CANNABINOID RECEPTORS

Predavač: Aymen I. Idris Msc. PhD.

Department of Rheumatology, Molecular Medicine Centre, Western General Hospital, Edinburgh

Dosadašnji prodekan za znanost akademik Marko Pećina (na slici desno) prepušta tradiciju vođenja znanstvenih tribina novom prodekanu prof. dr. Milošu Judašu

Najbolje doktorske disertacije

Povjerenstvo za izbor najbolje doktorske disertacije obranjene na Medicinskom fakultetu u akademskoj godini 2004/05., u sastavu: akademik Marko Pečina, prof. dr. sc. Ivana Tonković, prof. dr. sc. Miloš Judaš i mr. sc. Zoran Buneta, utvrdilo je:

1. na natječaj se prijavilo 16 doktora znanosti;
2. nije bilo prijave iz područja Javnog zdravstva, pa se ta nagrada ne dodjeljuje;
3. za najbolji doktorat su proglašeni sljedeći doktorati, i to:
  - za područje Temeljnih medicinskih znanosti: **dr. sc. Petra Šimić**, UČINKOVITOST I ORALNA PRIMJENA KOŠTANOG MORFOGENETSKOG PROTEINA – 6 (BMP-6) U ŠTAKORSKOM MODELU OSTEOPOROZE.

U radu je prvi put sistemski upotrijebljen BM-6 i pokazan je njegov anabolički učinak na kosti u osteoporozi. Sistemska primjene BMP-6 obnovila je koštanu mineralnu gustoću i biomehanička svojstva kosti u ovarijektomiranih štakorica.

Trenutačno ne postoji anabolička terapija, koja obnavlja mehanička svojstva kosti pa je pronalazak takvog lijeka kao što je BMP-6, od iznimne važnosti.

- Za područje Kliničkih medicinskih znanosti: **dr. sc. Radovan Radonić**, ULOGA ODREĐIVANJA LAKTATA U KRVI I DIFERENCIJALNOJ DIJAGNOSTICI AKUTNE BOLI U PRSISU.

Ovaj rad upućuje na kliničku vrijednost određivanja laktata u krvi u bolesnika s boli u prsima, u kojih, u kontekstu kliničke slike, može poslužiti kao rani biokemijski pokazatelj akutnog koronarnog zbijanja, što je od velikog praktičnog značenja za svakodnevnu kliničku praksu. Akutno koronarno zbijanje se pri koncentraciji laktata u krvi manjoj od 1,5 mmol/L prilično pouzdano isključuje. Kad je koncentracija veća od 2,5 mmol/L, vjerojatnost akutnog koronarnog sindroma je znatna i podupire kliničko promišljanje o potrebi za hitnom reperfuzijskom terapijom, što je originalni znanstveni doprinos ovog istraživanja.

Znanstvena produkcija znanstvenih novaka

Jedan od glavnih pokazatelja učinkovitosti u akademskom okruženju je znanstvena produktivnost. U biomedicini se znanstvena produktivnost u pravilu mjeri brojem objavljenih radova u časopisima koji su indeksirani u bibliografskoj bazi podataka *Current Contents*. Ovakva scijentometrijska analiza posebno je važna pri napredovanju u nastavno-istraživačka zvanja, i među znanstvenim novacima zbog napredovanja prema stupnju doktora znanosti.

Tijekom lipnja 2005. godine provedeno je istraživanje među znanstvenim novacima koji su bili zaposleni na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, i među njihovim mentorima. Uzimajući u obzir značenje objavljenih radova u časopisima koji su indeksirani u *Current Contentsu*, novake smo podijelili u dvije skupine. Novake koji su u prosjeku objavili barem jedan rad objavljen u CC-indeksiranim časopisima tijekom dvije godine smatrali smo znanstveno uspješnima. Takvih novaka bilo je ukupno 29%, što drugim riječima znači da je dvije trećine znanstvenih novaka na Medicinskom Fakultetu u Zagrebu objavilo manje od jednog *Current Contents* indeksiranog rada tijekom dvije godine zaposlenja. Među drugim zanimljivim rezultatima treba izdvojiti veću znanstvenu produktivnost novaka zaposlenih u javnom zdravstvu, u usporedbi

sa onima koji su bili zaposleni u kliničkim i pretkliničkim projektima/predmetima.

Multivarijantna analiza ukazala je na tri čimbenika koj su bili pozitivno povezani sa većom znanstvenim produkcijom. Novaci koji su objavili znanstveni rad kao studenti imali su 4,1 puta veću vjerojatnost da budu znanstveno uspješni prema ranije navedenom kriteriju (u usporedbi sa onima koji nisu objavili rad kao studenti). Dodatno, dva čimbenika vezana uz mentora su također pokazala značajan rezultat. Znanstveni novaci čiji mentori su bili znanstveno uspješni tijekom zadnje tri godine imali su 3,1 puta veću vjerojatnost da također budu znanstveno uspješni. Konačno, mentorova ocjena znanstvenog novaka je pokazala statistički značajan rezultat. Mentorovu ocjenu izrazili smo kao binarnu varijablu, pozitivna i neutralna. Kao pozitivnu ocjenu označili smo sve mentorske ocjene u kojima su mentori opisno ukazali na značajan razvoj i napredak novaka (npr. "novak iznimno dobro savladava znanstvene i profesionalne zadatke", "novak pokazuje veliki interes i napredak u nastavi"). Neutralnom ocjenom smo definirali sve mentore koji su za svoje novake napisali ocjene koje su bile nabiranje obaveza bez naznake napretka (npr. "novak obavlja zadane poslove na katedri", "novak na specijali-

zaciji"). Novaci koje su mentori pozitivno ocijenili imali su 3,2 puta veću vjerojatnost da budu znanstveno produktivni, tj. objave barem jedan rad CC tijekom dvije godine zaposlenja.

Temeljna istraživanja karijere među mladim znanstvenicima rijetka su ne samo u Hrvatskoj, već i u europskim okvirima. Ovakva istraživanja su obilježena mnogim metodološkim poteškoćama, poput različitog trajanja vremena od prihvaćanja do objave radova i velikih razlika među znanstvenim novacima koji imaju drugačije uvjete rada i različite prilike za bavljenje znanstvenim radom na projektima i na Katedrama na kojima su zaposleni. Međutim, identifikacija čimbenika koji uvjetuju veću znanstvenu produkciju trebala bi biti temeljni način za djelovanje prema povećanju znanstvene produktivnosti i uspješnosti budućeg akademskog kadra.

Više podataka o provedenom istraživanju može se dobiti u radu objavljenom u najnovijem broju *Croatian Medical Journal*-a (Polašek O, Kolčić I, Buneta Z, Čikeš N, Pečina M. Scientific production of research fellows at the Zagreb University School of Medicine, Croatia. *Croat Med J.* 2006;47(5):776-82)

Ozren Polašek, Ivana Kolčić

Stipendiranje putem organizacije Deutscher Akademischer Austauschdienst

«Promjena razmjenom» osnovna je ideja Njemačke akademske službe za razmjenu (Deutscher Akademischer Austauschdienst – DAAD), jedne od najvećih i respektabilnih organizacija ovoga tipa u svijetu, osnovane 1. siječnja 1925. godine u Heidelbergu, u svrhu promicanja akademskog znanja i usavršavanja u znanosti, istraživanju i podučavanju. Za provođenje pet glavnih strateških ciljeva DAAD-a osigurana je novčana potpora 45% iz državnih, a ostatak iz privatnih izvora u Njemačkoj. Za sve one koji pripadaju akademskoj zajednici našeg fakulteta najznačajniji, a istodobno i većini nedovoljno poznat upravo je prvi cilj koji se odnosi na dodjelu stipendija stranim (ne-njemačkim) studentima, sveučilišnim nastavnicima i znanstvenicima (ukupno 57 milijuna EURa) u svrhu izobrazbe i usavršavanja mlađih kadrova, u svom području prepoznatljivih kao budućih partnera i vodećih stručnjaka, te također i već etabliranih znanstvenika. Ostali se ciljevi DAAD-a odnose na dodjelu stipendija pripadnicima njemačke akademske zajednice, internacionalizaciju ustanova visokog obrazovanja u Njemačkoj kao mjesta okupljanja mladih akademskih članova i znanstvenika, promicanje njemačkog visokog školstva, njemačkog jezika i kulture izvan granica Njemačke, te edukacijsku kooperaciju sa zemljama u razvoju i tranzicijskim zemljama Središnje i Istočne Europe kao potporu procesima ekonomskih i demokratskih reformi u tim zemljama.

DAAD trenutačno daje potporu za više od 200 različitih programa, od kratkotrajnih znanstvenoistraživačkih i edukacijskih, do višegodišnjih stipendija za izradu doktorskih disertacija poslijediplomskih studenata s jedne strane, te od informativnih posjeta delegacija stranih sveučilišta do dugotrajnih regionalnih programa namijenjenih uspostavljanju efikasnih i organiziranih struktura visokog obrazovanja,

Slika 1. Odluku o dodijeli DAAD stipendije znanstvenoj novakinji Zavoda za farmakologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, dr. Jeleni Osmanović, uručio je gospodin Jürgen Alfred Robert Staks, tadašnji veleposlanik Republike Njemačke u Hrvatskoj, (31.05.2006.). Stipendija je dodijeljena za istraživački projekt «Brain insulin system alterations in probable experimental models of sporadic Alzheimer's disease», kao dio buduće disertacije

s druge strane. U središtu svih programa DAAD-a je individualni nosioc stipendije, a ne projekt kao takav jer je iskustvo pokazalo da je investiranje u najbolje pojedince dugoročno daleko uspješnije i po rezultatima bolje od investiranja u spektakularne projekte i kratkotrajne inicijative. Manji stipendijski programi koji se obnavljaju godinu za godinom mogu vremenom stvoriti generacijsku mrežu bivših stipendista kao čvrstu i stabilnu jezgru sposobnu dugoročno generirati kvalitetno obrazovane pripadnike akademske zajednice. Tijekom 2005. godine različite vrste stipendije DAAD-a primilo je 51.478 stipendista, od čega 31.021 izvan Njemačke. Nažalost, temeljem načela prava privatnosti u poslovanju DAAD-a, podatci o broju dosadašnjih stipendista iz Hrvatske općenito, kao i broj i imena dobitnika stipendije DAAD-a s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu nisu dostupni javnosti. Iznimka je broj stipendista iz Hrvatske za akademsku godinu 2006/2007. Za ovu su godinu dodijeljene 23 stipendije (jedna za područje medicine) i 15 potpora za sudjelovanje u ljetnim tečajevima.

Opći podatci o uvjetima i načinu aplikacije za stipendije DAAD-a dostupni su na web stranici DAAD-a (<http://www.daad.de/deutschland/foerderung/hinweise/00461.en.html>). Ukratko, ovisno o vrsti stipendije, natjecati se mogu studenti diplomskog i poslijediplomskog doktorskog studija, tek diplomirani liječnici koji nisu upisani na poslijediplomski studij, mladi istraživači i

oni koji su se temeljem svojih prethodnih istraživačkih i akademskih postignuća izdignuli barem u prvu trećinu svoje generacije i za koje se u budućnosti može očekivati da postanu ključne i vodeće osobe u svojem stručnom/znanstvenom području, te nastavnici fakulteta. Podnositelji zamolbe za stipendiju moraju biti u radnom odnosu u fakultetu, istraživačkom institutu ili sličnoj ustanovi, a dob podnositelja (gornja dozna granica) ima ulogu ovisno o vrsti stipendije. Stipendija se odobrava za boravak u državnim ili državno priznatim sveučilištima i izvansveučilišnim istraživačkim institucijama u Njemačkoj, a konačna odluka o dodjeli temelji se podjednako na procjeni projekta, njegove kvalitete, izvedivosti i značenja za akademsku karijeru podnositelja, te razvojnu politiku države iz koje dolazi, te na procjeni podnositelja, njegovih prethodnih akademskih i istraživačkih postignuća i opsega u kojem će moći implementirati stečeno znanje i iskustvo nakon povratka u matičnu zemlju. Poznavanje njemačkog jezika nije preduvjet za dobivanje stipendije u području biomedicine, ali može biti dodatni bonus. Preduvjet je, međutim, pismo poziva voditelja dotičnog odjela/ustanove u Njemačkoj, kojim voditelj izražava upoznatost s predloženim projektom, te potvrđuje da se isti može provesti na tom odjelu/ustanovi. S obzirom na novčanu potporu razlikuju se individualne stipendije (mjesečni iznos stipendije ovisan je o akademskom stupnju podnositelja) i grupne stipendije programa (npr. za kraći skupni boravak skupine dodiplomskih studenata na nekoj sveučilišnoj klinici, pod vodstvom nastavnika, za potrebe edukacije). Upitnici za sve vrste stipendija dostupni su on-line (<http://www.daad.de/deutschland/download/03118.en.html>), a zamolbe s kompletnom traženom dokumentacijom za najveći dio njih predaju se u veleposlanstvu Republike Njemačke u Zagrebu.

Vrste stipendija. Do iscrpnih podataka o vrstama stipendija dolazi se preko početne web stranice (<http://www.daad.de/en/index.html>), odakle iz ponuđenih «*announcements and new programmes*» treba odabrati «*for foreign students and scientists*». Tako dobivena stranica «*Study and research in Germany*» nudi različite obavijesti, između kojih opcija «*support*» omogućava pretraživanje

baze podataka o stipendijama ovisno o državi iz koje se aplicira, području rada (npr. *medicine/public health*), te akademskom statusu (*undergraduates and graduates, postgraduates, Ph.D.s, faculty*).

Premda je pri ovakom pretraživanju za dodiplomske studente iz Hrvatske u području medicine i javnog zdravstva navedena mogućnost apliciranja za tri vrste stipendija, one su, ne isključivo, ali praktično ipak više namijenjene studentima društvenih fakulteta. Za studente doktorskog poslijediplomskog studija, za one koji su tek stekli stupanj doktora znanosti, te za ostale mlade istraživače, znanstvenike i sveučilišne nastavnike navedeno je šest mogućih vrsta stipendija, te još dodatno jedna ili dvije, ovisno o statusu. Ovdje izdvajamo tri, za potrebe naše akademske zajednice, najatraktivnije stipendije: *Research Grants for Doctoral Candidates and young academics and scientists*, *Research stays for university academics and scientists* i *Re-invitation programme for former scholarship holders*.

Research Grants for Doctoral Candidates and young academics and scientists. Stipendija je namijenjena trima mogućim svrhama: provođenju istraživačkog projekta u njemačkoj visokoškolskoj ustanovi u svrhu izrade disertacije, a stjecanju titule doktora znanosti u matičnoj zemlji, provođenju istraživačkog projekta na njemačkom sveučilištu u svrhu stjecanja titule doktora znanosti u Njemačkoj, te provođenju istraživačkog projekta ili kontinuirane edukacije bez stjecanja titule ili diplome o kvalifikaciji. Ako je riječ o ovom prvom tipu, stjecanju titule doktora znanosti u matičnoj zemlji, postoji mogućnost primjene tzv. «sendvič modela», u kojem stipendist (ako želi) može disertaciju braniti i u Njemačkoj (na engleskom jeziku), te time steći titulu doktora znanosti i u Njemačkoj. U području medicine posebno se razlikuju stipendije fiksnog trajanja do jedne godine (iako je maksimalno trajanje 10 mjeseci) za kontinuiranu kliničku edukaciju, istraživačke projekte i boravke u svrhu prikupljanja materijala za disertaciju ili publikaciju pisanu u matičnoj državi, te stipendije dužeg trajanja (3 godine, iznimno 4 godine) namijenjene samo doktorskim programima/studijima u Njemačkoj iz područja kemije, biokemije i biologije. Stipendisti čiji projekt uključuje rad s bolesnicima moraju imati zadovoljene uvjete 7-godišnje medicinske edukacije sa sveučilišnom diplomom (dakle završen 6-godišnji medicinski fakultet i obavljen pripravnički staž), te dozvole za obavljanje samostalnih liječničkih prakse u matičnoj zemlji (položen stručni ispit).

Mjesečni je iznos stipendije 715 EURa za diplomande prvog stupnja, 795 EURa za doktorske kandidate ili 975 EURa za doktorske kandidate s najmanje dvije godine iskustva u akademskom radu, u što su uključeni i troškovi zdravstvenog osiguranja, dok su troškovi putovanja pokriveni dodatnim sredstvima. Važno je napomenuti da se za ovu vrstu stipendije na osnovicu mjesečnog iznosa dodaju u određenom postotku još dodatna sredstva ovisno o tome odlazi li stipendist na stipendiju u pratnji supruga(e) ili dodatno još i djece, a povišenje iznosa također ovisi o mjestu boravka i životnom standardu u njemu. Podnositelji ne smiju biti stariji od 32 godine. Rok za podnošenje prijave za ovu vrstu stipendije je jednom godišnje, sredinom studenog. Za akademsku gosinu 2006/2007. ovu je stipendiju u području medicine, u trajanju od 10 mjeseci, dobila znanstvena novakinja Zavoda za farmakologiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu, dr. Jelena Osmanović (slika 1).

Research stays for university academics and scientists. Stipendija je namijenjena sveučilišnim nastavnicima i znanstvenicima koji moraju biti zaposlenici fakulteta ili istraživačkog instituta, za provođenje istraživačkog projekta u državnim ili državno priznatim sveučilištima i izvansveučilišnim istraživačkim institucijama u Njemačkoj, u trajanju 1–3 mjeseca. Ovisno o akademskom statusu, mjesečni je iznos stipendije 1840 EURa za asistente i docente, a 1990 EURa za profesore (iznimno 2240 EURa). Troškovi putovanja pokriveni su dodatnim sredstvima, ali nema mogućnosti povećanja mjesečnog iznosa zbog pratnje supruga(e)/djece ili mjesta boravka. Ova se vrsta stipendije DAAD-a istom podnositelju može dodijeliti samo jednom u bilo kojem 3-godišnjem periodu, dok se bivšim stipendistima zaklade Alexandera von Humboldta preporučuje prijava ponovo na stipendiju A-H. Za stipendiju DAAD mogu se prijaviti visokokvalificirani sveučilišni nastavnici i znanstvenici s titulom doktora znanosti, a osim prethodnih postignuća i publikacija, najznačajniji kriterij pri selekciji je kvaliteta istraživačkog projekta koji mora biti uvjerljiv, dobro planiran i koordiniran od njemačkog partnera. Nema gornje dobne granice za podnositelje. Rok za podnošenje prijave za ovu vrstu stipendije je jedanput godišnje, sredinom studenog.

Re-invitation programme for former scholarship holders. Za ovu vrstu stipendije mogu aplicirati samo bivši stipendisti DAAD-a koji su se nakon prethodno dobivene jednogodišnje stipendije vratili u svoju matičnu državu i u

njoj boravili najmanje 3 godine, a može se dodijeliti samo jednom u tri godine. Svrha je završavanje istraživačkog projekta u njemačkoj ustanovi, u trajanju 1–3 mjeseca, s mjesečnim iznosom od 1840 EURa za asistente i docente, a 1990 EURa za profesore (iznimno 2240 EURa), dok su troškovi putovanja pokriveni dodatnim sredstvima. Nema mogućnosti povećanja mjesečnog iznosa stipendije zbog pratnje članova najuže obitelji ili mjesta boravka. Najznačajniji kriterij pri selekciji je dobro planiran i uvjerljiv projekt čije se istraživanje treba završiti. Prijave se podnose tijekom čitave godine i to izravno u sjedište DAAD-a u Bonnu, a ne u regionalno njemačko veleposlanstvo.

Osim navedenih stipendija, postoji i mogućnost pohađanja tzv. **International degree programmes**, u kojima je postupak apliciranja nešto drugačiji. Iscrpni podatci dostupni su preko početne web stranice (<http://www.daad.de/en/index.html>), odakle iz ponuđenih «*announcements and new programmes*» treba odabrati «*for foreign students and scientists*», a s dobivene stranice «*Study and research in Germany*» odabrati opciju «*studies*», odnosno nakon toga «*international degree programmes*». Programi su namijenjeni studentima dodiplomskog i poslijediplomskog studija za stjecanje akademskih titula ovisno o statusu pri aplikaciji (npr. doktor medicine /MD/ ili doktor medicinskih znanosti /PhD/). Nastava se održava na engleskom jeziku (moguće i na njemačkom jeziku), s malim brojem studenata. Student prvo uspostavlja kontakt s odabranom sveučilišnom ustanovom u Njemačkoj i izražava interes za pohađanje određenog programa, te u slučaju pozitivnog odgovora, isto dostavlja administraciji DAAD-a zajedno sa zamolbom za potporu pohađanja odabranog programa. Bazu podataka o programima na spomenutoj se web-stranici pretražujemo ovisno o predmetu studija, jeziku na kojem se drži nastava, akademskom naslovu koji se želi postići, te gradu u Njemačkoj u kojem se program želi pohađati.

Za ostale obavijesti u svezi s podnošenjem zamolbi za sve vrste stipendija DAAD-a moguće je obratiti se dr. Christine Magerski (DAAD lektor, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, tel. 600 2356, e-mail: christine.magerski@laokoon.in-berlin.de). U Zagrebu također djeluje Hrvatski klub DAAD (<http://www.fsb.hr/daad-klub/>) koji okuplja bivše stipendiste DAAD-a.

Melita Šalković-Petrišić

MEĐUNARODNA AKTIVNOST

Prijava projekata u Sedmom okvirnom programu

FP7: 2007. - 2013.

S obzirom na važnost međunarodne znanstvene prepoznatljivosti Medicinskog fakulteta, Uprava našeg fakulteta poduzela je tijekom proteklih godina niz radnji u prikupljanju i raspodjeli informacija o mogućnostima prijave projekata Europske unije (EU) s ciljem boljeg razumijevanja prijavljivanja projekata. Te se obavijesti odnose na sve znanstvene djelatnike našeg fakulteta koji djeluju u biomedicinskom znanstvenom području.

Tako su do sada zainteresirani predstavnici znanstvene zajednice sudjelovali u više radionica koje su bile organizirane u svrhu upoznavanja s europskim projektima ili pak radi konkretnih priprema za specifične projektne linije. Radi intenziviranja priprema na razini administracije Fakulteta i proširivanja kruga znanstvenika koji pokazuju interes za sudjelovanje u međunarodnim europskim projektima, donesena je odluka da se u radionicu o prijavi projekata u okviru najavljenog Sedmog okvirnog programa (FP7) prijavi što veći broj sudionika. Tako su na trodnevnoj radionici održanoj na lijepom otoku iz skupine Elafita, Koločepu, boravili sudionici našeg fakulteta, uz dodatnu skupinu individualno prijavljenih nastavnika. Sveukupno je na Koločepu Medicinski fakultet bio predstavljen s jedanaestoricom sudionika: pet sudionika delegiranih od Uprave (Melita Šalković Petrišić, Aida Mujkić Klarić, Ivana Šiprak, Branka Frleta, Drago Horvat), te pet nastavnika koji su podnijeli individualne prijave za sudjelovanje (Jadranka Božikov, Milica Katić, Vladimir Katić, Vesna Jureša, Jadranka Mustajbegović). Radionicu je organizirala Uprava za međunarodnu suradnju Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa te neprofitna udruga *Otok znanja*, koja na primjeru revitalizacije otoka Koločepa promiče razvojni koncept utemeljen na znanju. (Kao svojevrsnu kulturno-povijesnu pikanteriju koja anticipira sadašnji pravac razvoja Koločepa, ili Kalamote, kako ga naziva lokalno stanovništvo, zanimljivo je napomenuti činjenicu da je u vremenu od 1921. do 1948. godine

MEF-ova momčad na koločepskoj radionici

na tom otoku iznimne ljepote, nalazio inspiraciju za svoja razmišljanja, stihove i glazbu njemački filozof i književnik iz kruga sljedbenika Nietzschea, Rudolf Pannwitz, koji se u krugovima teoretičara književnosti spominje kao prvi autor koji je utemeljio termin postmoderne u suvremenu teoriju umjetnosti).

Osnovni ciljevi ove iznimno uspješne radionice bili su upoznati sudionike sa složenim procesom prijave za projekte FP7 (od ideje do pronalaženja partnera, te izbora koordinatora projekta) koji uključuje i učenje praktičnih vještina pisanja projekata. Sudionici su stekli uvid u evaluacijske parametre vrednovanja projekata, upoznali financijska pravila predlaganja i vođenja projekata, te spoznali iznimnu važnost poštivanja širokog spektra etičkih načela nužnih za predlaganje projekta, što je osobito važno za projekte iz područja biomedicine.

Izvođači radionice bili su predstavnici konzultantske tvrtke iz Izraela EFP Consulting sa sjedištem u Londonu, koji će tijekom prosinca održati trodnevnu radionicu o financijskim aspektima planiranja projekata FP7.

Iz takvog jedinstvenog prirodnog okoliša u kojem se izmjenjuju pogledi na prekrasne morske pejzaže s bujnom vegetacijom koja se savija pod zrelih plodovima agruma, smokava, rogača i maslina, svi su polaznici iz bezvremenskog prostora znanstvene arkadije ponijeli u realnost svojih laboratorija nekoliko temeljnih (pre)poruka s koločepске radionice:

- ne upuštati se u koordiniranje velikih projekata bez prethodnog iskustva partnera na projektu;
- idealno je biti partner na više projekata, izgraditi mrežu partnera i ideja, i tek potom predložiti vlastiti projekt;
- sudjelovanje usmjeriti na manje projekte s fokusiranim područjem interesa, ograničenim vremenom i financijama. (idealno: Specific Targeted Research Projects 1-3 M€, 4-8 partnera, 2-3 godine).

Sedmi okvirni program – FP7

Premda se još ne zna točan datum ulaska Hrvatske u Europsku uniju, spominje se iznos od preko pola milijarde

ura koji je naša zemlje „povukla“ kroz tzv. predpristupne fondove iz europskih programa kao što su PHARE, ISPA, SAPARD i CARDS. Ta se sredstva stavljaju na raspolaganje isključivo državnim institucijama i u funkciji su ubrzanja procesa pridruživanja europskoj obitelji zemalja. Navedeni pretpripristupni fondovi vrijede za razdoblje od 2000. do 2006. godine, a u idućem sedmogodišnjem razdoblju zamijenit će ih novi jedinstveni IPA program (Instrument for Pre-Accession Assistance). Novi IPA program za razdoblje od 2007. do 2013. namijenjen je prije svega zemljama koje imaju status kandidata, kao što su Hrvatska i Turska, te potencijalnim zemljama kandidatima (Albanija, BiH, Srbija, Crna Gora, Makedonija), a sadržavat će pet komponenti: pomoć u tranziciji i izgradnji institucija, prekograničnu suradnju, regionalni razvoj, razvoj ljudskih potencijala i ruralni razvoj.

Hrvatska i FP7

Sudjelovanje Hrvatske u znanstvenim projektima Šestog okvirnog programa trebala je biti priprema za sljedeći, Sedmi okvirni program, tijekom kojega se očekuje članstvo Hrvatske u obitelji europskih zemalja. U svezi pristupnih pregovora iz 25. poglavlja Znanosti i istraživanje, situacija se čini povoljnom, što je potvrđeno činjenicom da smo na konferenciji održanoj u Luxemburgu 12. lipnja 2006. otvorili i zatvorili pregovore. To znači da su europski pregovarači procijenili hrvatsku znanstvenu politiku i hrvatske znanstvene kapacitete u ovome trenutku dovoljno dobrima da omoguće kvalitetno uključivanje hrvatskih znanstvenika u programe EU.

Kakvo je trenutačno stanje uključenosti istraživača u međunarodnim projektima na Medicinskom fakultetu i s kakvim je projektima MEF zastupljen u projektima Europske unije? Na to pitanje teško je odgovoriti bez detaljne analize i prikupljanja podataka, te se predviđa osnivanje ureda za međunarodne projekte, koji bi organizacijski pripadao Centru za međunarodnu suradnju. U svakom slučaju, bez analize postojećeg stanja i određivanja uporišnih točaka koje će činiti jezgre znanstvenih interesa istraživača MEFa, nemoguće je planirati strategiju razvoja MEF-a kao znanstvenog središta biomedicinske orijentacije.

Proračun FP7

Sedmi okvirni program (FP7) glavni je instrument provođenja znanstvene politike koji se u velikoj mjeri nadograđuje

na prethodni projektni ciklus FP6. U svojoj 22-godišnjoj povijesti okvirni su programi nizani u projektnim ciklusima od 5 godina, tako da se projektni ciklus FP7 planira za razdoblje od 7 godina (od siječnja 2007. do prosinca 2013.).

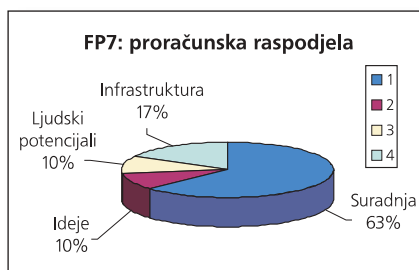
Pridonoseći lisabonskoj strategiji stvaranja jedinstvenog Europskog istraživačkog prostora (ERA), taj novi program vodit će dvama strateškim ciljevima: osnažiti znanstvenu i tehnološku bazu europske industrije i povećati njezinu međunarodnu konkurentnost kako bi Europa do 2010. postala jedna od najpropulzivnijih međunarodnih gospodarskih čimbenika utemeljena na znanju, održivom razvoju, boljim mogućnostima zapošljavanja i većoj društvenoj koheziji.

Ukupni proračun Sedmog okvirnog programa iz kojeg se sufinanciraju znanstvenoistraživačka djelatnost i aktivnosti u sklopu programa EURATOM (posebno područje istraživanja nuklearne energije) premašuje iznos od 52 milijarde €. Planirani proračun FP7 znatno premašuje proračun iz prethodnog ciklusa okvirnog programa FP6 koji je iznosio 17,5 milijardi €.

Struktura FP7

Predloženi FP7 program strukturiran je kroz četiri temeljne sastavnice europskog istraživačkog djelovanja:

- Suradnja (kolaborativna istraživanja)
- Ideje (epohalna istraživačka postignuća pod okriljem European Research Council)
- Ljudski potencijali (Marie Curie program)
- Infrastruktura (razvoj SME (malog i srednjeg poduzetništva) i regionalni razvoj).

Tematski prioriteti

Tematski prioriteti Sedmog okvirnog programa definirani su vodeći računa o razvojnim potrebama europskog društva i gospodarstva, te o nužnosti da se istraživanjem i razvojem tehnologija pridoneše rješavanju problema koji opterećuju Europu i suvremeni svijet.

Tako se unutar tematskog programa Suradnje diferencira 10 tematskih prioriteta s ukupnim proračunom od 32 milijarde €. Važno je napomenuti da se u raspodjeli sredstava za to područje znatno izdvajaju područje informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ukupan proračun od 9,1 milijardu €), i područje zdravlja s ukupnim planiranim proračunom od 6 milijardi €. Usporedbe radi, proračun za tematski prioritet iz FP6, Znanost o životu, genomika i biotehnologija u službi zdravlja iznosio je 2,3 milijarde €, što znači da je proračun za FP7 za odgovarajuće područje povećan za više od 100%.

Suradnja 32,3 milijarde €

Zdravlje	6
Hrana, poljoprivreda i biotehnologija	1,9
Informacijske i komunikacijske tehnologije	9,1
Nanoznanost, nanotehnologije i materijali	3,5
Energija	2,3
Okoliš (uključujući klimatske promjene)	1,9
Transport (uključujući areonautiku)	4,2
Društveno-ekonomske znanosti	0,6
Svemir	1,4
Sigurnost	1,3

Detaljna struktura i opis svake aktivnosti u cjelinama Sedmog okvirnog programa nalaze se na službenom informacijskom portalu Europske komisije, CORDIS Community Research and Development Information Service, na adresi www.cordis.europa.eu. CORDIS tvori veliki informacijski sustav Europske unije s bazama podataka o znanstvenoistraživačkim projektima i svim publikacijama vezanim uz prijavu projekata, i tako je nezaobilazno mjesto informacija za svakog istraživača koji razmišlja o međunarodnoj afirmaciji sudjelovanjem u europskim projektima.

U proteklom razdoblju pokrenuto je i više inicijativa vezanih za umreženje hrvatskih fakulteta biomedicinske orijentacije radi što kvalitetnije integracije u europski znanstveni prostor (European Research Area, ERA). Među regionalnim inicijativama valja posebno izdvojiti onu koju je u ljeto 2004. godine potaknulo Medicinsko Sveučilište u Grazu pokušavajući okupiti zainteresirane medicinske fakultete jugoistočne Europe u regionalnu zajednicu s ciljem zajedničkog

partnerstva u projektima Europske unije. Medicinsko sveučilište u Grazu koordinator je sadašnjeg FP6 projekta *Medical Research Initiative South East* (MedResIn SEE, Specific Support Action), u trajanju do 30. rujna 2007., koji je kroz multinacionalni konzorcij uspostavio mrežu aktivnih istraživača iz čitave regije na kojoj se gradi infrastruktura za potencijalne projektne prijedloge <http://www.meduni-graz.at/medresin>

Tako je na posljednjem sastanku koji je održan 23. i 24. listopada 2006. u Mariboru, organizirana radionica o priprema za prijavu projekata u okviru Sedmog okvirnog programa (FP7) na kojoj je, uvažavajući tematske prioritete iz područja zdravlje (podskupina sastavnice suradnja), sastavljeno nekoliko prijedloga projekata koji bi se uz odgovarajuću razradu mogli prijaviti u prvom pozivu.

Osmog i devetog (8. i 9.) veljače 2007. godine Medicinski fakultet u Zagrebu bit će domaćin sljedeće radionice na kojoj se uz finaliziranje navedene skupine projekata, predviđa i okupljanje zainteresiranih znanstvenika oko novih projekata koji bi se mogli prijaviti u terminu drugog poziva za podnošenje projektnih prijedloga (jesen 2007.).

Tematski prioritet: zdravlje

U svezi tematskog područja Zdravlje prednost će imati tzv. translacijska istraživanja, tj. prijenos spoznaja iz bazičnih istraživanja na primjenu područja kliničke prakse, razvoj i prihvaćanje novih terapijskih postupaka, unapređenje zdravlja i prevencije bolesti, uvođenje novih dijagnostičkih alata i tehnologija, te ustrojavanje održivih i učinkovitih sustava zdravstvene zaštite.

Prilikom pripreme projektnih prijedloga podnositelji projektnih prijava trebaju posebno voditi računa o sljedećim navedenim pitanjima koja su relevantna za ovo tematsko područje.

Osjetljiva pitanja

Zdravlje djece

Komisija će biti osobito "osjetljiva" na pitanje zdravlja djece i borbe protiv dječjih bolesti, pedijatrijske formulacije lijekova protiv HIV/AIDS-a, malarije i tuberkuloze, kombiniranog oblika dijabetesa u djece, promicanje zdravih životnih navika u djece i adolescenata i poboljšanje procijepljenosti dječje populacije. Nadalje, u svim projektima iz ovoga tematskog područja potrebno je naglasiti važnost istraživanja za zdravlje djece i dječjih bolesti gdje god je to moguće.

Zdravlje starije populacije

Pitanje zdravlja starije populacije također je od iznimne važnosti za spomenuto tematsko područje. U kompleksu tog pitanja diferenciraju se teme kao: biomarkeri starenja, povećanje sudjelovanja starijih ljudi u kliničkim pokusima, borba protiv dobnog uzrokovane slabosti mišića, osteoartritis, sustavi zbrinjavanja starijih osoba, dijagnostika i liječenje bolesti starenja.

Spolne razlike

U ovome tematskom području od iznimne je važnosti uzimanje u obzir faktora rizika, bioloških mehanizama, uzroka bolesti, kliničkih manifestacija, posljedica i liječenja bolesti i poremećaja koji su često ovisni o spolu.

Malo i srednje poduzetništvo (SME) i translacijske akcije

U skladu s oživotvorenjem lisabonske strategije prenošenja novih znanja u nove terapijske postupke i kliničku praksu, ističe se potreba integracije malih i srednjih poduzeća (SME) u istraživačke projekte Sedmog okvirnog programa.

Interdisciplinarnost

Bitno je napomenuti da se teme iz područja biomedicine i zdravstva nalaze integrirane i u drugim tematskim područjima; tako je, primjerice, područje zoonoza integrirano u područje prehrane, poljoprivrede i biotehnologije, molekularno oslikavanje u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija, nanomedicina u područje nanoznanosti i nanotehnologije, okoliš i zdravlje u području okoliša, itd.

Raspodjela informacija – diseminacijske aktivnosti

U planiranju budućih projekata važno je dobro osmisлити informacijska djelovanja koja će osigurati objavljivanje rezultata istraživanja i uspostavu dijaloga s civilnim društvom te osobito s udrugama pacijenata koje dovoljno rano moraju biti upoznate s novim smjerovima istraživanja u biomedicini i genetici. Projekti trebaju osigurati prijenos znanja i poticati akcije koje uspostavljaju dijalog i potiču rasprave o pitanjima vezanim za znanstvenu specifičnost projekta u kontekstu upoznavanja rezultata tih istraživanja na širu javnost izvan uže znanstvene zajednice.

Etička načela

Za konačno prihvaćanja projekta unutar Sedmog okvirnog programa od presudne je važnosti poštovanje temelj-

nih etičkih načela. Predlagači projekata posebnu pozornost trebaju obratiti na sljedeća pitanja: zaštitu ljudskog dostojanstva i života čovjeka, zaštitu osobnih podataka i privatnosti, zaštitu životinja i okoliša prema važećem zakonodavstvu EU. Prema etičkim načelima EU apsolutno je nedopustivo provoditi istraživačke aktivnosti u svezi s ljudskim kloniranjem u reproduksijske svrhe. Zabranjuju se aktivnosti kojima je cilj modificirati genetsko nasljeđe u ljudi te takve promjene učiniti nasljednima, kao i aktivnosti na stvaranju ljudskog embrija metodom transplantacije somatskih jezgara u svrhu dobivanja matičnih stanica. Od predlagača projekta se očekuje da detaljno razrade etička načela vlastitog istraživanja s obzirom na ciljeve i metode istraživanja te moguće primjene na rezultate istraživanja. U predloženom istraživanju istraživač je dužan navesti odgovarajuću nacionalnu legislativu i pridržavati se postojećih načela etičke prakse za određeni oblik istraživanja. Prilikom prijave projekta u FP7 važno je imati na umu osjetljivost etičkih pitanja u istraživanjima iz područja biomedicine, te biti svjestan da se projekt, nakon što je prošao rigorozan proces evaluacije znanstvene usuglašenosti sa strateškim ciljevima EU za odgovarajuće područje, upućuje na posebno povjerenstvo koje procjenjuje pridržavanje etičkih načela prema strogo definiranim propozicijama (za detaljniju informaciju vidi www.ec.europa.eu/research/science-society/ethics/ethics_en.html).

Naputci za pisanje projektnog prijedloga

Projektni prijedlog treba biti sažet i precizno definiran. Takav prijedlog treba na jasan način prikazati projektne ciljeve i očekivane rezultate, načine na koje ih predlagač namjerava diseminirati ili se njima koristiti, te način na koji projekt pridonosi integraciji u Europski istraživački prostor (ERA). U prijedlogu treba jasno izraziti u kojoj mjeri projekt pridonosi stvaranju nove europske vrijednosti u određenom području. U sastavljanju konzorcija važno je predvidjeti ulogu svih partnera te na zadovoljavajući način uskladiti njihovo djelovanje. Jedan od najčešćih razloga odbijanja projekata u dosadašnjim projektnim ciklusima bila je nedovoljno razrađena uloga partnera u objedinjavanju projektnih zadataka. U predlaganju projektnog prijedloga valja znati da članovi prosudbenog povjeren-

stva ne trebaju nužno biti eksperti iz područja iz kojega se projekt predlaže, te se u prijavi trebaju na sažet i jasan način prikazati ciljevi projekta. Također se mora voditi računa da je sadržaj projektnog prijedloga u skladu s temama iz poziva za podnošenje prijedloga, te prethodno valja utvrditi nije li Europska komisija dosad već financirala projekt sličnoga sadržaja i identičnih ciljeva. Nadalje, predloženi projekt potrebno je uklopiti u odgovarajuću vrstu instrumenata, odnosno sustava financiranja. Preporuka je da se ne predlažu veliki integrirani projekti, nego se valja usmjeriti na projekte tipa STRAP (Specific Targeted Research Projects), koji su kraćeg trajanja (2 do 3 godine) s manjim brojem partnera (4-8) i manjim financiranjem (1-3 milijuna €). Ako želite biti koordinator na nekom od većih projekata unutar FP7, važno je da

svoje iskustvo najprije izgradite kao partner na projektu, što se smatra polaznom referencom za koordiniranje projekata i vođenje cjelokupnog projektnog menadžmenta.

Završna preporuka

Nemojte se upuštati u pisanje projekta ako niste dobro proučili sve odgovarajuće informacije na webu, a napose CORDIS koji čini glavni izvor informacija o Sedmom okvirnom programu. Na CORDIS-u zainteresirani predlagači projekata mogu pronaći sve informacije o pozivima za podnošenje projektnih prijava (projektnim natječajima), a dostupan je i sustav za pronalaženje potencijalnih partnera za projekte. Za one s više istraživačkog iskustva preporuka je da se prijave za evaluatore projekata, te da kroz upoznavanje s evaluacijskim kriterijima steknu

bolje iskustvo u formuliranju budućih projektnih prijedloga.

Uz CORDIS Europska komisija je razvila i sustav nacionalnih kontakt točaka (National Contact Points – NCPs) koje su zamišljene kao poveznica između Europske komisije i određene nacionalne istraživačke zajednice. Njihova je zadaća pružiti sve odgovarajuće informacije i potporu potencijalnim predlagačima europskih projekata, raspodijeliti informacije o projektima u zemlji kroz specifične informacijske prostore na webu, održavati predavanja, radionice i sl. Nacionalni koordinator za Sedmi okvirni program je gđa. Gordana Prutki-Pečnik iz Uprave za međunarodnu suradnju Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (tel. 01/4594-451).

Želimir Bradamante, Drago Horvat

Dobiveni međunarodni znanstveni projekti

Na međunarodnim natječajima dobivena su tijekom 2006. godine dva znanstvenoistraživačka projekta iz područja genetičke epidemiologije, koja će se provoditi na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Nositelj projekata je doc. dr. sc. Igor Rudan s Katedre za medicinsku statistiku, epidemiologiju i medicinsku informatiku. Jedan projekt je dobiven u sklopu *Framework programme 6* Europske Unije, za razdoblje 2006.-2009., a cilj mu je stvaranje istraživačke mreže skupina europskih znanstvenika koji se bave biomedicinskim istraživanjima o uzrocima zdravlja i bolesti u specijalnim populacijama Europe. Uz Medicinski fakultet u Zagrebu i Školu narodnog zdravlja "Andrija Štampar", koji će biti zaduženi za istraživanja u izoliranim populacijama hrvatskih otočnih zajednica, ostali partneri bit će skupine iz Velike Britanije (škotsko otočje Orkney), Švedske (nomadski narod Saami), Nizozemske (religijski izolati u mjestu Rupchen), te Njemačke, Austrije i Italije (izolirana sela na visokim nadmorskim visinama u tirolskim Alpama). Za analize će primjenjivati najmoderniju tehnologiju koju osigurava partner u projektu iz područja industrijskog sektora,

biotehnoška korporacija IntegraGen iz Francuske. Uz ovaj projekt Europske Unije, te postojeći projekt br. 0108330 Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, za nastavak biomedicinskih istraživanja na hrvatskim otocima u razdoblju 2006.-2009. osigurana su i dodatna sredstva projektom kojeg je doc. dr. sc. Igoru Rudanu dodijelio Medical Research Council iz Velike Britanije.

Time će se nastaviti već započeta istraživanja genetskih, okolišnih i bihevioralnih determinanti zdravlja i bolesti u specijalnim populacijama ljudskih izolata. U ta su istraživanja, u sklopu domaćih i međunarodnih projekata čiji je voditelj i glavni istraživač također bio doc. dr. sc. Igor Rudan, tijekom 2001.-2006. već dodijelili znatna sredstva na međunarodnim natječajima British Council (Velika Britanija), The Wellcome Trust (Velika Britanija), Medical Research Council (Velika Britanija), The Royal Society (Velika Britanija) te National Institute of Health (SAD). Neki od rezultata dosad provedenih istraživanja na hrvatskim otocima objavljeni su u tematskom broju "Croatian Medical Journal"-a posvećenom

odrednicama zdravlja i bolesti u izoliranim ljudskim populacijama od kolovoza 2006. Ostali rezultati objavljeni su tijekom 2003.-2006. u međunarodnim časopisima – među njima su i "Nature Genetics", "Journal of Medical Genetics", "Genetics", "European Journal of Human Genetics", "Annals of Human Genetics", "Human Molecular Evolution" i "Human Biology". Od ekipe s projekta koju vodi doc. dr. Igor Rudan očekuje se tijekom idućih godina, temeljem dobivene potpore, niz daljnjih publikacija rezultata ovih istraživanja u vodećim međunarodnim i domaćim znanstvenim časopisima. Bitan doprinos spomenutim istraživanjima dali su i mladi znanstvenici dr. sc. Zrinka Biloglav, dr. sc. Gorka Vuletić, dr. Ozren Polašek, dr. Ivana Kolčić i dr. Lina Zgaga, te nastavnici Medicinskog fakulteta prof. dr. Ariana Vorko-Jović, prof. dr. Silvije Vuletić, prof. dr. Davor Ivanković, prof. dr. Josipa Kern i doc. dr. Mirjana Kujundžić-Tiljak, kao i niz suradnika s Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Instituta za antropologiju u Zagrebu.

Zrinka Biloglav, Lina Zgaga

IZVJEŠĆE DIREKTORA HIIM-a

Rad Hrvatskog instituta za istraživanje mozga u 2005.-2006.

Organizacijske jedinice koje su ostvarile publikacije u CC-časopisima, a jedinstvene su na razini Sveučilišta – razvitak centra izvrsnosti u području neuroznanosti su:

- Odsjek za slikovni prikaz mozga (Jedinica za magnetsku rezonanciju, MRI – doc.dr.sc. Marko Radoš)
- Odsjek za neuropsihofarmakologiju i farmakologiju ponašanja (kao jedini odsjek koji ima ugovoreni projekt u okviru 6th Framework Programa Europske unije – GENDEP, voditelj projekta Doc.dr.sc. Neven Henigsberg)
- Odsjek «Zagrebačka neuroembriološka zbirka i banka tkiva» (radovi koji se temelje na zbirci citirani su više od 2200 puta u CC časopisima)

Razvitak područja neuroznanosti i istraživačkog temelja za doktorski studij - smjer neuroznanost pri Medicinskom fakultetu i doktorski studij neuroznanosti pri Sveučilištu u Zagrebu

Uspostavljen je doktorski poslijediplomski studij iz neuroznanosti koji je u proljeće 2006. godine upisalo prvih četvero doktoranata. Također su definirani laboratoriji u kojima se mogu vršiti istraživanja temeljem međunarodne izvrsnosti i to pri Medicinskom fakultetu:

Hrvoje Banfić: Laboratorij za druge glasnike

Svjetlana Kalanj-Bognar: Laboratorij za neurokemiju

Vlatka Mejaški-Bošnjak: Laboratorij za razvojnu neurologiju

Srećko Gajović: Laboratorij za neurogenetiku i razvojnu genetiku

Miloš Judaš: Odsjek za neuroznanost/Laboratorij za neurohistologiju i kemijsku neuroanatomiju

Nina Canki-Klain: Laboratorij za medicinsku genetiku, kliničku neurogenetiku i mišićne bolesti

Marijan Klarica: Laboratorij za neuropatologiju likvora

Ivica Kostović: Laboratorij za neurohistologiju i kemijsku neuroanatomiju

Marta ljubešić: Laboratorij za razvojnu neurolingvistiku

Zdravko Petanjek: Laboratorij za neuromorfometriju

Goran Šimić: Laboratorij za razvojnu neuropatologiju

Vera Folnegović-Šmalc: Laboratorij za neurofarmakologiju ponašanja

Neven Henigsberg: Odsjek za neuropsihofarmakologiju i farmakologiju ponašanja

Božo Krušlin: Odsjek "Zagrebačka neuroembriološka zbirka i banka tkiva"

Zdravko Lacković: Laboratorij za molekularnu neurofarmakologiju

Nives Pećina-Šlaus: Laboratorij za neuroonkologiju

Marko Radoš: Odsjek za slikovni prikaz mozga

Melita Šalković-Petrišić: Zasebni laboratoriji u okviru HIIM-a

Institutu Ruđer Bošković:

Branimir Jernej: Laboratorij za neurokemiju i molekularnu neurobiologiju

Maja Osmak: Laboratorij za genotoksične agense

Miroslav Plohl: Laboratorij za molekularnu genetiku eukariota

Mary Sopta: Laboratorij za gensku regulaciju

Ljipa Čičin-Šain: Laboratorij za neurokemiju i molekularnu neurobiologiju

Medicinski fakultet u Ljubljani:

David Neubauer: EEG laboratorij

Maja Bresjanac: Laboratorij za regeneraciju in plastičnost živčevja

Zoran Grubič: Laboratorij za molekularno neurobiologiju

Program trajne istraživačke djelatnosti:

Kolaborativni projekt i novi program „NEUROKOD“

– „Razvojna neurobiološka osnova kognitivnih, duševnih i neuroloških bolesti“ kao nastavak istraživanja

U organiziranom obliku, program traje od 1997. godine, kolaborativni projekt je njegov nastavak pod naslovom «Razvitak, plastičnost i oporavak mozga nakon perinatalnog oštećenja». Posebno značenje rezultata kolaborativnog projekta jest u tome što je okupljao temeljne i kliničke projekte (ukupno 25 projekata) u kojima je koordinirano istraživanje etiologije, strukturne reorganizacije, neurorazvojnog ishoda i kognitivnih funkcija te molekularnih mehanizama odgovora živčanog sustava nakon razvojnih oštećenja mozga.

Kao njegov nastavak 2006. godine, okupljanjem 30 projekata, nastaje program "Razvojna neurobiološka osnova kognitivnih, duševnih i neuroloških bolesti" (NEURODEVELOPMENTAL BASIS OF COGNITIVE, MENTAL AND NEUROLOGICAL DISORDERS – NEUROKOD) koji je trenutno u procesu recenzije (popis projekata u prilogu).

Posebni organizacijski oblici osnovani da se uspostavi i osnaži suradnja temeljnih i kliničkih polja neuroznanosti

1. Poliklinika «Neuron»

2. Centar za unapređenje i zaštitu mentalnog zdravlja KBC-a Zagreb i Medicinskog fakulteta u Zagrebu

3. Centar za istraživanje perinatalnog porijekla neuroloških i kognitivnih bolesti

Kao rezultat suradnje s tim ustanovama te članicama Sveučilišta i kliničkim bolnicama, osnovani su i laboratoriji za razvojnu neurolingvistiku, razvojnu neurologiju, razvojnu kognitivnu psihologiju i za neurofarmakologiju ponašanja. Suradni ektramuralni laboratorij je Laboratorij za molekularnu neurofarmakologiju (Prof. dr. sc. Branimir Jernej) Instituta «Ruđer Bošković», te Laboratorij za neurokemiju i molekularnu neurobiologiju (dr. sc. Darko Orešković, znanstveni savjetnik).

Predavanja inozemnih predavača

Pri HIIM-u su u suradnji sa Hrvatskim društvom za neuroznanost, Hrvatskim društvom za genetiku, Odsjekom za lingvistiku Filozofskoga fakulteta i Laboratorijem za psiholingvistička istraživanja

Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu održana predavanja istaknutih inozemnih predavača.

1. **Dr. sc. Jean-Pierre Julien**, Centre de recherche, Pavillon CHUL, Université Laval, Québec, Canada: **“Secretion of misfolded superoxide dismutase: A novel pathway to inflammation and motor neuron death”**
2. **Dr. sc. Jasna Križ**, Service d'endocrinologie-clinique Pavillon CHUL Université Laval, Québec, Canada: **“Brain response to injuries: Mouse models and novel therapeutic strategies”**
3. **Philippe Auby**, MD, D.Sc; Specijalist dječje i adolescentne psihijatrije, Izvršni direktor– CNS Abilify, Global Medical Science, Global Development & Commercialization, Otsuka America Pharmaceutical, Inc; **“Child and Adolescent Psycho-Pharmacotherapy: Do we really know much?”**
4. **Robert D. Van Valin, Jr.**; Department of Linguistics, University at Buffalo, The State University of New York, Buffalo, USA; **“Neurosyntax”**
5. **Jacqueline Stark, Ph.D.** Department of Linguistics and Communication Research, Austrian Academy of Sciences Vienna, Austria: **“On Language Recovery from Aphasia –Data from Therapy Application”**
6. **Venu Balasubramanian**, Seton Hall University, South Orange, New Jersey, USA; **“Dysgraphias following focal lesions: Implications for cognitive/neurological models of writing”**
7. **Prof.dr.sc. Mirko Dikšić**, Sveučilište McGill, Montreal, Kanada (član Međunarodnog znanstvenog savjeta HIIM-a); **“Introduction to Neurochemistry: Serotonergic System”**
8. **Prof. Eiji Ozawa, MD PhD** (Director General Emeritus, National Institute of Neuroscience, NCNP, Tokio, Japan), **TRIBINA: “Molecular and cellular mechanisms of Duchenne and related muscular dystrophies”**
9. **Prof. Milan Randić**, Sveučiliste Drake (Des Moines, Iowa, SAD); **“Novi pristupi karakterizaciji DNA i kvantitativna analiza proteomskih mapa”**
10. **Dr. Werner Kilb**, Institute of Physiology and Pathophysiology, Johannes Gutenberg-University, Mainz, Njemačka: **“Ektrofiziološki svojstva različitih tipova stanica u razvijajućem cerebralnom korteksu”**

Međunarodna suradnja:

Ističemo međunarodne projekte u okviru VIth Framework Program (EU) – odobren GENDEP voditelja doc.dr.sc. Nevena Henigsberga, kao i međunarodni projekt „Studies on brain of patients with depression: post-mortem MRI, histological and computational analysis“ prof.dr.sc. Miloša Judaša i indijskog suradnika N.M. Shama Sundara.

Kao i međunarodne projekte s pozitivnim recenzijama na kojima sudjeluju suradnici sa HIIM-a:

Srećko Gajović:

- **“Endosomes and the Mouse Nervous System: Function of Signal Transducing Adaptor Molecule 2 (STAM 2)”**, Code: CRP/CRO 06-02, Granting body: International Centre for Genetic Engineering and Biotechnology

- **“Reinforcing a Center for Laser Microscopy and Cell Profiling for Regional Networking”**, FP6 Special Support Action, INCO – Western Balkan Countries, Acronym: NEUROIMAGE, Code: 026400, Granting body: European Commission / FP6
- **“Revealing Gene Functions in Brain through Phenotype Analysis of Mouse Mutants”**, FP6 Special Support Action, INCO – Western Balkan Countries, Acronym: PHENOBRAIN – kao koordinator
- **COST Action B30: Neuronal plasticity and regeneration**, Acronym: NEREPLAS- kao predlagac Akcije i hrvatski delegat u Upravnom odboru Akcije

Željka Vukelić:

- **“Establishing of Biomedical High Performance Mass Spectrometry Center in Croatia for Integrative EU Life Science Research”**, EU FP6 poziv FP6-2005-INCO-WBC/SSA-3 (Specific Support Actions for International Cooperation)

Ivica Kostović

- **“Protection of cortical networks against perinatal ischemia. Molecular, genetic and cellular approaches”**, EU FP6 poziv FP6-2005-LIFESCIHEALTH (Specific Targeted Research Project), Acronym: PROCOPEIS

Najvažniji doprinos HIIM-a međunarodnim znanstvenim aktivnostima jesu međunarodne ljetne škole. U 2005. godini u Zagrebu i Zadru organizirana je Druga IBRO/FENS ljetna škola iz neuroznanosti sa međunarodnim sudjelovanjem 28 predavača i 28 studenata iz ukupno 17 zemalja. U 2006. godini HIIM i Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu preuzeli su ulogu lokalnog organizatora PENS-ovog (The Programme of European Neuroscience Schools) **Neurotrain** programa (www.fens.org) čija će se škola iz neuroznanosti održati u rujnu 2007. godine u Dubrovniku.

Odnosi s javnošću i promidžba neuroznanosti

HIIM je sjedište Hrvatskog društva za neuroznanost i zajedno s ostalim ustrojbenim jedinicama Medicinskog fakulteta te Sveučilištima u Osijeku, Rijeci i Splitu te kliničkim bolnicama, tradicionalno, već pet godina zaredom vrlo uspješno organizira i koordinira Tjedan mozga u Hrvatskoj, kao akciju za poticanjem istraživanja mozga koja se već više od jednog desetljeća, svake godine, odvija u drugom tjednu mjeseca ožujka (u okviru međunarodne inicijative Dana Alliance i EDAB). Kroz godine ova inicijativa okuplja sve više udruga bolesnika, bolničkih centara, škola i javnih ustanova, a javni mediji svojim interesom za aktivnosti u Tjednu mozga kroz emisije, priloge i intervjue, a u suradnji s HIIM-om, znatno pomažu upoznati javnost te istaknuti i proširiti značaj istraživanja mozga. U 2006. godini započele su pripreme za II. Kongres neuroznanosti koje u suradnji s Medicinskim fakultetima u Rijeci, Osijeku i Splitu organizira HIIM i Hrvatsko društvo za neuroznanost (www.hiim.hr) u ožujku 2007. godine, a na kojem će se predstaviti temeljna i klinička istraživanja u neuroznanosti u okviru predsjedničkog simpozija «Neuroznanost razvojnih, neuroloških i duševnih bolesti». U sklopu kongresa bit će organizirane i poster sekcije, a zasjedat će i izvršni odbor EACD-a (European Academy for Child Disability).

Ivica Kostović

MODERNIZACIJA OPREME INSTITUTA

Nabavka novog uređaja za magnetsku rezonanciju 3Tesla

Svjedoci smo iznimno brzog tehnološkog napretka u području slikovnog prikaza mozga, to je **svjetski i europski projekt** bez kojeg je nemoguće zamisliti istraživanje ljudskog mozga, dijagnostiku duševnih i neuroloških bolesti, kao i ispitivanja suvremenih antipsihotičnih lijekova. Svi ti ciljevi jasno su istaknuti u inauguralnom skupu: «Neuroimaging in Europe» koji je održan od 27. do 28. svibnja 2004. u organizaciji Royal Society of Medicine (London, UK). Naš problem je da zaostajemo 12 godina (npr. u Mađarskoj već postoji 8 takvih suvremenih centara). Na temelju dostignuća svjetske znanosti i napretka medicine, a posebno napretka kliničke neuroznanosti, postoji jasna potreba za primjenom «neuroimaging» pristupa i metoda u sljedećim područjima temeljnih i kliničkih znanosti: funkcionalne studije mozga (fMRI - BOLD) u zdravih normalnih ispitanika za otkrivanje lokalizacije, temelja ponašanja, percepcije i motorike; strukturni prikaz i karakterizacija mozga i moždanih putova tehnikama «Diffusion tensor imaging» (DTI), «diffusion weighted imaging» (DWI) te «diffusion fractional anisotropy» (DFA traktografija); funkcionalne studije kortikalne aktivacije u mozgu duševnih bolesnika; funkcionalne studije učinka različitih lijekova na aktivaciju moždane kore; istraživanje neurobiološke podloge i mehanizama neuroloških bolesti; rana dijagnostika i cjelovita karakterizacija perinatalnih oštećenja mozga; istraživanje nasljednih metaboličkih bolesti mozga MRI spektroskopijom; postmortalne studije u cilju praćenja nacionalne patologije (MRI autopsija); prikaz strukture i funkcije drugih organa i organskih sustava u čovjeka i eksperimentalnih životinja – na primjer, prikaz krvnih žila strukture vrata, MRI angiografski prikaz aorte i krvnih žila abdomena, karakterizacija i rano otkrivanje tumora prostate (MRI spektroskopija prostate), rano otkrivanje metastaza zloćudnih tumora.

Neuroimaging je idealni projekt za suradnju temeljnih i primijenjenih znanosti. Danas je nezamisliva daljnja klinička primjena naprednih tehnika snimanja bez adekvatnog edukacijskog centra u jednoj

zemlji. U posljednjih 7 godina otkad je postojeći uređaj u funkciji na HIIM-u Medicinskog fakulteta ostvarena je izrazito važna uloga HIIM-a i Poliklinike Neuron u području slikovnog prikaza mozga u RH. Suradnja između HIIM-a Medicinskog fakulteta, poliklinike „Neuron“ i KBC-a Rebro omogućila je edukaciju brojnim radiolozima, ali i drugim specijalističkim strukama. Adekvatnim kliničkim pretragama na razini zapadnoevropskih zemalja postavljeni su temeljni standardi koje i ostale ustanove koje imaju uređaje MR (uključujući i privatne) moraju poštovati. Na taj način osim istraživačke i edukacijske uloge uređaj MR koji radi u sklopu Kliničkog zavoda za dijagnostičku i intervencijsku radiologiju i Poliklinike „Neuron“ te HIIM-a osigurao je nužnu kvalitetu dijagnostičkih pretraga u RH. Postojeći uređaj GE/Elscint 2T u vlasništvu je Medicinskog fakulteta (50%) i KBC-a Zagreb (50%). Te dvije ustrojbene jedinice imaju stručnjake od razine redovnog profesora do specijalista radiologa, osposobljene za rad i istraživanje MRI tehnikom i drugim «neuroimaging» tehnikama. Jedinica za magnetsku rezonanciju od 1999. godine do danas je obavila oko **20.000 tehnološki zahtjevnih i dugotrajnih pregleda pacijenata** iz svih dijelova Hrvatske! Time je osigurano održavanje te skupe i zahtjevne aparature, a dio vremena je posvećen istraživačkim zadacima. To je jedinstveni model u Hrvatskoj. Istraživanja u sklopu Odjela za slikovni prikaz mozga i Jedinice za magnetsku rezonanciju bila su produktivna, što se ogleda u postojanju gotovo tridesetak znanstvenih i stručnih publikacija, od kojih je većina u časopisima s najvećim *impact* faktorom za to specijalističko područje, a više njih s *impact* faktorom većim od 6,0.

Kako uređaj instaliran na HIIM-u u sklopu poliklinike „Neuron“ tehnološki zastarjeva, edukacijska uloga i primarna odgovornost za standard kvalitete kliničke primjene imaginga u RH postala je upitna jer nužno dovodi do slabljenja dostignute razine dijagnostičkih pretraga i neizostavno zaostajanje u području imaginga u našoj zemlji. Postoji nekoliko iznimno važnih segmenata slikovnog prikaza mozga koji se u RH ne rade gotovo nikako ili, ako se rade, rade se na neadekvatan način. Najvažnije od njih su **MR spektroskopija, MR perfuzija, MR difuzija, BOLD snimanje mozga i difuzijska traktografija**. Svaka od tih metoda postala je u posljednjih nekoliko godina dio rutinskih kliničkih pretraga koje su ponekad kritično važne za donošenje ispravne terapijske odluke (npr. **dijagnostika tumora**, istraživački rad u području **cerebrovaskularnih bolesti** i razvojnih poremećaja mozga koji neizostavno uključuju **DTI (diffusion tensor imaging)** i na njoj baziranu traktografiju, liječenje **epilepsije** se ne bi smjelo provoditi bez odgovarajuće MR dijagnostike). U našem slučaju i uz izvrsna kadrovska rješenja i integraciju stručnjaka različitih profila (neuroanatom, neurologa, neuropedijatar, psihijatar, neurokirurga) ne može se ostvariti osnovna zadaća HIIM-a kao dijela Medicinskog fakulteta, i KBC-a, najveće i vodeće zdravstvene ustanove u RH, zbog nedostataka adekvatne opreme. Nije logično da pojedina privatna osiguravateljska društva i privatne poliklinike (koje po svojoj definiciji imaju profit kao cilj) posjeduju bolju opremu nego temeljno važne institucije u RH.

Budući da bi prestanak rada uređaja za magnetsku rezonanciju ugrozio opstanak toga ključnog područja kliničke neuroznanosti, onemogućio daljnji razvitak dijagnostičkih postupaka na KBC-u Zagreb i drugim suradnim ustanovama u Hrvatskoj kao i razvitak istraživanja mozga na Sveučilištu i Medicinskom fakultetu u Zagrebu dekan Medicinskog fakulteta prof. dr. sc. Nada Čikeš ovlastila je Polikliniku „Neuron“ (koja je ustanova kćer Medicinskog fakulteta) da realiziraju na-

bavku uređaja za magnetsku rezonanciju iz izvanproračunskih izvora.

Potporna za nabavku novog uređaja dobivena je od mnogih stručnih društava u Hrvatskoj, kao što su Hrvatsko radiološko društvo, Hrvatsko neurološko društvo, Hrvatska udruga za epilepsiju, Hrvatsko pedijatrijsko društvo, Hrvatsko društvo za perinatalnu medicinu, Hrvatsko društvo za kliničku psihijatriju, Hrvatsko kardiološko društvo i Hrvatsko društvo za neuroznanost. Potporu za nabavku dalo je, također, više istraživačkih projekata, međutim 30 novih projekata uklopljenih u program Medicinskog fakulteta glavno su jamstvo primjene uređaja u sljedećem petogodišnjem razdoblju.

Da je nabavka novog uređaja za magnetsku rezonanciju u svojoj završnoj fazi svjedoče, na natječaju Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, dobi-

vena sredstva za nadogradnju uređaja (dodatna oprema i programska potpora za DTI, FT, MRS tehnike) 3Tesla u iznosu od 4.200.000,00 kn (567.567,00 EURa), a u tijeku je i postupak nabavke osnovnog uređaja operativnim leasingom, na šest godina, u vrijednosti od oko 13.320.000,00 kn (1.800.000,00 €). Zbog iznimno visoke otplate leasinga poliklinika Neuron (kao ustanova kćer MF) ima pismo namjere HZZO-a i Kliničkog bolničkog centra o suradnji s Medicinskom fakultetu na tom projektu. Međutim bez potpune suradnje sa svim klinikama Medicinskog fakulteta i u dijagnostičkom i u znanstvenom dijelu primjene tog tehnološki zahtjevnog instrumenta, neće biti moguće realizirati takav financijski značajan projekt. Uz takav tehnološki napredan instrument potrebno je imati strateški plan

razvitka odjela za neuroimaging MF, edukacije novih stručnjaka radiologa i mladih znanstvenika, kao i dugoročni program istraživanja. Čvrst temelj je spomenutih 30 projekata unutar programa - **RAZVOJNA NEUROBIOLOŠKA OSNOVA KOGNITIVNIH, DUŠEVNIH I NEUROLOŠKIH BOLESTI** (NEURODEVELOPMENTAL BASIS OF COGNITIVE, MENTAL AND NEUROLOGICAL DISORDERS, **Akronim: „NEUROKOD“**). Međutim očekuje se puno sudjelovanje kardiologa, koji su dali jasne prijedloge svojih potreba, ortopeda (koji sada uspješno surađuju na postojećem uređaju 2Tesla) i drugih kliničkih usmjerenja koja trebaju modernu magnetsku rezonanciju.

Ivica Kostović

Prvi doktorandi na poslijediplomskom doktorskom studiju iz neuroznanosti

Nakon natječaja za upis studenata na poslijediplomski doktorski studij iz neuroznanosti u akademskoj godini 2005/2006, koji je objavljen krajem veljače 2006. godine, privremeno Povjerenstvo za odabir i upis kandidata na poslijediplomski doktorski studij iz neuroznanosti, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (uz znanje prof. dr. sc. M. Judaša i prof. dr. sc. S. Kalenić) u sastavu: prof. dr. sc. Ivica Kostović, prof. dr. sc. Miloš Judaš, prof. dr. sc. Srećko Gajović, prof. dr. sc. Branimir Jernej i doc. dr. sc. Zdravko Petanjek, na sastanku održanom 22. ožujka 2006. godine zaključilo je da su sljedeći kandidati zadovoljili uvjete natječaja i time stekli pravo upisa: **Marko Čuljat dr. med., Vesna Furić-Čunko dr. med., Petra Kalember dr. med., Goran Krakar dr. med.**

Za svakog studenta određeno je posebno tročlano mentorsko povjerenstvo

koje prati savjetuje i surađuje s doktorantom sve do obrane doktorske disertacije, a jedan od članova obvezatno je i voditelj laboratorija u kojemu se izrađuje doktorska disertacija.

Marku Čuljatu osiguran je rad u laboratoriju prof. dr. sc. Ivica Kostovića i izabrano tročlano povjerenstvo za praćenje rada u sastavu: prof. dr. sc. Marijan Klarica, prof. dr. sc. Ivica Kostović, doc.dr.sc. Marko Radoš.

Vesni Furić-Čunko osiguran je rad u laboratoriju prof. dr. sc. Srećka Gajovića i izabrano tročlano povjerenstvo za praćenje rada u sastavu: doc. dr. sc. Goran Šimić, prof. dr. sc. Srećko Gajović, dr.sc. Mary Sopta.

Petri Kalember osiguran je rad u laboratoriju prof. dr. sc. Vere Folnegović-Šmalc/doc. dr. sc. Nevena Henigsber-

ga i izabrano tročlano povjerenstvo za praćenje rada u sastavu: prof. dr. sc. Vera Folnegović-Šmalc, doc. dr. sc. Neven Henigsberg, prof. dr. sc. Ivica Kostović

Goranu Krakaru Povjerenstvo je odobrilo prelazak na poslijediplomski studij iz neuroznanosti s poslijediplomskog dokorskog studija Biomedicina i zdravstvo, uz zamolbu. Osiguran je rad u laboratoriju prof. dr. sc. Vlatke Bošnjak-Mejaški i izabrano je tročlano povjerenstvo za praćenje rada u sastavu: prof. dr. sc. Ivica Kostović, prof. dr. sc. Bošnjak-Mejaški, doc. dr. sc. Svjetlana Kalanj-Bognar.

Ivica Kostović

IZVJEŠĆE DIREKTORA ŠNZ

Rad Škole narodnog zdravlja «Andrija Štampar» u akademskoj godini 2005/06.

Škola narodnog zdravlja «Andrija Štampar» u prošloj je školskoj godini uspješno djelovala usprkos nepovoljnim okolnostima u kojima se, zbog temeljite obnove zgrade, našla u improviziranim uvjetima. Naime, više od tri godine djelatnici Škole su radili na nekoliko lokacija.

Glavnina nastave odvijala se u učionici na Šalati, dok je većina djelatnika imala radni prostor u bivšem Odjelu za zarazne bolesti Kliničke bolnice Dubrava. Odjel za vode katedre za Zdravstvenu ekologiju i medicinu rada radio je u skućenim uvjetima bivše Poliklinike «Hipokrat», kamo se u jednu prostoriju ugurala i cijela biblioteka Škole. Osoblje Škole narodnog zdravlja «Andrija Štampar» zahvalno je svima koji su nesebično pomogli da se prebrodi ovo za nastavu i rad teško razdoblje. Dvorane na Dekanatu, Patologiji, Hrvatskom institutu za istraživanje mozga, Anatomiji i Farmakologiji, odnosno katedre kojima pripadaju, podnijele su većinu tereta i gužve, koju je tamo stvarala nastava iz predmeta Škole. Posebnu zahvalu upućujemo Katedri za farmakologiju, koja je omogućila da se u jednom njezinom krilu smjesti Katedra za socijalnu medicinu i organizaciju zdravstvene zaštite sa svojim tajništvom. Kako ta katedra izvodi nastavu iz predmeta Socijalna medicina, Uvod u medicinu, Organizacija zdravstvene zaštite, Te-

renska praksa (službeni naziv: «Zdravlje u zajednici»), a posljednju godinu silom prilika organizira i nastavu iz Povijesti medicine, promet u tom krilu Farmakologije bio je vrlo živ.

U takvim uvjetima nastava se ne samo redovito odvijala nego je ona i povećana. Od takvih povećanih opterećenja posebice ističemo Poslijediplomsku nastavu iz Obiteljske medicine, koja zbog nadoknađivanja 10-godišnjeg, nerazumno od vlasti uzrokovanog vakuuma u obrazovanju tih stručnjaka, po vrlo intenzivnom programu drži nastavu godišnje za 4–5 skupina od po 30 polaznika.

Od velikih događaja iz protekle školske godine, treba spomenuti useljenje u obnovljenu zgradu, koje je svečano proslavljeno 7. travnja 2006. Obnovljena modernizirana zgrada pruža studentima i nastavnicima brojne pogodnosti. Uz povećanje broja dvorana i ostalog korisnog prostora, zgrada je opremljena na visokoj tehničkoj razini.

U izradi je, međutim, bilo dosta propusta i zabilježeni su brojni nedostaci, što je potvrđeno tehničkim pregledom 14. studenog 2006. i kojega se zapisnik još čeka, kako bi se prisililo izvođače da otklone nedostatke i kako bi zgrada dobila konačnu uporabnu dozvolu umjesto privremene.

Unatoč svemu, Škola je pripremila i prijavila Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa 25 znanstvenih projekata okupljenih u četiri znanstvena programa, za koje ovih dana očekuje prihvaćanje.

Od brojnih međunarodnih događanja spomenut ćemo samo suorganizaciju Godišnje konferencije European Public Health Association (EUPHA), koju je, zajedno s Društvom za preventivnu medicinu Slovenije i Hrvatskim društvom za javno zdravstvo organiziralo Austrijsko društvo za javno zdravstvo u Grazu 8.-12. studenog 2005., uz sudjelovanje deset nastavnika ŠNZ.

Također, na Godišnjoj konferenciji Asocijacije za medicinsku edukaciju Europe (AMEE) u Đenovi sudjelovalo je sa svojim radovima trije nastavnika Škole.

Pred Školom su u neposrednoj budućnosti brojni poslovi i zadaci. Veliki posao predstoji na uspostavi urednog tehničkog funkcioniranja Škole, za što još treba ukloniti brojne nedostatke.

Slično, već se godinama ulaže veliki napor na normalizaciji uvjeta za obavljanje Terenske prakse («Zdravlje u zajednici»). Veliki su izgledi da se u idućoj godini osigura trajni smještaj i učionice za studente na terenu i time omogućiti uredno odvijanje i daljnje poboljšavanje te inače uvijek visoko ocjenjivane nastave.

Zvonko Šošić

Nakon svečanosti u prigodi otvorenja uzvanici su razgledali obnovljene prostore Škole

USPJEŠNI ORGANIZATORI I DOMAĆINI

European Training Consortium in Public Health and Health Promotion i European Master in Health Promotion: Summer School «Strategies for Health in Europe»

Zagreb, 24. srpnja – 8. kolovoza 2006.

Na poticaj Svjetske zdravstvene organizacije, Ured za Europu (WHO/EURO) i Europske asocijacije škola javnog zdravstva (ASPHER), Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i njegova Škola narodnog zdravlja «Andrija Štampar», jedan su od četiriju osnivača (Liverpool, Valencia, Goeteborg, Zagreb) asocijacije ETC-PHHP (European Training Consortium in Public Health and Health Promotion). Od 1991. godine, ETC-PHHP program kontinuirano radi na razvoju Strategije zdravlja u Europi te ga danas čini osam sveučilišta iz osam država-članica (Švedska, Španjolska, Velika Britanija, Češka, Italija, Njemačka, Nizozemska i Hrvatska).

Jedna od važnih aktivnosti ETC-PHHP je održavanje Ljetne škole u kontinuitetu od 1991. godine, koju je do sada prošlo više od 600 polaznika. Kako je taj program dobio akreditaciju Svjetske zdravstvene organizacije i ASPHER-a kao jedini međunarodni program kojeg države-članice Europske Unije prepoznaju kao dio svoje poslijediplomske i trajne edukacije, on je zadnjih godina dio European Master in Health Promotion (EUMHP).

ETC-PHHP Ljetna škola je originalan program koji se od ostalih međunarodnih programa razlikuje po nekoliko svojstava: (a) program je zajednički razvijen na europskoj razini s naglaskom na razvoj europske strategije prema dokumentima Europske Unije, (b) program uključuje inovativne metode edukacije, osobito rad u malim skupinama polaznika koji razvijaju zajedničke europske projekte, (c) program ima do u detalje razvijen «distance-learning» dio u trajanju od dva mjeseca prije početka zajedničkog rada, te (d) program sadrži dva tjedna nastave u jednoj od članica ETC-a (sistem rotacije).

Kao jedan od osnivača, Zagreb je trebao biti domaćinom prvog programa 1991. godine. Kako je, međutim, mje-

sec dana prije održavanja Ljetne škole počeo domovinski rat, ulogu organizatora preuzela je Valencia koja je u kratkom vremenu uspjela pripremiti i održati program. Idući put Zagreb je trebao biti domaćinom nakon domovinskog rata. Međutim, ponovno smo bili u situaciji da zatražimo pomoć drugih jer je početkom svibnja, dakle uoči početka Ljetne škole - granatiran Zagreb. Te godine organizaciju je preuzeo Liverpool. Zagreb je tako

bio domaćinom tek 2000. godine. Kako se održavanje programa priprema dvije godine unaprijed, Zagreb je planiran za domaćina 2008. godine. Međutim, zbog internih problema ovogodišnjeg organizatora i njihove nemogućnosti da organiziraju program, ETC-PHHP nas je zamolio da pomognemo.

Zahvaljujući Upravi Medicinskog fakulteta i svim djelatnicima Škole narodnog zdravlja «Andrija Štampar», u vrlo kratkom vremenu napravljene su organizacijske pripreme i održan je program u kojem je sudjelovalo 45 polaznika i nastavnika iz 14 zapadnoeuropskih država. Pokrovitelji programa bili su Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo europskih integracija.

Evaluacija provedena na kraju programa, pokazala je izvrsne rezultate. Stoga smo osobito ponosni što smo bili dobar organizator, a još više što smo na području promicanja zdravlja u Europi prepoznati kao profesionalno vrijedan partner.

Gordana Pavleковиć

Polaznici i voditelji Ljetne škole

FOTOREPORTAŽA

Dan Fakulteta

16. prosinca 2005.

Tradicionalna svečanost u prigodi Dana Medicinskog fakulteta održana je 16. prosinca 2006. godine.

U prepunoj dvorani Miroslava Čačkovića pred uzvanicima, fakultetskim nastavnicima i djelatnicima održana je svečana sjednica Fakultetskog vijeća.

Dnevni red sjednice najavila je studentica Iva Aščić. Potom su skup pozdravili ugledni uzvanici, predstavnici Vlade Republike Hrvatske, grada Zagreba, Zagrebačke biskupije i Sveučilišta u Zagrebu. Na kraju toga dijela skupu se obratila dekanica Fakulteta prof. dr. Nada Čikeš.

Programom je nadalje obuhvaćeno predstavljanje Studentskog zbora i studentskih udruga, potom su dodijeljene Dekanove nagrade, nagrade za najbolji doktorat i Nagrada Medicina. U sklopu svečanosti održan je i prikladan umjetnički program, a po završetku su sudionici pozvani na domjenak i zajedničko druženje.

Svečanost je započela intoniranjem hrvatske himne. Dekanica i članovi Dekanskog kolegija (slika gore) te uzvanici (slika desno)

Dekanica Fakulteta uručuje Dekanovu nagradu studentici II. godine Hani Mažibrada.

Dekanova nagrada za akad. god. 2005./2006.

I. GODINA: Nina Kosi, Marina Krnić, Kristina Lončarić,
Ana Francechi, Ivan Padjen, Katarina Starčević

II. GODINA: Marija Jurlina, Hrvoje Lalić, Olga Rižanji,
Juraj Slipac, Luka Vučemilo, Mateja Marčec,
Hana Mažibrada, Latica Friedrich, Ivan Jovanović

III. GODINA: Hrvoje Jurin

IV. GODINA: Ivan Rašić, Marin Bištirlić

V. GODINA: Ivica Marija, Maja Bohač

VI. GODINA: Davorka Dušek, Barbara Barun,
Ana Marija Alduk

Nagrade za humanost i etičnost „Medicina“

Nagrada za humanost i etičnost „Medicina“ u 2005 godini dodijeljena je djelatnicima Hrvatskog zavoda za transfuzijsku medicinu.

Također su dodijeljene zahvalnice humanitarnim organizacijama Malteserhilfsdienst iz grada Offenbacha u SR Njemačkoj, te članovima L'association medicale LipovaLorraine iz grada Nancy u Francuskoj, koji su se istaknuli pružanjem humanitarne pomoći žrtvama rata u našoj zemlji i Bosni i Hercegovini.

U ime Hrvatskog zavoda za transfuziologiju nagradu Medicina preuzela je ravnateljica Zavoda dr. Irena Jukić (na slici lijevo)

Dva dekana, sadašnji i prošli, u dobrom raspoloženju

Ministar prof. dr. Dragan Primorac i prof. dr. Davor Ivanković

Vrijedne djelatnice Studentske referade (slijeva) Ljiljana Lekić i Josipa Radoš uspješno su pripremile svoj dio protokola

Prof. dr. Miloš Judaš predaje nagradu za najbolji doktorat dr. sc. Radovanu Radoniću

Glavni urednik mef.hr akademik Marko Pečina želi dobru sreću novom uredniku doc. dr. Goranu Šimiću (na slici desno) i grafičkom uredniku Branku Šimatu

Blagdanski susreti nastavnika, zaposlenika i umirovljenika

23. prosinca 2005.

Završetak kalendarske godine u Medicinskom fakultetu još jedanput je protekao u svečanom tonu. Nakon obilježavanja Dana Fakulteta dekanica je pozvala sve nastavnike, zaposlenike i umirovljenike Medicinskog fakulteta na blagdanske susrete.

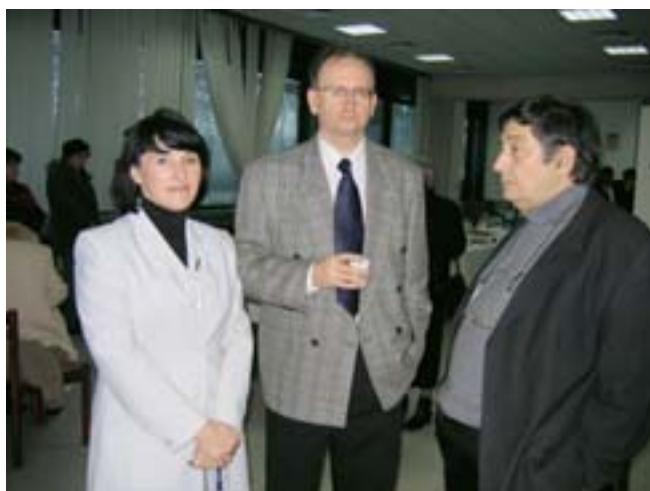
U ime Uprave Fakulteta nazočnima se s najboljim željama za predstojeće Božićne i novogodišnje blagdane obratio prodekan za upravu i poslovanje prof. dr. Juraj Geber, a potom se druženje nastavilo uz domjenak u fakultetskom restoranu.

Slijeva: prof. dr. Anton Zimolo, prof. dr. Želimir Bradamante, prof. dr. Juraj Geber i akademik Marko Pečina

Bivši dekan Fakulteta prof. dr. Anton Zimolo (na slici lijevo) u razgovoru sa svojim nekadašnjim đakom prof. dr. Zdravkom Lackovićem

Prof. dr. Sunčana Kukulja Taradi, glavni tajnik Fakulteta Darko Bošnjak i "svježi" umirovljenik Anton Tonček Herceg

Središnju medicinsku knjižnicu predstavljali su Lidija Marković, Branko Hostić (na slici lijevo) i Robert Maurer

Dani druženja i športa

30. lipnja 2006.

U petak, 30. lipnja 2006. na športskim terenima Medicinskog fakulteta na Šalati organizirana je 5. po redu priredba posvećena druženju i športu pod nazivom „Dani druženja i športa MEFa“.

Priredba je organizirana u svrhu promocije neformalnog druženja studenata i članova našeg fakulteta – znanstvenih novaka, nastavnika i nenastavnog osoblja. Cilj je bio i na ovaj način potaknuti i promovirati duh zajedništva svih članova Fakulteta. Kao i prethodnih godina, Uprava MEFa je bila pokrovitelj Dana druženja i športa, dok je samu organizaciju vodilo Uredništvo STUDMEFa (tim doc. dr. Mirze Žižka, sastavljen od studenata svih godina studija). Organizaciji su bitno pridonijeli dekanica prof. dr. sc. Nada Čikeš i prof. dr. sc. Juraj Geber koji je virtuoznom financijskom akrobacijom uspio sve troškove organizacije pokriti donacijama.

Organizirana su cjelodnevna događanja koja su započela svečanim otvaranjem i podjelom priznanja studentima medicine i članovima MEFa koji su u protekloj godini postigli izvanredne rezultate u športu i umjetnosti, nastavljena su različitim športskim natjecanjima, od već tradicionalnih susreta studenata i ekipe Fakulteta u tenisu (5. susret) i nogometu (8. susret), do natjecanja u ženskom nogometu, veslanju na ergometru i povlačenju užeta, turniri u pikadu, u kartanju „bele“. Središnji je događaj i ove godine bila MEDICINIJADA, natjecanje u različitim igrama poput „razbijanje bubrežnih kamenaca“, „sijamski blizanci“, „prijenos unesrećenog“, „transfer oplođenog jajašca“ i „transfuzija“. Bio je to pravi hepening praćen tamburaškim orkestrom i začinjen roštiljadom, grahom i pečenjem palačinki.

Dekanica Fakulteta prof. dr. Nada Čikeš proglasila je početak Dana druženja i športa u društvu studentskog predstavnika i ministra znanosti, obrazovanja i športa prof. dr. Dragana Primorca

U obilasku terena na kojima će se održati priredba; slijeva: prof. dr. Juraj Geber, prof. dr. Nada Čikeš i prof. dr. Dragan Primorac

Kako je bilo na Danu druženja i športa Medicinskog fakulteta, možete pogledati na našem albumu na web-adresi:

<http://student.mef.hr/studmef/slike/paparazzi/gal/index.php?list=Dan Sporta/DanSporta2006>

Dekanatski službenici predvođeni glavnim tajnikom Fakulteta usredotočeno su popratili prikazane ritmičke vježbe

Glazbe nije nedostajalo – tamburaši su slušani u hladu šatora, a ritmu valcera nisu odoljeli ni studenti ni fakultetski djelatnici

Kartaši bele imali su sve uvjete – stolove u hladu, hladno pivo i vremena na pretek, a prve palačinke ispekli su dekanica prof. dr. Nada Čikeš i prodekan prof. dr. Juraj Geber

Bilo je i uzbudljivih disciplina – prikaz borbenih vještina (slika lijevo) i studentska utrka povezanih nogu (slika desno)

Pobjednici sportskih disciplina i igara za nagradu sljedećeg su jutra krenuli na rafting niz rijeku Kupu

Uredništvo STUDMEFa

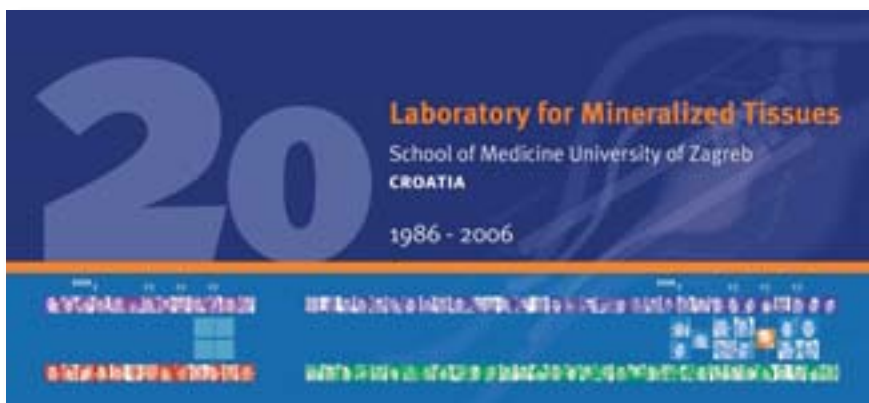
*Tim doc. dr. Mirze Žižka
– organizatori Dana druženja
i športa MEFa 2006.*

20 godina Laboratorija za mineralizirana tkiva

17. listopada 2006.

U Smaragdnoj dvorani hotela Regent Esplanade u Zagrebu održana je 17. listopada 2006. proslava u prigodi 20. godišnjice osnutka Laboratorija za mineralizirana tkiva Medicinskog fakulteta u Zagrebu, jednog od vodećih svjetskih centara za regeneraciju kosti, hrskavice i bubrega. Nakon svečanog otvorenja koje su svojom prisutnošću i govorima uveličali akademik Marko Pečina, dekanica Medicinskog fakulteta u Zagrebu profesorica Nada Čikeš, zamjenik gradonačelnika Ivo Jelušić te ministar znanosti doc. dr. Dragan Primorac, suradnici iz svijeta i Hrvatske prikazali su ukratko najvažnija znanstvena dostignuća Laboratorija za mineralizirana tkiva. Snagu i poseban pečat brojnim istraživanjima dali su bolesnici kojima su primjenom koštanih morfogenetskih proteina spašene okrajine od amputacije, odnosno kojima je uspješno obnovljena čeljust nakon vrlo teških bolesti koštanih sustava. Voditeljica Središnje medicinske knjižnice Medicinskog fakulteta u Zagrebu doc. dr. Jelka Petrak u kratkom je izlaganju sažela najvažnije dosadašnje publikacije koje su proizašle iz dugogodišnjeg znanstvenog rada laboratorija te istaknula njihovu važnost s obzirom na citiranost i časopise u kojima su objavljeni.

Profesor Vukičević je sa suradnicima 1986. godine osnovao Laboratorij za mineralizirana tkiva pri Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a uz znanstve-

nu, stručnu i financijsku pomoć uspješno je vodio istraživanja tijekom svih dvadeset godina postojanja laboratorija. Sam laboratorij se od početnih 200 m² proširio na današnjih 350 m², a takvo povećanje nije značilo samo više prostora već i brojniju znanstvenu opremu te povećanje broja zaposlenika. Ubrzo nakon osnutka laboratorija donacijom zaklade Alexandra von Humboldta osposobljena je jedinica za staničnu kulturu koja je u uporabi i danas, uz pomoć koje se otkrivaju osnovni mehanizmi djelovanja koštanih morfogenetskih proteina. Godine 1994. donacijom Američke Nacionalne institucije za zdravlje (NIH) profunkcionirao je i posebni odjeljak Laboratorija za mineralizirana tkiva – laboratorij za molekularnu biologiju. Nedavno se taj dio modernizirao kupnjom kvantitativnog PCR-a sre-

dstvima Ministarstva za znanost, obrazovanje i šport, a njemu je pridružen i nezaobilazan odjeljak za proteinsku biokemiju. Vrlo važan dio istraživanja Laboratorija za mineralizirana tkiva provodi se na različitim životinjskim modelima, tako da znatan dio prostora zauzimaju prostorije za uzgoj i održavanje malih životinja. Navedenom odjeljku pridružena je i prostorija u kojoj se mjeri mineralna gustoća kostiju na uređaju za denzitometriju koji je laboratorij kupio sredstvima zajedničkog projekta sa znanstveno-istraživačkim institutom tvrtke Pliva. Spomenute radne jedinice čine skladnu cjelinu u kojoj znanstvenici različitih profila i znanstvenih interesa zasebnim istraživanjima te kvalitetnim i kritičkim raspravama omogućuju produkciju zanimljivih znanstvenih članaka.

Dekanica Medicinskog fakulteta prof. dr. Nada Čikeš, ministar prof. dr. Dragan Primorac i zamjenik gradonačelnika Ivo Jelušić

Prof. dr. Slobodan Vukičević (drugi s desna) s bolesnicima uspješno izliječenim primjenom koštanih morfogenetskih proteina

Profesor Vukičević sa studentima Medicinskog fakulteta

Suradnici Laboratorija za mineralizirana tkiva u tijeku 20 godina educirali su više generacija studenata, mladih znanstvenika i kliničara iz svih glavnih hrvatskih sveučilišta. U bliskoj suradnji s kliničarima zagrebačkog Medicinskog fakulteta istraženi su uzroci bolesti i liječeni su bolesnici s koštanim defektima koji nisu uređno srastali. Tijekom godina mnogi su

znanstvenici s najpoznatijih europskih i američkih sveučilišta dolazili u Zagreb da održe seminare, predavanja i uče studente Medicinskog fakulteta. Zagreb je na karti europskih gradova u kojima su poznati centri za proučavanje kosti zglobova već duže vrijeme uključen kao ravnopravan član i priznat centar za regeneraciju organa s posebnim naglaskom

na regeneraciju kosti, zglobova i bubrega. Suradnici laboratorija organizirali su stoga i nekoliko svjetskih kongresa. Grad Zagreb bio je jedan od glavnih sponzora Prvom i Drugom europskom kongresu o koštanim morfogenetskim proteinima 1998. i 2002. godine, te 27. europskom kongresu Europske udruge za kalcificirana tkiva. Svi sudionici su uvijek izrazili želju da se ponovno vrate u Zagreb. U listopadu 2006. Laboratorij za mineralizirana tkiva je zajedno s renomiranim znanstvenicima iz cijeloga svijeta organizirao i vrlo uspješan 6. Svjetski kongres o koštanim morfogenetskim proteinima.

Nakon što su najbliži suradnici Laboratorija za mineralizirana tkiva na Danu Laboratorija ispričali svoje znanstvenoživotne priče te nakon što se profesor Vukičević zahvalio prisutnima što su u velikom broju prisustvovali proslavi, u dvorani Istanbul priređen je svečani domjenak. Brojne čestitke i potpora različitih suradnika kao i bivših članova laboratorija, koji su danas vrlo uspješni u svom području, obećavaju izvrsnu znanstvenu budućnost Laboratorija za mineralizirana tkiva.

Iva Orlić

85 godina Klinike za dermatovenerologiju

Dana 17. studenog 2006. svečanom je sjednicom Katedre za dermatovenerologiju Medicinskog fakulteta i KBCa Zagreb obilježena 85. godišnjica postojanja Klinike. Svečanost je okupila nastavnike, liječnike, zaposlenike te umirovljene doajene Klinike, Fakulteta i KBCa Zagreb.

Uzvanicima su se obratili prof. dr. Jasna Lipozenčić, prof. dr. Nada Čikeš, akademik Željko Reiner, prof. dr. Aleksej Kansky, i prof. dr. Vladimira Barišić Druško.

U sklopu svečanosti predstavljena je i vrlo uspješna monografija Katedre.

Nastavnici Klinike (slijeva): prof. dr. Ivan Dobrić, prof. dr. Aleksandra Basta-Juzbašić, dr. sc. Branka Marinović, prof. dr. Jasna Lipozenčić, doc. dr. Višnja Milavec-Puretić i prof. dr. Mihael Skerlev

Bivši nastavnici Fakulteta profesori Aleksej Kansky, Vladimir Oberiter i Štefanija Puretić

EDUKACIJSKI TEČAJ

ECTS Training School "Principles of systemic and local bone regeneration"

Cavtat, 9.-10. listopada 2006.

Prije početka 6. međunarodnog kongresa o koštanim morfogenetskim proteinima održan je edukacijski tečaj pod nazivom «Principles of systemic and local bone regeneration». Tečaj se održavao 9. i 10. listopada u hotelu Croatia u Cavtatu pod pokroviteljstvom European Calcified Tissue Society (ECTS; Europska udruga za kalcificirana tkiva).

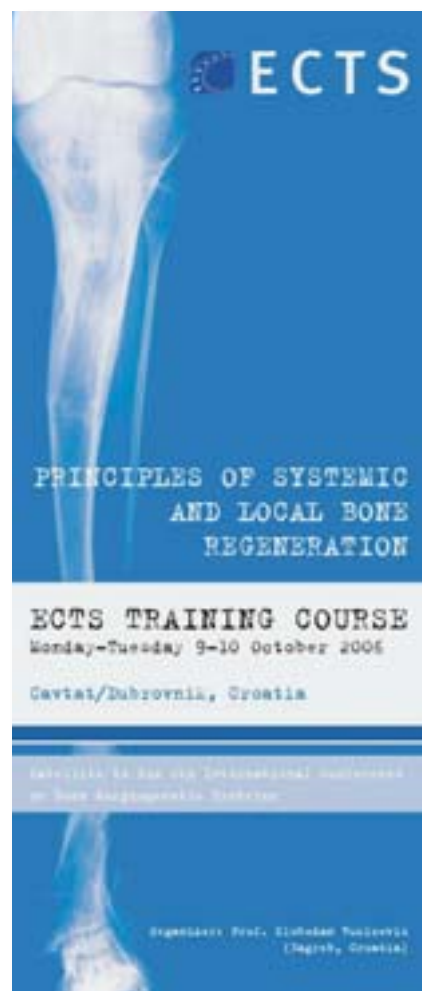
ECTS je profesionalna udruga koja ima više od 1600 članova iz svih europskih država uključujući i više od 200 članova iz Hrvatske. Polaznici tečaja bili su mladi znanstvenici i kliničari, njih oko 40, iz Hrvatske i drugih europskih zemalja. Oni su imali priliku na interaktivni način učiti o najnovijim spoznajama iz principa sistemskog i lokalnog povećanja koštane mase i to od najuglednijih svjetskih stručnjaka na tom području.

Prvog dana početno predavanje u prvom bloku održao je prof. dr. sc. Slobodan Vukičević, koji je govorio o principima koštane pregradnje i o preduvjetima koji su za nju nužni, a to su: induktivni signali, prikladne stanice i biokompatibilni matriks. Nakon toga predavao je Gregory R. Mundy iz Nashvilla, SAD, o staničnim interakcijama u koštanom mikrookolišu. Iduće predavanje održao je Kuber T. Sampath iz Framinghama, SAD, i to o ulozi hormona hipotalamo-

hipofizarno-tiroidne osovine u koštanoj pregradnji, a nakon njega je prezentaciju o najnovijim terapijskim smjernicama u indukciji koštane formacije imao David D. Thompson iz Grotona, SAD.

Drugi blok započeo je Ugo Ripamonti iz Johannesburga, koji je s polaznicima podijelio svoja znanja i iskustva iz područja primjene koštanih presa-daka, induktivnih nosača u poticanju i pojačavanju koštane i periodontalne regeneracije. Posljednje predavanje prvoga dana – o ulozi prostaglandina i analoga prostaglandinskih receptora u regulaciji koštane formacije održao je Vishwas M. Paralkar iz Grotona, SAD.

Prvo predavanje drugog dana održao je Peter ten Dijke iz Leidena, Nizozemska, koji je pričao o principima prijenosa signala koštanih morfogenetskih proteina kroz proces diferencijacije osteoblasta, na što se nadovezao Clemens Lowik, također iz Leidena u Nizozemskoj, koji

je istaknuo važnost interakcije tumorskih stanica i strome u koštanim metastazama.

Posljednje predavanje u sklopu edukacijskog tečaja održao je dr. sc. Mislav Jelić iz Klinike za ortopediju, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Riječ je bila o primjeni koštanih bio-banaka u rekonstrukciji skeleta.

Završno priopćenje glasilo je – svim se polaznicima Tečaja omogućuje sudjelovanje na 6. svjetskom kongresu o koštanim morfogenetskim proteinima.

Ana Tikvica

Šesti međunarodni kongres o koštanim morfogenetским proteinima

Cavtat, 11.-15. listopada 2006.

Šesti međunarodni kongres o koštanim morfogenetским proteinima (6th International Conference on Bone Morphogenetic Proteins) održan je od 11. do 15. listopada 2006. godine u hotelu Croatia u Cavtatu u organizaciji Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskog društva za kalcificirana tkiva, te pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Glavni organizator kongresa bio je prof.dr. Slobodan Vukičević, voditelj Laboratorija za mineralizirana tkiva Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Sudionike su na otvaranju kongresa pozdravili dekanica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof.dr. Nada Čikeš, kao i ministar znanosti, obrazovanja i športa prof.dr. Dragan Primorac.

Kako je Laboratorij za mineralizirana tkiva jedna od vodećih institucija u svijetu za biološku regeneraciju organa, kongresu su se odazvali svi vodeći znanstvenici u tom području. Na skupu je sudjelovalo oko 400 sudionika, i to 80% iz inozemstva i 20% hrvatskih znanstvenika. Među hrvatskim znanstvenicima bilo je bazičnih istraživača, kao i kliničara ortopeda, traumatologa, maksilofacijalnog kirurga i drugih koji se bave biološkom regeneracijom organa s posebnim naglaskom na regeneraciji muskulo-skeletnog sustava. Među stranim sudionicima nalazila su se mnoga ugledna imena, kao što su ravnatelji ortopedskih klinika Medicinskih fakulteta Sveučilišta Yale, Harvard, Davis, Lund i drugih, te mnogi svjetski poznati

Znanstveni odbor kongresa

(s lijeva na desno): Aris Economides (Tarrytown, SAD); Kohei Miyazono (Tokyo, Japan); Walter Seibald (Wurzburg, Njemačka); Kuber Sampath (Framingham, SAD); Petra Šimić (Zagreb, Hrvatska); Ying Zhang (Bethesda, SAD); Vishwas Paralkar (Groton, SAD); Peter ten Dijke (Leiden, Nizozemska); Steven Harris (San Antonio, SAD); Clemens Lowik (Leiden, Nizozemska); John Wozney (Boston, SAD); Mislav Jelić (Zagreb, Hrvatska); Marko Pećina (Zagreb, Hrvatska); Frederick Kaplan (Philadelphia, SAD); Noriyuki Tsumaki (Osaka, Japan); Frank Luyten (Leuven, Belgija); Lovorka Grgurević (Zagreb, Hrvatska); Slobodan Vukičević (Zagreb, Hrvatska); David Rueger (Hopkinton, SAD); Ulf Wikesjö (Augusta, SAD)

bazični istraživači iz laboratorija diljem Europe i svijeta.

U organizaciji skupa, osim profesora Vukičevića i njegovog tima, sudjelovalo je i 19 studenata Medicinskog fakulteta, polaznika druge i treće godine. Osim u pomaganju pri organizaciji kongresa, oni su bili i aktivni sudionici koji su imali priliku slušati sva izlaganja, kao i družiti se s najuglednijim svjetskim znanstvenicima na tom području. Studenti su pohvaljeni od strane svih sudionika, okarakterizirani su kao entuzijastični, znatiželjni i vrlo pametni mladi ljudi te su im ponuđene brojne suradnje. Mnogi među njima su na taj način ostvarili vrijedna poznanstva koja će im zasigurno pomoći u daljnjem znanstvenom radu.

Kongres je bio sastavljen od 11 sekcija s pomno izabranim prezentacijama koje su bile organizirane u tematske cjeline. Tako su tri sekcije bile posvećene signal-

nim putevima BMP-a, području koje se intezivno istražuje u posljednje vrijeme, govorili su najplodniji istraživači u tom polju. Posebne su bile i prezentacije o ulozi BMP-a u muskuloskeletnoj biologiji, gdje je govorio i dr. Frederic Kaplan koji je nedavno otkrio genetsku pozadinu teške bolesti *fibrodysplasia ossificans progressiva*. Govorilo se i o kliničkim aplikacijama koštanih morfogenetских proteina u bolestima muskulo-skeletnog sustava, maksilofacijalnim i kranijalnim aplikacijama, te bolestima bubrega i drugih organa. Važno je napomenuti da su među ostalima svoje rezultate prezentirale i znanstvenice našeg Laboratorija za mineralizirana tkiva: mr.sc. Lovorka Grgurević i dr.sc. Petra Šimić, te naš ugledni ortoped doc.dr.sc. Darko Antičević, dok je akademik Marko Pećina bio jedan od predsjedatelja.

Tijekom skupa održana su dva predavanja u čast Marshalla Urista i nobelovca Charlesa Hugginsa, pionira koštanih morfogenetских proteina, pod predsjedavanjem profesora Harija Reddija. Predavanja na temu svojih dostignuća u tom polju održali su eminentni znanstvenici Ugo Ripamonti, Frank Luyten i Gregory Mundy.

Osim predavanja skup je bio popraćen i bogatim sadržajem društvenih događanja kao što je bio nastup folklorne skupine iz Čilipa, izložba slika Marine Selak-Vukičević, te srednjevjekovne igre u tvrđavi Lovrijenac u organizaciji Društva prijatelja starina Dubrovnika.

Ana Tikvica

Tjedan kosti i zglobova 2006. godine

U mjesecu listopada svake godine od ustanovljena Desetljeća kosti i zglobova 2000.-2010. godine održavaju se različite priredbe posvećene problematici prevencije, dijagnostike i liječenja bolesti i ozljeda kosti i zglobova. Drugi tjedan mjeseca listopada uvijek je *Tjedan kosti i zglobova* i tada su osobito intenzivna događanja u obliku znanstvenih i stručnih skupova, ali, što je osobito važno i popularnih manifestacija za pučanstvo. Od osnutka Hrvatskog nacionalnog odbora „Desetljeća kosti i zglobova“ 2004. godine, svake sljedeće godine TJEDAN je sve bogatiji i prepun događanja, tako da se ove godine TJEDAN gotovo pretvorio u MJESEC, jer su aktivnosti započele 4. listopada i trajale sve do 25. listopada.

Tijekom listopada održani su sljedeći stručni skupovi:

- Dana **4. 10.** u KB »Sestre milosrdnice« obilježen je Svjetski dan kralješnice stručnim skupom pod nazivom **«Dijagnostika i liječenje hernije lumbalnog diska»** u organizaciji prim. dr. sc. Damira Kovača i doc. dr. sc. Simeona Grazia.
- Dana **10. 10.** je akademik Marko Pečina na 145. Gerontološkoj tribini Gradskog zavoda za javno zdravstvo održao predavanje pod naslovom **«Lomovi kostiju u starijih osoba»**.
- Od **11. do 15. 10.** u Cavtatu je održana **6th International Conference on Bone Morphogenetic Proteins** koja je pod vodstvom prof. dr. Slobodana Vukičevića okupila eminentne stručnjake iz cijelog svijeta.

- **Svjetski dan artritisa, 12. 10.** ove je godine obilježen stručnim skupom u Klinici za dječje bolesti Zagreb pod pokroviteljstvom potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske gđe Jadranke Kosor. Voditelj minisimpozija s međunarodnim sudjelovanjem pod nazivom **«Kronični artritis u dječjoj dobi»** bio je doc. dr. Miroslav Harjaček. Uz voditelja simpozija koji je uvodno govorio o juvenilnom idiopatskom artritisu a završno o biološkoj terapiji, predavanje o histopatologiji juvenilnog idiopatskog artritisa održao je dr. Marco Gattorno iz Genove, dr. Rik Joos

govorio je o artritisu u adolescentnoj dobi, dok je dr. Tadej Avčin iz Ljubljane prikazao bolesnika s juvenilnim idiopatskim artritisom i sindromom aktivacije makrofaga. Također, u nastavku skupa dr. Igor Borić je govorio o oslikavanju artritisa u dječjoj dobi, a dr. Tanja Margetić o osteoporozu u malih bolesnika s artritisom. Od dr. Matije Žutelije saznali smo o osobitostima rehabilitacije tako bolesne djece.

- Dana **18. listopada** na Cvjetnom trgu obilježen je **Svjetski dan osteoporoze za pučanstvo**. Od 10 do 19 sati, u suorganizaciji s tvrtkom MSD održane su promotivne akcije, skupovi vezani uz povećanje svijesti o problemu osteoporoze u pučanstvu. Dijeljen je pisani materijal o osteoporozu, načinu prehrane, a brojnim je građanima ultrazvučnim uređajem izmjerena gustoća petne kosti. Istoga dana u Europskom domu u Jurišićevoj ulici održana je vrlo dobro posjećena tiskovna konferencija na kojoj su prof. Jadranka Morović-Vergles, akademik Marko Pečina, prof. Mirko Koršič, prof. Božidar Ćurković i doc. Simeon Grazia, svaki sa stajališta svoje specijalnosti, prikazali današnje spoznaje o osteoporozu.
- Na Svjetski dan osteoporoze, **20. listopada**, održan je stručni skup u hotelu Regent Esplanade u organizaciji prof. dr. Slobodana Vukičevića.
- **Od 19.-20. listopada** u Opatiji, u hotelu Milenij održan je „Napredni tečaj artroskopije“ u organizaciji Hrvatskog udruženja ortopeda i traumatologa,

Doc. dr. Miroslav Harjaček, voditelj simpozija "Kronični artritis u dječjoj dobi"

Potpredsjednica Vlade gospođa Jadranka Kosor, pokroviteljica simpozija "Kronični artritis u dječjoj dobi"

- a pod vodstvom prof. dr. Miroslava Hašpla. Predavači su bili ugledni evropski ortopedi.
- U Osijeku je **20.-22. listopada** održan 8. godišnji kongres Hrvatskog reumatološkog društva. Predavanje u spomen Drage Čopa održao je dr. Ivo Radman, koji je govorio o hematološkim promjenama u upalnim reumatskim bolestima. Glavne teme bile su osteoporoza, te trudnoća i upalne reumatske bolesti.
  - Dana **21. listopada** Hrvatsko društvo za osteoporozu organiziralo je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu stručna predavanja, druženje pacijenata i sponzora koji pomažu rad Društva.
  - Dan traume obilježen je stručnim predavanjima **25. listopada** (inače Svjetski dan traume je 17.10) na Medicinskom fakultetu u Zagrebu u organizaciji Klinike za traumatologiju, a pod vodstvom dr. sc. Ante Muljačića.
- Od predavanja za pučanstvo, koja su bila brojna, navodimo ona održana u organizaciji Hrvatske lige protiv reumatiz-

ma i Društva reumatičara za djecu i odrasle grada Zagreba:

- **4. 10.** u Tribini grada Zagreba, Kaptol 27 održana su predavanja o prehrani i zdravim kostima te o izvanzglobnom reumatizmu, a predavači su bili mr.sc Zvonimir Šatalić, prof.dr.sc. Irena Colić-Barić, mr.sc Nadica Laktašić-Žerjavić i dr Natalija Kanački.
- **9. 10.** dr Blaženka Nekić u prostorijama SUPRA kluba, u ulici kneza Borne održala je predavanje pod naslovom «Za okruglim stolom s liječnikom: fizikalna terapija za poboljšanje kvalitete života u menopauzi i andropauzi»
- **12. 10.** Svjetski dan artritisa Hrvatska liga protiv reumatizma obilježila je predavanjem doc.dr.sc. Simeona Grazia i dr Frane Grubišića o novostima u liječenju upalnih reumatskih bolesti.
- **16. 10.** obilježen je Svjetski dan kralježnice, u Multimedijskoj dvorani KB «Sestre milosrdnice» predavanjem dr Frane Grubišića i Mateje Znike, vft o medicinskoj gimnastici za bolesnike s hernijom lumbalnog diska.

- Predavanja za pučanstvo tijekom TJE-DNA KOSTI I ZGLOBOVA održavala su se i u drugim mjestima Hrvatske te je tako u Čakovcu dr Olga Novak **13. 10.** održala predavanje o metaboličkim bolestima zglobova . Tijekom listopada, veliki broj liječnika sudjelovao je u radio i televizijskim emisijama te dao intervjue u dnevnom tisku o problemu i značaju bolesti i ozljeda kostiju i zglobova. Tijekom ove godine Hrvatski nacionalni odbor Desetljeća kosti i zglobova uspostavio je i svoju web stranicu: www.destljece-kosti-zglobovi-hr.com na kojoj se može naći sve o radu Hrvatskog nacionalnog odbora. Od osnutka Hrvatskog nacionalnog odbora Desetljeća kosti i zglobova djelatnici i sam Medicinski fakultet vrlo aktivno su zastupljeni u svim oblicima djelovanja Nacionalnog odbora Desetljeća, a što se vidi i iz ovog kratkog prikaza, koji upravo zato i prikazujemo u „mef.hr“.

**Jadranka Morović-Vergles,
Marko Pećina**

Svjetski dan osteoporoze

20. listopada 2006.

Simpozij povodom Svjetskog dana osteoporoze održan je 20. listopada 2006. u Smaragdnoj dvorani hotela Regent Esplanade u Zagrebu u organizaciji Hrvatskog društva za osteoporozu, Hrvatskog društva za ginekološku endokrinologiju i humanu reprodukciju, Hrvatskog društva za menopauzu te Hrvatskog društva za kalcificirana tkiva. Na skupu je sudjelovalo 170 sudionika, od toga 126 doktora medicine.

Danas u svijetu čak 40 posto žena i 15 posto muškaraca starije dobi boluje od osteoporoze, bolesti koja uzrokuje smanjenje koštane mase i gustoće. Svake godine 20. listopada obilježava se Svjetski dan osteoporoze tijekom kojeg stručnjaci upozoravaju na potrebu pravilnog načina života i prehrane te odgovarajućeg liječenja. Informiranje o osteoporozu je neobično važno jer prema podacima Hrvatskog društva za osteoporozu čak 15 do 20 % žena umire tijekom prve godine nakon što su doživjele prijelom vrata bedrene kosti uslijed ove bolesti, njih 25 % zahtijeva dugotrajnu kućnu njegu, dok se samo trećina bolesnica vraća u funkciju kao prije prijeloma.

Ove godine predavanja su prvenstveno bila posvećena novim spoznajama u dijagnostici i liječenju primarne i sekundarne osteoporoze, te prevenciji prijeloma kao najtežih komplikacija osteoporoze. Prof. dr. Mirko Koršić osvrnuo se na zaštitnu

moć bisfosfonata u prevenciji perifernih prijeloma te učinku teriparatida (PTH) u liječenju osteoporoze; prof. dr. Kristina Potočki sa stajališta specijalista radiologa prezentirala je najnovije dijagnostičke mogućnosti ranog otkrivanja osteoporoze; prof. dr. Slobodan Vukičević istaknuo je vrijednosti Fosamaxa, već 15 godina upotrebljavanog lijeka u liječenju osteoporoze i prevenciji prijeloma, te još boljim terapijskim mogućnostima kombinacije Fosamaxa i vitamina D; mr.sc. Zlatko Giljević izlagao je o učinkovitosti bisfosfonata Bonvive, te njegovoj podnošljivosti i jednostavnosti uzimanja, dok je prof. dr. Dalibor Krpan održao predavanje o kliničkom pristupu i diferencijalnoj dijagnozi sekundarne osteoporoze.

Na kraju izlaganja održan je domjenak na kojem su sudjelovali svi sudionici među kojima je bilo i pacijenata oboljelih od osteoporoze koji su u neformalnom druženju sa najvećim stručnjacima u tom području mogli dobiti korisne informacije vezane uz svoju bolest.

Nataša Drača

“Tajne” ljudskoga mozga kroz dječje oči

Tijekom pet godina obilježavanja Tjedna mozga u Hrvatskoj, Hrvatski institut za istraživanje mozga ugostio je nekoliko tisuća učenika zagrebačkih osnovnih i srednjih škola. Što je to neuroznanost, kako izgleda ljudski mozak i koliko smo daleko stigli u istraživanju, bile su teme prigodnih radionica, igraonica i predavanja organiziranih na Institutu.

Prijenos znanja na mlađe jedna je od naših misija, a s obzirom na to kako djeca reagiraju na teme vezane uz ljudski mozak, možemo reći da je to i najslađa misija.

Dr. Goran Ivkić s najmlađim posjetiteljima ispred zgrade HIIM-a

Evo što kažu neki od njih:

“Kada smo išli gledati mozak, mislila sam da će biti jako živo jer je to ipak bio pravi ljudski mozak! Ali kad smo došli, smirila sam se i shvatila da to nije ništa jako strašno. U institutu ljudi proučavaju ljudske mozgove, jer mozak sadrži puno “tajni” za koje se još ne zna, ali se nadam da će se jednog dana otkriti.” (Renata Dojčinović, 6. razred)

“Predavanje je bilo veoma poučno i zanimljivo. Ljudski mozak je težak oko 1400 g, a slonov 6000 g, Einsteinov mozak je težio oko 1200 g. Dok spavamo mozak radi. To je samo djelić onog što sam čula i zapamtila. Nakon svega mogu reći da je mozak vrlo zanimljiv organ i u nekim sam trenucima poželjela biti znanstvenik za mozgove.” (Klara Tončić, 6. razred)

“Nakon poslušane prezentacije uputili smo se u detaljnije razgledavanje zgrade te smo svratili u laboratorij koji se bavi bjelančevinama, DNA, te mikroskopiranjem mozga. Laboratorij je bio prvoklasno opremljen s mnoštvom mjernih uređaja, hladnjaka za preparate, digestora, mikroskopa, opreme za elektroforezu itd. Konačno smo vidjeli i pravi ljudski mozak. Jako mi se svidio, iako je već bio malo siv. Još jednom moram reći da je ovo bilo nešto potpuno neočekivano, da sam se ugodno iznenadio i da bi bilo korisno što više ulagati u ovakve ustanove.” (Nikola Cindro, 8. razred).

Kristina Grbić

Djeca su s pažnjom i radoznalošću upijala nove spoznaje

3. hrvatski kongres o Alzheimerovoj bolesti s međunarodnim sudjelovanjem

Brijuni, 7. – 10. rujna 2006.

Hrvatska udruga za Alzheimerovu bolest (HUAB), glavni organizator 3. hrvatskog kongresa o Alzheimerovoj bolesti s međunarodnim sudjelovanjem, uz pomoć Hrvatskog društva za kliničku psihijatriju HLZ-a i Hrvatskog društva za neuroznanost organizirala je od 7. do 10. rujna 2006. godine na Brijunima ovaj stručno-znanstveni skup, s osnovnom namjerom da upozori na rastući problem oboljelih od Alzheimerove demencije (AD) u suvremenom društvu. Pokrovitelji Kongresa bili su Međunarodna udruga za Alzheimerovu bolest (Alzheimer's Disease International (ADI)), Grad Zagreb, Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa RH, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi RH, Akademija medicinskih znanosti Hrvatske i Istarska županija.

Kongres, organiziran pod naslovom «1906. – 2006., 100 godina Alzheimerove bolesti», okupio je gotovo 200 sudionika najrazličitijih struka (psihijatar, neurologa, neuroznanstvenika, psihologa, liječnika opće/obiteljske medicine, defektologa, socijalnih radnika, medicinskih sestara i tehničara, radnih terapeuta, farmaceuta, pravnika, studenata, novinara, drugih), ali i njegovatelja, članova obitelji oboljelih, volontera i bolesnika. Kongres je uistinu bio međunarodnog karaktera, jer su uz hrvatske sudionike u radu aktivno sudjelovali stručnjaci iz 9 zemalja (Austrija; Bosna i Hercegovina; Italija; Kanada; Makedonija; Nizozemska; Njemačka; Slovenija i Velika Britanija). S obzirom na to da se 2006. godine u cijelome svijetu obilježava 100-godišnjica otkako je Alois Alzheimer prvi puta opisao bolest koja je kasnije ponijela njegovo ime, tako je i na ovim prostorima ta činjenica inspirirala našega kolegu-umjetnika doc. dr. sc. Eduarda Pavlovića, psihijatra i nastavnika Medicinskog fakulteta u Rijeci i člana hrvatskog akademskog društva likovnih umjetnika (HADLU) Zadar, da postavi izložbu od šesnaest kiparskih konstrukata pod naslovom «Aloisu Alzheimeru u čast» (*vidi rubriku umjetnost*). Izložba je popraćena prigodnim katalogom, u kojemu prof. Boris Toman, povjesničar umjetnosti, potpisuje nadahnut osvrt likovnog kritičara.

Prim. dr. Ninoslav Mimica, predsjednik Organizacijskog odbora Kongresa

Da bi se AD, koja će zasigurno postati prioritetni zdravstveni problem 21. stoljeća, što bolje osvijetlila iz svih rakursa, raspravljane su sljedeće glavne teme kongresa: 1) Nove spoznaje u bazičnim istraživanjima Alzheimerove bolesti, 2) Suvremeni klinički pristup Alzheimerovoj bolesti i 3) Suvremeni trendovi u organizaciji skupina za samopomoć i edukacija njegovatelja. Sažetci izlaganja i postera tiskani su u časopisu *Neurologia Croatica* 2006;55(Suppl 4):1-112. Svečano otvorenje vodili su predsjednik Organizacijskog odbora i dopredsjednik Hrvatske udruge za Alzheimerovu bolest prim. dr. sc. Ninoslav Mimica, predsjednik Znanstvenog odbora kongresa doc. dr. sc. Goran Šimić i predsjednik Hrvatske udruge za Alzheimerovu bolest dr. Zdravko Pecotić. Kongres je bio organiziran u obliku pozvanih predavanja, usmenih izlaganja i prezentacija postera.

Iz područja svake glavne teme Kongresa imali smo priliku čuti ugledne pozvane predavače. Kongres je svojim predavanjem otvorila Christine McGregor (Edinburgh, Škotska), predstavnik ADI-a, krovne međunarodne organizacije, kojoj i HUAB pripada od 2005. godine

kao pridružena članica. Gđa. McGregor je prvo pročitala pozdravno pismo Oriena Reid (SAD), predsjedavajuće ADI-a, a potom je održala pregledno predavanje o organizacijskoj strukturi, aktivnostima i programu rada ADI-a, organizacije koja danas broji 77 zemalja članica. ADI je osnovana 1984. godine, sa sjedištem u Londonu, Velika Britanija, i njezin je glavni cilj poboljšati kvalitetu života oboljelih i članova njihovih obitelji. U nastavku prvoga dana plenarno predavanje održao je prof. Jack Diamond, znanstveni direktor Kanadske udruge za Alzheimerovu bolest, koji je prezentirao ogledno edukativno laičko predavanje o AD.

Svakodnevno smo bili u prilici čuti najnovije spoznaje iz raznih europskih i domaćih neuroznanstvenih laboratorija, a također su nas i cijenjeni strani i domaći kliničari informirali o novim načinima farmakološkog tretiranja i skrbi za osobe s demencijom. Program je bio tako koncipiran da se na dnevnoj bazi njegovao sveobuhvatan pristup AD, dajući time prostora svim stručnjacima i zainteresiranim osobama različitih profesija da međusobno razmjenjuju informacije i iskustvo. Poseban i znatan prostor bio je

predviđen za pitanja i raspravu, i baš tu se očitovale najveća korist za svakog sudionika. Kako na ovom kongresu nije bilo paralelnih sekcija, znatan dio prijavljenih radova morao je biti prikazan u obliku postera, no stoga su posteri bili izloženi za cijelo vrijeme trajanja kongresa, a raspravljani su bili tijekom stanki za kavu.

U sklopu kulturnog i socijalnog dijela programa osim spomenute izložbe sudionici su mogli pogledati film «Ljetnikovac na Zlatnom jezeru», te uživati u

zajedničkom izletu brodom Brijunskim arhipelagom s posjetom otoku Malom Brijunu. Tehničko vodstvo organizacije Kongresa i vizualni identitet Kongresa uspješno je osmislila i stvorila ekipa tvrtke «Studio Hrg» iz Zagreba, uz pomoć tajnica Kongresa Kristine Grbić i Vladimire Ivanković. Na kraju je istaknuta želja da se ovaj Kongres organizira i ubuduće, svake dvije godine, te da postane tradicionalan i jedinstven u našoj zemlji, na kojemu će se njegovati ovakav sveo-

buhvatan, holistički pristup Alzheimerovoj bolesti i koji će okupljati sve relevantne domaće i brojne strane stručnjake i druge zainteresirane ljude koje se bave tom bolešću i srodnim područjima.

Odluka o prijemu Hrvatske udruga za Alzheimerovu bolest u punopravno članstvo ADI-a, koja je uslijedila na Godišnjoj skupštini ADa u Berlinu 11. listopada 2006. godine, dodatna je potvrda uspješnosti ovoga Kongresa.

Ninoslav Mimica

The 17th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology

The 17th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology održan je pod stalnim pokroviteljstvom Europskog udruženja patologa i Akademije medicinskih znanosti Hrvatske u Zagrebu, od 2. do 3. lipnja, 2006. g.

Glavna tema simpozija bila je napredak onkopatologije. Nakon otvaranja simpozija dodijeljene su nagrade prof. dr. Z. Kusiću iz Zagreba i prof. dr. I. Selaku iz Sarajeva za doprinos razvoju simpozija komparativne patologije. Nagrade je uručio prof. M. Štulhofer u ime Akademije medicinskih znanosti Hrvatske te prof. dr. G. Mikuz u ime Europskog udruženja patologa.

Memorijalno predavanje o predviđanju odgovora na kemoterapiju kao izazova za molekularnog patologa održao je prof. H. Höfler iz Münchena. Drugo memorijalno predavanje održao je prof. Stanta iz Trsta – o fenotipu metastatskog karcinoma i otkrivanju molekularnih markera u arhiviranim parafinskim blokovima. Pozvani predavači prof. G. Bussolati iz Torina, prof. Z. Gatalica iz SAD i prof. K. Pavelić iz Zagreba održali su predavanja o neuroendokrinnoj diferencijaciji u karcinomu prostate, molekularnoj klasifikaciji karcinoma dojke te molekularnim mehanizmima metastaziranja karcinoma dojke. Prof. F. Del Piero, SAD, govorio je o uporabi životinjskih modela i genomičke tehnologije za identifikaciju i razumijevanje karcinogenosti i idiosinkratičke toksičnosti.

Autori iz Španjolske, Slovenije, Rumunjske, Njemačke, Makedonije, Bosne i Hercegovine, Kosova i Hrvatske predstavili su rezultate svojih istraživanja o primjeni različitih molekularnih markera u dijagnostici i određivanju prognoze, patohistološkim i imunohistokemijskim nalazima u različitim bolestima ljudi, poglavito tumorima i eksperimentalnim modelima na životinjama.

Tijekom simpozija održana su u sklopu *Herman Jurak Round Table on Rheumatologic Diseases* dva predavanja o reumatoidnom artritisu i seronegativnim spondilartritisima, koja su održali prof. W.G. Fassbender i dr. Kati Zorn iz Mainza, Njemačka.

Tijekom simpozija održana su i dva *slide* seminara. *Slide Seminar* o citopatologiji dojke organizirali su dr. Majda Vučić i doc. dr. Marina Kos iz Zagreba. *Slide Seminar* o tumorima mekih tkiva i tumorima dojke organizirali su prof. Z. Gatalica i

Akademik Zvonko Kusić prima nagradu Akademije medicinskih znanosti Hrvatske i Europskog udruženja patologa

dr. Snježana Frković-Grazio iz Ljubljane, koji su ujedno prikazali slučajeve.

U sklopu simpozija održan je i skup Hrvatskog udruženja laboratorijske medicine o napretku patomorfoloških tehnika.

Naposlijetku je održana prezentacija postera i rasprava o njima te je nagrada za najbolji poster dodijeljena Lj. Šerman i sur. iz Zagreba za rad pod naslovom "Foetal survival determined by 5-azacytidine impact on the placenta".

U nedjelju, dan poslije Simpozija organiziran je za sve pozvane predavače i ostale sudionike izlet u Požegu i Kutjevo.

Glavna tema sljedećeg simpozija, koji će se održati od 2. do 3. lipnja 2007. u Zagrebu, bit će ginekološka i perinatalna patologija.

Svi podatci o ovom i prošlim simpozijima, odnosno o sljedećem simpoziju mogu se naći na stranici (<http://www.kbsm.hr/Jurak/symposium.htm>).

Kongresni radovi i sažetci radova objavljeni su u *Acta clin Croatica* i mogu se naći na web stranici (<http://www.acta-clinica.kbsm.hr>).

Božo Krušlin

Prof. dr. Ljudevit Jurak – žrtva borca za znanstvenu istinu

Navik on živi ki zgine pošteno
Fran Krsto Frankopan

Ljudevit Jurak rođen je u mjestu Zaglug, tadašnja općina Hum na Sutli, 6. listopada 1881. To malo selo tada nije imalo osnovne škole, tako da je Ljudevit pučku školu pohađao u obližnjim selima Sv. Križ i Prišlin. Donjogradsku je pak gimnaziju završio u Zagrebu god. 1902., maturiravši s odličnim uspjehom. Želio je studirati medicinu, no u Hrvatskoj tada nije bilo medicinskog fakulteta i mladići iz kontinentalne Hrvatske odlazili bi ponajviše na austrijska sveučilišta: oni imućniji u Beč, a manje imućni u Graz ili Innsbruck. Tako se i naš Jurak kao odličan učenik natjecao i dobio stipendiju kr. zemaljske vlade te je upisao studij medicine u Innsbrucku, završivši ga 19. listopada 1910. Bio je jedan od rijetkih koji su se odlučili posvetiti neprofitabilnoj struci – patološkoj anatomiji, u doba kad ta struka u Hrvatskoj nije postojala. Najprije je radio kao volonter u Zavodu za patološku anatomiju Medicinskog fakulteta u Innsbrucku (kod prof. Pommera), a potom je primljen u službu gradskoga sekundarnog liječnika te je kao asistent pridijeljen tom Zavodu, a uz to je povremeno surađivao i u tamošnjem Zavodu za sudsku medicinu (kod prof. Ipsena). Ondje će ostati više od tri godine: od 1. siječnja 1911. do 28. veljače 1914. Istodobno su u tom sveučilišnom gradu na klinikama Medicinskog fakulteta djelovali njegovi zemljaci Karlo Radoničić (kasnije osnivač Interne klinike u Zagrebu), Julije Budisavljević (kasnije osnivač Kirurške klinike u Zagrebu) i Albert Botteri (kasnije osnivač Očne klinike u Zagrebu).

U lipnju 1913. primio je dr. Jurak poziv zagrebačkog Sveučilišta da preuzme mjesto suplenta sudske medicine na Pravnome fakultetu, koju je katedru do tada držao doc. dr. Daniel Riessner. Međutim nije prihvatio taj poziv jer mu se mjesto suplenta («namjesnog učitelja») činilo egzistencijalno nesigurnim, budući da se u Innsbrucku već oženio i dobio sina. Želeći se ipak vratiti u domovinu, ujesen iste godine prihvatio je poziv da preuzme organizaciju i vodstvo Prosekture javnih zdravstvenih zavoda grada Zagreba, koja se tek trebala osnovati. Zagreb je tada imao dvije opće bolnice: Bolnicu milosrdne braće na Jelačićevu trgu (osnovanu

Prof. dr. Ljudevit Jurak

još davne 1804. godine) i Bolnicu milosrdnih sestara u Vinogradskoj (osnovanu god. 1846.), dvije vojne bolnice: u Vlaškoj ulici i na Kunišćaku, te tri specijalizirane bolnice: Zemaljsko rodilište (tada u Ilici 83, osnovano 1877.), Zavod za umobolne u Stenjevcu (danas Psihijatrijska bolnica Vrapče, osnovana 1879.) i Kužnu bolnicu na Zelenom brijegu (danas Klinika za infektivne bolesti na Zvijezdi, osnovana 1896.). Dana 1. ožujka 1914. imenovan je Jurak županijskim fizikom (fizik je tada bila titula liječnika u državnoj službi) i otpočeo radom u Prosekturi, koja je bila smještena u adaptiranoj mrtvačnici Bolnice milosrdnih sestara u Vinogradskoj, a služila je svima naprijed navedenim zdravstvenim ustanovama. Tako je Jurak postao začetnik humanomedicinske patološke anatomije u Hrvatskoj, prenijevši k nama i usavršivši patoanatomsku metodologiju renomiranog insbruškog Medicinskog fakulteta. Tri tjedna kasnije bio je imenovan stalnim sudskim vještakom kr. sudbenog stola u Zagrebu. Budući da je u ljeto iste godine izbio I. svjetski rat, Jurak je kao jedini patolog morao preuzeti i prosektorski rad u novouspostavljenim rezervnim bolnicama u Zagrebu.

Znanstvenim se radom Jurak počeo baviti u Innsbrucku, te je detaljno opisao i protumačio patoanatomsku sliku

oštećenja provodnog srčanog sustava u bolesnika koji su zaživotno bolovali od atrijsko-ventrikulskog bloka, osobitosti koju je punih pola stoljeća kasnije god. 1964. ponovno opisao američki patolog Maurice Lev, po kojem se – nepravedno – ta osobitost danas i naziva Levova bolest. Iako opterećen intenzivnim rutinskim radom za vrijeme I. svjetskog rata, u *Liječničkom vjesniku* je baš tih ratnih godina Jurak objavio niz prikaza bolesnika, napose iz područja patologije srca i krvožilnog sustava, neuropatologije, patologije jetre i žučnih puteva, uz brojne slučajeve s područja traumatologije.

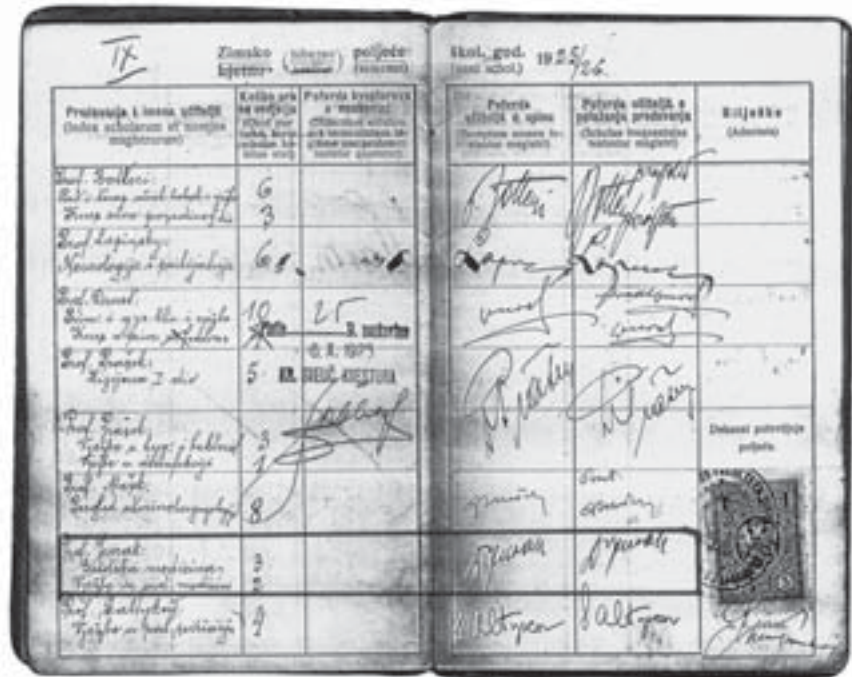
Medicinski fakultet u Zagrebu otvoren je u školskoj godini 1917./18. Bilo je za očekivati da će Juraku, kao jedinomu patologu u Hrvatskoj, biti ponuđeno mjesto profesora patološke anatomije, tim više što su u profesorskom zboru sjedili njegovi insbruški kolege Radoničić, Budisavljević i Botteri, no to se na žalost nije dogodilo, iako je Jurak već u Innsbrucku stekao određeno nastavničko iskustvo vodeći vježbe iz patološke anatomije za studente medicine. Ignoriranje Juraka bila je velika šteta za zagrebački Medicinski fakultet, no ogromna sreća za Veterinarski fakultet. Naime, ujesen 1920. Jurak je dobio poziv da preuzme katedru opće patologije i patološke anatomije na novoosnovanoj Visokoj veterinarskoj školi u Zagrebu (koja je 1924. prerasla u Veterinarski fakultet), što je – uvidjevši stav Medicinskog fakulteta – prihvatio. Nakon što se četiri mjeseca usavršavao na odgovarajućim veterinarskim učilištima u Beču i Dresdenu, imenovan je ukazom kralja 20. studenoga 1921. za javnoga redovitog profesora opće patologije i patološke anatomije, na kojoj će dužnosti ostati sve do kraja života, a od ljeta 1924. do ljeta 1929. predavat će još i sudsko veterinarstvo. Tako će Jurak postati i začetnikom veterinarsko-medicinske patologije. No, ubrzo se Medicinski fakultet našao na muči da popuni katedru patologije. Budući da je školska godina 1921./22. već bila započela, kad je trebalo otpočeti i kolegijem patološke anatomije, Dekanat je bio prisiljen da se nekako snađe te je profesor bakteriologije i higijene Emil Prašek preuzeo ulogu

suplenta patologije. No on je držao samo teorijska predavanja, dok je za praktične vježbe i kliničke sekcije zamoljen – a tko drugi nego prof. Jurak. Iako je s pravom mogao biti uvrijeđen prethodnim postupkom Medicinskog fakulteta, taj plemeniti čovjek nije se u interesu sveučilišne nastave oglasio, nego je preuzeo praktičnu nastavu iz patološke anatomije u svojoj Prosekturi tijekom jedne školske godine, točnije do ljeta 1922., kad je 23. kolovoza 1922. katedru preuzeo Sergej Saltykow, dotadašnji profesor Jekaterinoslavskog sveučilišta. No, Jurak je s Medicinskim fakultetom ostao u dugotrajnijoj svezi, jer se sličan problem pojavio i prigodom popunjenja katedre iz sudske medicine. Od šk. god. 1922./23. profesor Pravnog fakulteta Ernest Miller preuzeo je teorijski dio nastave, a prof. Jurak je preuzeo praktikum i vodio ga u statusu honorarnog docenta punih deset godina od 1923. do 1932. sve do izbora prof. Eduarda Miloslavića za prvog profesora sudske medicine. Mogli bismo u šali reći da je prof. Jurak bio stalna «pričuva» Medicinskom fakultetu. Ogromnom energijom držao je istodobno katedru patološke anatomije i sudske veterinarstva na Veterinarskom fakultetu, spomenute kolegije na Medicinskom fakultetu, bio je, kako je već spomenuto, stalni sudski vještak, a Prosekturu u Vinogradskoj bolnici vodio je do kraja života. Radoholičarima obično natovare i niz drugih poslova, znajući da će ih savjesno obavljati. Tako je Jurak bio i član Zemaljskoga zdravstvenog vijeća kr. Hrvatske i Slavonije, odnosno kasnije član Sanitetskog savjeta kraljevine SHS, u Zboru liječnika Hrvatske bio je član časnog suda, a u Liječničkoj komori član disciplinskog suda.

Kao dobar znalac i humanomedicinske i veterinarsko-medicinske patološke anatomije prof. Jurak se bavio komparativnom patologijom. Organizirao je svoj Zavod na najvišoj znanstvenoj razini te je uredio zavodski muzej, koji se po svojem bogatstvu eksponata (preko 3500) i raritetima ubraja još i danas u jedan od najbolje opremljenih veterinarskih patološkoanatomskih muzeja u Europi. U dva navrata, god. 1929./30. i 1937./38. bio je dekan Veterinarskog fakulteta, a 1938./39. njegov prodekan.

Kao ugledan europski stručnjak za patološku anatomiju i sudske medicinu pozvan je za člana Međunarodnog istražnog povjerenstva u Vinicu u Ukrajini, gdje je u jamama, masovnim grob-

nicama, nađeno preko tisuću leševa. Međunarodno povjerenstvo iz 11 zemalja: Belgije, Bugarske, Finske, Francuske, Hrvatske, Italije, Mađarske, Nizozemske, Rumunjske, Slovačke i Švedske, sastavljeno od uglednih anatoma, patoloških anatoma i sudskih medicinara, djelovalo je u Vinici od 13. do 15. srpnja 1943. Grad Vinica nalazi se u zapadnoj Ukrajini, na rijeci Bugu, oko 120 km jugozapadno od Kijeva. Krajem 1942. i početkom 1943. u gradskom perivoju, u jednom voćnjaku i na groblju nađeno je preko 110 skupnih grobova, iz kojih je, u času dolaska Međunarodnog istražnog povjerenstva, bilo iskopano 1286 leševa. Radilo se o ukrajinskim radnicima i seljcima, srednje životne dobi, sve muškarci osim 12 žena. Svi su bili ubijeni na jednak način: hitcem iz ručnog strijelnog oružja kalibra 5,6 mm. Pretežito se radilo o hitcu u zatiljak. Njih 424 zadobilo je jednostruki hitac, njih 395 dvostruki, a neki čak i tri pa i četiri hitca. Hitci su bili ispaljeni iz neposredne blizine. 56 leševa nađeno je s prijelomom lubanje, očigledno kundakom. Svi su muškarci bili vezani konopcem s rukama na leđima, te obučeni, a žene nevezane, gole, pa se pretpostavlja da su prije smaknuća bile seksualno iskorištene. Nisu opažene izlazne rane, jer zbog malog kalibra i olovnog taneta bez omotača, prodorna moć nije bila velika. Prof. Jurak je osobno u dva dana pregledao niz leševa, a četvoro ih je i obducirao. Prema posmrtnim

promjenama leševa, nađenim predmetima, potvrdama o uhićenju, iskazima rodbine i brojnih svjedoka, Međunarodno je povjerenstvo nedvojbeno zaključilo da se zločin desio god. 1938., u doba kad je taj kraj bio pod sovjetskom vlašću, iako je sovjetska propaganda optuživala za taj zločin Nijemce.

Dva i pol mjeseca prije, 28.-30. travnja 1943. jedno drugo međunarodno istražno povjerenstvo djelovalo je u Katynskoj šumi. Ondje se radilo o masovnom strijeljanju oko 12.000 poljskih časnika i dočasnika u rano proljeće 1940. To je povjerenstvo također nedvojbeno zaključilo da su taj velezločin počinili Sovjeti a ne Nijemci. U tom istražnom povjerenstvu nalazio se kao hrvatski predstavnik dr. Eduard Miloslavić, profesor sudske medicine zagrebačkoga Medicinskog fakulteta, pa se nekিপut krivo navodi da je prof. Jurak bio na uviđaju u Katynskoj šumi. Jama je nažalost uvijek bilo – i u Katynskoj šumi i Vinici, u Jazovki i Maceljskoj šumi, u Srebrenici i Ovčari.

Potpis na to izvješće prof. Jurak je platio glavom. Jedva tjedan dana nakon uspostave komunističke vlasti u nas, 15. svibnja 1945. baš na dan bleiburške tragedije, u cik zore njega je OZNA (jugoslavenska tajna policija), po nalogu NKVD-a (sovjetske tajne policije), uhitila u njegovu stanu u Gundulićevoj 20. Ponuđeno mu je da mu se neće ništa dogoditi ako izjavi da je svoj potpis na izvješće Međunarodnog povjerenstva iz Vini-

ce dao pod prinudom. Sasvim svjestan situacije, taj častan čovjek i nepristran znanstvenik odbio je zaniijekati znanstvenu istinu. Po cijenu života! U «kratkome opisu i kvalifikaciji zločina» navedeno je: *Sveučilišni profesor Ljudevit Jurak bio je članom t.zv. Međunarodnog povjerenstva o nalazima u Vinici, koje je imalo zadatak da masovni pokolj u Vinici pripíše prijateljskoj Sovjetskoj Rusiji, te je nakon toga napisao članak «Skupni grobovi u Vinici» i u tom članku publicirao fotografiju tendencioznog karaktera vršeci pri tom svjesno i zlonamjerno propagandu protiv prijateljske Sovjetske Rusije, a po tom posredno i protiv interesa našega naroda. Time je počinio zločin iz čl. 13 Uredbe o vojnim sudovima od 5. maja 1944. Presudom vojnog suda Komande grada Zagreba br. 86 od 9. lipnja 1945. osuđen je zbog djela ratnog zločinstva na kaznu smrti strijeljanjem, trajan gubitak građanske časti i konfiskaciju njegove*

imovine u smislu člana 6. ZO. ko. Ova je presuda izvršna...Predsjednik kapetan Vladimir Ranogajec. Prof. Jurak strijeljan je vjerojatno 10. lipnja no prema nekim informacijama strijeljan je čak i prije formalne presude. Prof. Miloslavić, svjedok istine o Katynskoj šumi, izbjegao je tu sudbinu pravodobno emigriravši u SAD.

Vae victis! Jao pobijeđenima! Za Jurakov grob ni danas se ne zna, 45 godina njegovo se ime jedva spominjalo, a njegova se bista sakrivala u zakutcima Veterinarskog fakulteta. Uzeli su mu život, ali mu nisu mogli uzeti ono što je on smatrao da je vrijednije od života – čast!

Nakon punih 45 godina, za vrijeme predsjednika Mihajla Gorbačova, sovjetske su vlasti priznale zločinstva svoje tajne policije u Katynskoj šumi i Vinici. U neodvisnoj Republici Hrvatskoj, dana 15. studenoga 1990. na izvanrednoj sjednici Znanstveno-nastavnog vijeća Veterinarskog fakulteta prof. Jurak je posmrtno

rehabilitiran, poprsje mu je postavljeno u vijećnici Fakulteta. Na sjednici vijeća Kliničke bolnice «Sestre milosrdnice» 6. svibnja 1991. Zavod za patologiju te bolnice preimenovan je u Zavod za kliničku patologiju «Prof. dr. Ljudevit Jurak». Na kući, iz koje je odveden na stratište u Gundulićevoj 20. Družba Braće Hrvatskog Zmaja i Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu postavili su 9. lipnja 1995. spomen-ploču kao vječno sjećanje na tog znanstvenika i čovjeka izuzetna moralnog lika (nažalost i na toj se ploči pogrešno navodi da je prof. Jurak bio na uviđaju i u Vinici i u Katynskoj šumi). Iako do tada prešućivan u leksikonima i enciklopedijama, godine 1996. ušao je u *Hrvatski leksikon* kao uzor morala i savjesti te kao svijetao primjer ne samo kako treba djelovati, već i kako treba živjeti pa i časno umrijeti.

Vladimir Dugački

Pregled dosad održanih simpozija u spomen na Ljudevita Juraka

U spomen na prof. dr. Ljudevita Juraka su prof. dr. Mladen Belicza iz Medicinskog fakulteta i prof. dr. Križan Čuljak iz Veterinarskog fakulteta 1990. g. organizirali simpozij komparativne patologije koji se otada održava svake godine

I. Memorijalni sastanak prof. Ljudevita Juraka, 13. prosinca 1990. godine U Zagrebu

II. Memorijalni sastanak prof. Ljudevita Juraka, 22. studenog 1991. godine U Zagrebu

International Scientific Symposium "3th Memorial Meeting Prof. Dr. Ljudevit Jurak", 20 - 21 November 1992, Zagreb

International Scientific Symposium "4th Memorial Meeting Prof. Dr. Ljudevit Jurak", 10-11 June 1993, Zagreb

5th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, June 9-10. 1994, Zagreb

6th Ljudevit Jurak International Symposium On Comparative Pathology, June 9-10. 1995, Zagreb

7th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, June 7-8, 1996, Zagreb, Mimara Museum

8th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, June 6-7, 1997, Zagreb, Mimara Museum

9th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, June 5-6, 1998, ZAGREB, HOTEL SHERATON

10th Ljudevit Jurak International Symposium On Comparative Pathology, June 4-5, 1999, HOTEL SHERATON, ZAGREB: Main topic: Neuropathology

11th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology June 9-10, 2000, Zagreb, Hotel Sheraton: Main topic: Comparative Pathology of Tumors in 2000

12th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, June 1-2, 2001, Zagreb, Hotel Sheraton: Main topic: Gastrointestinal Pathology

13th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, June 7-8, 2002, Zagreb, University Hospital "Sisters of Charity" Multimedia center: Main topic: *Breast pathology*

14th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, June 6-7, 2003, Zagreb, University Hospital "Sisters of Charity" Multimedia center: Main topic: *Dermatopathology*

15th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, June 4-5, 2004, Zagreb, University Hospital "Sisters of Charity" Multimedia center: *Main topic Head and Neck Pathology including Ophthalmopathology*

16th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, June 3-4, 2005, Zagreb, University Hospital "Sisters of Charity" Multimedia center: Main topics: *Surgical Pathology and Frozen sections analysis*

17th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, June 2-3, 2006, Zagreb, University Hospital "Sisters of Charity" Multimedia center: Main topic: *Advances in Oncopathology*

18th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, June 1-2, 2006, Zagreb, University Hospital "Sisters of Charity" Multimedia center: Main topics: *Gynecologic and Perinatal Pathology and Advances in Pathomorphology Techniques*

OSVRT

Enciklopedijski rječnik humanog i veterinarskog medicinskog nazivlja

Nakon dugotrajnih temeljitih priprema prošlog je mjeseca ugledao svjetlo dana naš najveći medicinski rječnik, u izdanju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Leksikografskog zavoda »Miroslav Krleža«. Prvi naš medicinski rječnik, onaj liječnika i književnika Ivana Dežmana, objavljen je davne 1868. godine (*Rječnik liječničkoga nazivlja*) i to je, zanimljivo je istaći, bila prva knjiga koju je objavila tada mlada Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. On je, iako nevelika opsega, snažno utjecao na razvoj hrvatskoga medicinskog nazivlja, a posredno i na razvoj hrvatske medicinske literature. Prijelaz 19. u 20. st. značio je pravi zamah, jer su u razmaku od samo 15 godina objavljena čak četiri medicinska rječnika, i to vrlo kvalitetna: god. 1897.-98. *Ljekarski rječnik* karlovačkog liječnika Milana Nemičića (i njegovo drugo bitno prošireno izdanje god. 1913. pod naslovom *Medicinski rječnik*), god. 1906. *Medicinski rječnik* dalmatinskog liječnika Bože Peričića, god. 1912. *Liječnički rječnik* splitskog liječnika Jose Arambašina. Peričićev rječnik doživio je drugo izdanje 1919., a Arambašinovo drugo izdanje 1940. tek za Banovine Hrvatske; klima u monarhističkoj Jugoslaviji nije bila pogodna za izdavanje hrvatskih rječnika, pa čak i kad se radilo o politički neutralnoj struci kao što je medicina. Niti u socijalističkoj Jugoslaviji izdavanje hrvatskih medicinskih rječnika nije našlo pogodno tlo, no u demokratskoj Republici Hrvatskoj nakon višedesetljetne stanke počela je «renesansa» na tom planu. Iste 2003. godine objavljena su dva rječnika: *Rječnik latinskoga i hrvatskoga medicinskog nazivlja* Vladimira Loknara i nikad do sada objavljen rječnik *Erotica croatica* Ilije Abjanića, koji je bio dodatak njegovom također neobjavljenom grandioznom *Ljekarskom rječniku hrvatskoga govora* iz 1930.

Sadašnji *Enciklopedijski rječnik* bitno se razlikuje od svih dosadašnjih barem u

pet osnovnih segmenata: 1. On je u prvom redu enciklopedijski, što znači da za jedan pojam ne donosi samo jednu riječ, već je objasnidbeni, donoseći i definiciju pojma u jednoj ili više rečenica. 2. On je nadalje peterojezični donoseći uz hrvatski naziv još i grčkolatinski termin te nazive na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku. 3. On po prvi put ujedinjuje i humanomedicinsku i veterinarsku terminologiju. 4. On se od dosadašnjih naših medicinskih rječnika razlikuje što je vodeći termin hrvatski izričaj i to po svim pravilima hrvatskog jezika: najprije pridjev potom imenica. Baš ovo potonje djeluje ponekad pomalo zbunjujuće u traženju odgovarajućeg izričaja, što ćemo ilustrirati jednim primjerom. Tražeći natuknicu kamilica ne ćemo ju naći pod slovom k, nego pod p, jer je kao hrvatski termin naveden prava kamilica. E, valja se tome dosjetiti, a uputnice (koja bi glasila: kamilica, prava) nema. 5. Vrijednost rječnika naposljetku leži i u objašnjavanju etimologije; donose se tumačenja korijena, koji u nekih natuknica potječu čak iz swahili ili starofranačkog jezika. Možda se u traženju te etimologije išlo malo preduboko. Primjerice kod natuknice

Rh-imunizacija etimološko objašnjenje glasi: «Rh=kratica od Rhesus (Rez, trački kralj)». Doduše ne znam, ali mogu vjerovati da je majmun Macaca rhesus dobio ime po tračkom kralju Rezu, no Rh-imunizacija je dobila ime po spomenutom majmunu, kod kojeg su ta imunološka obilježja prvotno zapažena.

To, doista kapitalno djelo hrvatske medicinske leksikografije, najveći je naš tiskani medicinski rječnik. Sadrži oko 56 000 natuknica na 1884 stranice. Glavni urednik jest akademik Ivo Padovan, a pomoćnici glavnog urednika profesori Nada Čikeš (medicina) i Hrvoje Gomerčić (veterina). Urednici struka su prof. Theodor Dürrigl (medicina) te akademici Sergej Forenbacher i Slavko Cvetnić (veterina). Tajnica uredništva Nebesna Kragović koordinirala je rad između uredništva i 94 autora, od kojih u času izlaska rječnika njih 29 na žalost više nisu živi, budući da je rad na Rječniku trajao petnaestak godina. Od nabrojanih autora njih 35 (skoro 40%) su iz našega Medicinskog fakulteta. Leksikografski zavod »Miroslav Krleža« dao je ovom projektu logističku potporu glede jezičnog uredništva, informatičke obrade, grafičke obrade, obrade teksta, korekture.

Realizacijom ovog projekta utemeljena je baza podataka iz cjelokupne medicinske (humane i veterinarske) terminologije na hrvatskom jeziku, koja će biti valjana podloga za sva druga medicinsko-leksikografska izdanja, no ne samo za njih, rječnik će poslužiti kao stručni jezični savjetnik piscima svih medicinskih tekstova, budući da hrvatsko medicinsko nazivlje nije još uvijek standardizirano (primjerice Loknarov rječnik termin metacarpus prevodi kao pešće, dok naš Rječnik kao sredopešće, a za pešće navodi da je to zastarjeli termin za carpus).

Vladimir Dugački

GOVOR GLAVNOG UREDNIKA AKADEMIKA IVE PADOVANA POVODOM PREDSTAVLJANJA ENCIKLOPEDIJSKOG RJEČNIKA HUMANOG I VETERINARSKOG MEDICINSKOG NAZIVLJA

Uspješan završetak velikog nakladničkog projekta

Zagreb 28. studenog 2006., HAZU

Cijenjeni uzvanici, poštovane dame i gospodo, poštovani članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, dragi naši suradnici,

okupili smo se u ovoj svečanoj prigodi da našoj svekolikoj javnosti prikažemo Enciklopedijski rječnik humanog i veterinarskog medicinskog nazivlja, koji je plod suradnje Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Engleski leksikograf dr. Johnson u 18. stoljeću definirao je leksikografa kao pisca rječnika koji je „nevini mučenik”. Njegov posao zahtijeva dodvoravanje suradnicima od kojih su brojni spremni na suradnju, a mnogi to nerado čine. (završen citat)

Terminologija kao skup naziva koji se upotrebljavaju u nekoj grani znanosti ili umjetnosti uže je područje lingvistike, no medicina je još od davnih vremena izgrađivala svoje riječi i svoj strukovni jezik.

Budući da se od jezika u medicini zahtijeva točnost izražavanja, ponajprije je potrebno ustaliti stručne nazive, tj. odabrati i upotrebljavati uvijek iste nazive za iste pojmove, a nove nazive usporedo s razvitkom medicinske znanosti treba tvoriti po jezičnim tvorbenim obrascima i načelu sustavnosti.

Većina medicinskog govora bazirana je na grčkim i latinskim izvorima pa je zato medicinska terminologija od svojih početaka imala međunarodni karakter. Već je starogrčki liječnik Galen napisao svoj medicinski rječnik, a njegov su primjer slijedile mnoge generacije. U 18. stoljeću niču medicinski rječnici po Evropi, a naročito pripremanje i izdavanje velikih medicinskih rječnika naglo raste od polovice 19. stoljeća. Razumljivo je da su oni narodi koji su imali svoje medicinske škole (fakultete) mogli bolje i brže izgrađivati svoju medicinsku terminologiju.

Za sustavno istraživanje i prikupljanje hrvatskog jezičnog blaga, pa tako i me-

dicinskog nazivlja, najzaslužnija je naša akademija znanosti i umjetnosti. Prvi predsjednik naše akademije dr. Franjo Rački, među temeljne ciljeve postojanja i djelovanja Akademije je na prvoj svečanoj sjednici 27. srpnja 1867. istaknuo: citiram: “Akademija će nastojati da sakupi i jezikoslovnom sudu podvrgne, sve blago našeg jezika. (završen citat)

Za ovaj današnji skup možda je znakovito navesti da je prvo djelo koje je naša akademija otkupila i o svome trošku štampala *Rječnik liječničkog nazivlja*, Ivana Dežmana, i to 1868. godine. Jasno je da se u svome radu koristio stranim rječnicima, ali najveću korist imao je u izvorima koji su mu pružili rječnici Šuleka, Habelića, Jambrešića, Belostenca, Vrančić-Stullija i drugih naših starih leksikografa.

Godine 1898. Milan Nemičić u Zagrebu je objavio *Ljekarski rječnik*. Slijede zatim: Peričićev *Medicinski rječnik njemačkog i hrvatskog jezika*; *Liječnički rječnik* Jose Arambašina 1912. godine, zatim Nemičićev dopunjeni *Medicinski rječnik*.

Dr. Joso Arambašin 1940. godine dopunio je svoj Rječnik i nazvao ga je *Prinovljeni liječnički rječnik*.

Tada je nastupila stanka sve do pokretanja *Medicinske enciklopedije* i *Medicinskog leksikona* Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti zaslužna je za sustavno izučavanje suvremene terminologije medicinskog humanog i veterinarskog nazivlja. Još 1953. godine u ondašnjem IV. odjelu za medicinske nauke Akademije, Sekcija za medicinske nauke i Sekcija za veterinarske nauke bave se organiziranim radom na prikupljanju građe i izdavanju medicinske terminologije.

Godine 1990. pojedini su članovi Razreda za medicinske znanosti formulirali svoju viziju projekta, a zatim s Leksikografskim zavodom krenuli u realiza-

ciju projekta kojemu je svrha bila skupiti i etimološki objasniti stručne izraze cjelokupne suvremene medicine.

Imao sam sreću i zadovoljstvo surađivati s vrsnim znanstvenicima, stručnjacima i dragim kolegama na ovoj knjizi koju danas predstavljamo, s nadom da će biti na korist današnjim i budućim, medicinarima, veterinarima, farmaceutima i svima zainteresiranima za to područje.

Nakon 16 godina rada na ovom projektu, danas se želim zahvaliti svim suradnicima s kojima sam radio. Posebna hvala suradnicima prof. dr. Nadi Čikeš i prof. dr. Hrvoju Gomerčiću koji su, ne samo kao obrađivači pojedinih natuknica, već i revizijom čitavog korpusa, uložili zaista golem trud u dovršavanju ovog djela.

Naročito moram istaknuti urednike struka prof. dr. sc. Theodora Dürriгла, stručnjaka i leksikografa koji mi je bio dragocjeni suradnik, jer je svoje ne samo veliko opće medicinsko znanje i poznavanje klasičnih jezika, nego i gotovo 40-godišnje leksikografsko iskustvo neumorno ulagao u izgradnju i oblikovanje ovoga djela.

Jednako tako su mi bili dragocjeni za područje veterinarske medicine akademik Sergej Forenbacher i akademik Slavko Cvetnić, koji su širinom svoga znanja i svojih pogleda omogućili da se u ovom rječniku mnoga područja integrirano obrade između humane i veterinarske medicine.

Gospođa Nebesna Kragović, tajnica redakcije, utkala je sve svoje veliko znanje, iskustvo i izvanrednu sposobnost organiziranja timskog djelovanja u napore pri izradi ovog djela. Tijekom cijelog projekta uredništvo se moglo oslanjati na njenu kompetenciju. Zato moje veliko hvala na njenoj dugogodišnjoj pomoći i suradnji.

Velika hvala suradnicima, kojih je bio povećani broj, čak 94, bez čijih stručnih priloza ne bi bilo ove knjige.

Iskrena i velika hvala svima vama danas prisutnima jer su mnogi od vas bili naša uzdanica i naš štiti.

Novi sveučilišni udžbenici

Odobreni u akad. god. 2005./2006. unutar postupka u Povjerenstvu za nastavno štivo Medicinskog fakulteta

Luiz Carlos Junqueira, José Carneiro

Osnove histologije

Urednici hrvatskog izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević

Nakladnik: Školska knjiga, god. izdanja: 2006., format 21,5 x 28, 524 str., broširani uvez, četverbojno

Priznat kao vodeći svjetski udžbenik medicinske histologije, Osnove histologije: udžbenik i atlas nudi najcjelovitiji prikaz odnosa između strukture i funkcije tkiva i fizioloških zbivanja u ljudskom tijelu. Potpuno osuvremenjena i opremljena slikama u boji koje odražavaju realnost, ova knjiga nastavlja utirati put tradiciji najboljega teksta te vrste. • Cjelovito obnovljeno izdanje donosi nove spoznaje i tumačenja unutar znanstvenog područja, uključujući molekularnu biologiju, međustaničnu komunikaciju, ljudski genom te građu i funkciju specifičnih organskih sustava • Impresivna zbirka snimki mikroskopskih preparata i ilustra-

cija koja sažima morfološke i funkcionalne značajke stanica, tkiva i organa • Sažet prikaz strukture i funkcije stanica, četiriju osnovnih vrsta tkiva te svih organa i organskih sustava • Više od 600 najkvalitetnijih snimki mikroskopskih preparata, elektronsko-mikroskopskih snimki i ilustracija, od kojih je 500 u boji • Naglašena važnost stanične biologije kao temeljnog pristupa razumijevanju građe i funkcije tkiva i organa • Jasna i cjelovita objašnjenja mikroskopskih preparata • Snimke mikroskopskih preparata u boji izrađene iz novih uzoraka tkiva koje sadržavaju specifične oznake što jasno upućuju na bitne pojedinosti

te povećavaju didaktičku vrijednost knjige • Medicinski primjeri koji upućuju na povezanost histologije s patobiologijom, dijagnostikom i kliničkim oblicima bolesti • Ključni su pojmovi posebno označeni u svakom poglavlju

Sanda Stanec, Zdenko Stanec i suradnici

Melanom

Nakladnik: Medicinska naklada, ISBN: 953-176-310-0, opseg: 396 str., format: 17,5 x 24 cm, uvez: tvrdi

U želji da se naglasi važnosti prevencije melanoma, te da se omogući da se u svim krajevima naše zemlje bolesnici oboljeli od melanoma tretiraju u skladu sa svjetski priznatim aktualnim protokolom, nastala je knjiga Melanom. Urednici knjige su doc. dr. sc. Sanda Stanec, te prof. dr. sc. Zdenko Stanec, specijalisti plastične kirurgije u Kliničkoj bolnici "Dubrava" u Zagrebu. To je prva knjiga na hrvatskom jeziku koja pruža slikovit, detaljan i iscrpan prikaz te bolesti. Nastala je kao zajednički projekt 26-ero autora, specijalista različitih medicinskih područja, stručnjaka u dijagnostici ili liječenju melanoma koji multidisciplinarno sudjeluju u tretiranju ovih bolesnika. U svakom poglavlju u knjizi je uz vlastita iskustva dan i pregled zaključaka najnovijih svjetskih literaturnih navoda vezan

uz određenu problematiku liječenja bolesnika s melanomom, tako da je knjiga aktualno štivo i u svjetskim razmjerima. Jednako tako knjiga može biti zanimljiva i bolesnicima ili obiteljima bolesnika oboljelih od ove bolesti. Poboljšanje prevencije melanoma i otkrivanje ove zloćudne bolesti u što ranijem stadiju osnovni je cilj koji se želi ostvariti ovom knjigom.

Knjiga je podijeljena u šest dijelova. U prvom dijelu opisuje se razvoj liječenja melanoma kroz povijest, epidemiologija melanoma, prevencija, biologija, patogeneza i genetika melanoma, kao i klasifikacija melanoma. Drugi dio knjige posvećen je kliničkim obilježjima i dijagnostičkim postupcima kod melanoma. Kirurško liječenje melanoma po stadijima detaljno je prikazano u trećem

dijelu knjige, a u četvrtom dijelu opisani su svi modaliteti onkološkog liječenja. U petom dijelu opisani su postupci s recidivima melanoma, kao i praćenje bolesnika s melanomom i prognoza bolesti. U šestom dijelu knjige melanoma opisuju se melanomi ostalih sijela i njihovo liječenje. Knjiga je bogato ilustrirana (138 slika, 28 tablica), te je naveden aktualan protokol liječenja u dodatku knjige.

H. P. Rang, M. M. Dale, J. M. Ritter, P. K. Moore

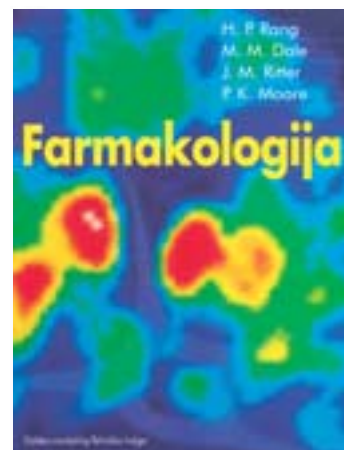
Farmakologija

(urednik hrvatskog prijevoda: Juraj Geber)

Nakladnik: GMTK, opseg: 816 str, uvez: tvrdi, format: 22x29 cm,

Najnovije, peto izdanje Farmakologije ne svodi se samo na klasični opis djelovanja lijekova, nego obrađuje mehanizme njihova djelovanja na staničnoj i molekularnoj razini. Na početku svakog poglavlja autori daju sažetke važnih fizioloških i biokemijskih procesa, a na

marginama su istaknuti najvažniji pojmovi kako bi olakšali snalaženje u građi. Kemijske strukture lijekova dodatno su pojašnjene brojnim dijagramima u boji, fotografijama i tablicama. Farmakologija je sveučilišni udžbenik u Americi i Velikoj Britaniji.

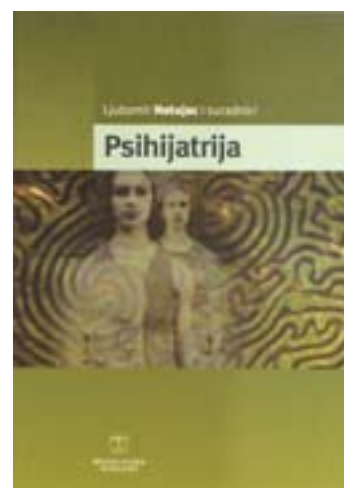
Ljubomir Hotujac i suradnici

Psihijatrija

Nakladnik: Medicinska naklada, ISBN: 953-176-322-4, opseg: 376 str., format: 17 x 24 cm, uvez: meki

Ovaj udžbenik evaluira sadašnje stanje psihijatrijske struke, znanosti i edukacije u Hrvatskoj i određuje nove pravce u ovim područjima psihijatrije. Sastoji se od 36 poglavlja koja pokrivaju sva potrebna znanja koja student mora savladati po Bolonjskoj deklaraciji. Uvodni dio opisuje neophodne informacije iz područja psihijatrije, zatim slijedi prikaz kliničkih slika, te na kraju mogućnosti liječenja mental-

nih poremećaja. Kliničke slike mentalnih poremećaja su prikazane prema važećem klasifikacijskom sustavu s naglaskom na područja iz psihijatrije koja budući liječnik obiteljske medicine može dijagnosticirati, na mogućnost terapijskih pristupa i kada je potrebno potražiti pomoć specijalista. Udžbenik je namijenjen studentima, liječnicima opće medicine, specijalistima psihijatrije i drugih medicinskih disciplina.

Fedor Čustović

Kardiovaskularne bolesti

Nakladnik: Školska knjiga, format 12,2 x 19, 152 str., dvobojno, proširano

Izbjegavajući opširna, komplicirana tumačenja patoloških zbivanja u priručniku Kardiovaskularne bolesti, autori su prikazali suvremena, općeprihvaćena stajališta u pristupu bolesniku, dijagnostici, liječenju i prevenciji kardiovaskularnih bolesti. Knjiga je malog formata oblikovana kao pocket-book, te može stati u džep i postati nerazdvojni pratilac liječnika, a istodobno dovoljno velika i koncizna da obuhvati svu najvažniju problematiku kardiovaskularnih bolesti i omogućiti brzo

donošenje odluka. Knjiga je ponajprije namijenjena liječnicima i medicinskim sestrama, kao i drugim znanstvenim djelatnicima koji rade u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, te poslijediplomantima opće medicine. Knjiga se sastoji od Općega i Specijalnog dijela, Prevencije kardiovaskularnih bolesti, koja je danas nezaobilazna u prosvjećivanju i liječenju, popisa najčešćih lijekova koji se primjenjuju u kardiologiji te od najčešćih pitanja što ih bolesnici postavljaju liječnicima.

Rudolf Gregurek

Suradna i konzultativna psihijatrija psihijatrijski i psihološki problemi u somatskoj medicini

Nakladnik: Školska knjiga, format 17,5 x 24,5, 292 str., tvrdi uvez, dvobojno

Pojmom suradne psihijatrije označava se povezivanje psihijatrije i drugih grana medicine. Suradna psihijatrija uspostavlja trajnu i kontinuiranu vezu između somatske, tjelesne medicine i psihijatrije, kako

bi pomogla bolesnoj osobi da se lakše suoči sa svojom bolešću, da dijagnostički i terapijski postupci budu što je moguće manje izvor novih stresova i da ishod liječenja bude uspješan.

Josip Fajdić, Ivo Džepina

Kirurgija dojke

Nakladnik: Školska knjiga, ISBN: 953-0-31570-8, format: 21,7x28, str. 196, tvrdi uvez

U knjizi se obrađuje patofiziologija razvoja dojke, razvojne anomalije, dobroćudni tumori, upalne promjene, maligne bolesti i „kozmetički“ nadostatci dojke te načini kirurškog liječenja. Sadržaj knji-

ge omogućuje čitatelju da se upozna sa svim do sada poznatim problemima u kirurgiji dojke, kao i s optimalnim kirurškim pristupom i odabirom prave kirurške tehnike.

Josip Begovac, Dragomir Božinović, Miroslav Lisić,
Bruno Baršić, Slavko Schönwald

Infektologija

Nakladnik: Profil International, Zagreb

U suradnji s autorima prof. dr. sc. Josipom Begovcem, prof. dr. sc. Slavkom Schönwaldom, prof. dr. sc. Dragomir Božinovićem, prof. dr. sc. Miroslavom Lisićem i prof. dr. sc. Brunom Baršićem izdavačka kuća Profil prepoznala je potrebu struke za suvremenim udžbenikom iz infektologije.

U suradnji ovog autorskog tima i još 43 autora pripremljen je udžbenik INFEKTOLOGIJA, koji je ponajprije namijenjen studentima medicine i stomatologije, liječnicima opće medicine te specijali-

zantima raznih grana kliničke medicine. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu odobrilo je korištenje ove knjige kao sveučilišnog udžbenika.

Knjiga je podijeljena u četiri velika dijela. U prvom su obuhvaćena osnovna načela razvoja kliničkih obilježja zaraznih bolesti, antimikrobno liječenje te aktivna i pasivna imunoprolifaks. U drugom dijelu prikazani su svi važni klinički sindromi u infektologiji. Treći dio obuhvaća pojedine uzročnike zaraznih bolesti. Četvrti dio udžbenika posvećen je važnom problemu

bolničkih infekcija i emergentnim bolestima, uključujući SARS i ptičju gripu.

Predrag Keros, Marko Pečina

Funkcijska anatomija lokomotornoga sustava

Nakladnik: Naklada LJEVAK, ISBN: 953-178-787-5; opseg: 600 str.; uvez: tvrdi

Spoznaje funkcijske anatomije lokomotornoga sustava dobivaju sve važnije mjesto u djelatnosti svakog liječnika, osobito specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije te specijalista ortopedije i traumatologije. Nakon uvodnih izlaganja općenito o anatomiji, autori iznose opći dio o ustrojstvu i značajkama lokomotornoga sustava, a nakon toga slijede poglavlja prema regionalnoj raspodjeli (rame, lakat, itd.). Poglavlje o biomehanici i opsegu pokreta u zglobovima umnogome će koristiti studentima poslijediplomskih studija nekih specijalističkih struka, a posebnu vrijednost imaju tablice djelovanja mišića u pojedinim zglobovima te tablica segmentalne inervacije mišića.

Latinsko/grčko-hrvatski anatomske rječnik pridodan na kraju rukopisa pridonosi boljem razumijevanju izloženog gradiva, a iscrpno kazalo pojmova olakšat će snalaženje u velikom opsegu anatomske naziva i pojmova. Vrijednosti ovoga djela također pridonose crteži i fotografije, te fotografije u boji raspoređene unutar teksta, ali i u obliku posebnih tabli koje prikazuju funkcionalne cjeline i kinematičke mišićne lance.

Dugogodišnje iskustvo autora u nastavi anatomije, ali isto tako i u nastavi ortopedije, kirurgije i neurokirurgije, pridonijelo je sažetom, ali vrlo iscrpnom prikazu praktičkih kliničkih spoznaja, odnosno prikazu značenja funkcijske ana-

tomije u dijagnostici te liječenju bolesti i ozljeda lokomotornoga sustava.

Ovo nastavno štivo sadržajem i opsegom omogućuje svladavanje cjelokupnog gradiva o funkcijskoj anatomiji lokomotornoga sustava, a suvremena koncepcija omogućit će da udžbenik dugo vremena bude aktualan.

Dubravka Kocijan-Hercigonja i suradnici

Biološke osnove i terapija ponašanja

Nakladnik: Školska knjiga, ISBN: 953-0-31573-2, format: 17,5 x 24,5, 229 stranica, tvrdi uvez

Pristup ponašanju čovjeka i čimbenika koji na njega utječu prolazio je tijekom povijesti kroz brojne faze (prirodnoznanstveni pristup nalazimo još u Hipokrata), u kojima se, posebice kad se radilo o psihičkim funkcijama, često negirala biološka uzročnost. Danas znamo da su biološki temelji ponašanja rezultat aktivnosti brojnih sustava koji su pod utjecajem različitih čimbenika i u neprekidnoj interakciji.

U želji da međusobno poveže psihološki, duhovni, sociološki i biološki pristup proučavanju ponašanja čovjeka, prof. dr. sc. Dubravka Kocijan-Hercigonja je okupila vodeće domaće stručnjake na ovom području. Tu su prim. dr. sc. Božidar Faber, prof. dr. sc. Vera Folnegović-Šmalc, dr. sc. Katja Gotovac, doc. dr. sc. Neven Henigsberg, prof. Vesna Hercigonja-Novković, prof. dr. sc. Zdra-

vko Lacković, prim. dr. sc. Ljubica Matijević-Mašić i doc. dr. sc. Goran Šimić. Knjiga se sastoji od Općeg i Specijalnog dijela. U općem dijelu obrađuju se temeljne neuroznanstvene discipline koje proučavaju ponašanje: neuroanatomija, neurofarmakologija, neurogenetika, psihoneuroimunologija, kronobiologija, psihoneuroendokrinologija i psihofiziologija.

Specijalni dio knjige obrađuje neke posebne oblike ponašanja i bolesti kao što su: agresija, anksioznost, deficit pažnje i hiperaktivni poremećaj, deficit komunikacije i socijalne interakcije, poremećeno ponašanje, ponašanje povezano s uzimanjem psihoaktivnih tvari, anoreksija, bulimija i drugi poremećaji hranjenja, poremećaji raspoloženja, shizofrenija i demencije.

Knjiga je namijenjena studentima svih fakulteta biomedicinskog smjera,

liječnicima opće medicine, psiholozima, specijalistima psihijatrije, neurologije i drugih medicinskih, ali i ne-medicinskih srodnih struka. S obzirom na zadivljujuću složenost mozga čovjeka i posljedično neiscrpn repertoar i simptomatologiju ljudskog ponašanja, knjiga čitatelju otvara prozor u cijeli jedan novi svijet koji zapravo tek počinjemo otkrivati.

Mihovil Mladinov

Atlas BI-RADS® – nakon promocije u svakodnevnu praksu

Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu je 27. prosinca 2005. god. svečano promoviran prijevod američkog atlasa BI-RADS®, koji propisuje postupke oslikavanja dojki i sustav tumačenja i kategorizacije nalaza mamografije, ultrazvuka dojki i magnetske rezonancije dojki.

Opsežni atlas BI-RADS® standardizirani je način interpretiranja slikovnih metoda pregleda koje se primjenjuju u dijagnostici bolesti dojke, osmišljen je i razvijen od American College of Radiology, niz godina se primjenjuje u SAD-u, a uporabom u kliničkoj praksi te na velikom broju objavljenih znanstvenih studija pokazalo se da ujednačavanje terminologije opisa i kategoriziranja nalaza na ovakav način unapređuje komunikaciju medicinskog osoblja uključenog u dijagnostičaranje malignih bolesti dojke i bolesnica, olakšava interpretaciju i pohranjivanje nalaza, procjenu rada mamografske jedinice i znanstveni rad na području dijagnostike karcinoma dojke. Vrlo obilan i kvalitetan slikovni materijal omogućuje i izvrsnu edukaciju radiologa iz područja mamografije, ultrazvuka i MRI dojki.

Uvođenje sustava BI-RADS u radiološku praksu u Hrvatskoj pridonijet će poboljšanju i standardizaciji radiološke dijagnostike bolesti dojke, te olakšati posao našim radiolozima. Ova tvrdnja se poka-

Akademik Marko Pećina predaje zahvalu prof. dr. Hedvig Hricak

zala točnom jer 2006. godine u Hrvatskoj je započeo nacionalni mamografski program probira karcinoma dojke za žene u dobnj skupini od 50 do 69 godina, prema BI-RADS kriterijima.

Zahvaljujući prof. dr. Hedvig Hricak, predstojnici radiologije u Memorial Sloan Kettering Cancer Centru u New Yorku, ACR je odobrio Hrvatskom društvu radiologa da se knjiga prevede na hrvatski jezik, a ovo je prvi odobreni prijevod atlasa BI-RADS® u svijetu. Profesorica Hricak, rođena u Zagrebu i diplomirala na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, danas je jedan od najcjenjenijih i najutjecajnijih radiologa na svijetu, s iznimnim stručnim i znanstvenim dostignućima i na razne načine pomaže

hrvatskim radiolozima i hrvatskoj medicini. Gost je profesor Medicinskog fakulteta u Zagrebu i članica je Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Atlas su preveli prof. dr. Boris Brkljačić i dr. Renata Huzjan-Korunić, a pripremu i tisak odlično su obavile tvrtke DIM i Denona iz Zagreba. Knjigu su promovirali recenzenti, prof. dr. Ratimira Klarić-Čustović i prof. dr. Andrija Hebrang. Cijeli su postupak izdavanja djela uspješno obavili suizdavači Medicinski fakultet u Zagrebu i MERKUR A.B.D. Promociju su vodili prodekan za znanost Medicinskog fakulteta u Zagrebu akademik Marko Pećina, prof. dr. Hedvig Hricak i prof. dr. Boris Brkljačić.

Uredništvo

Mario Šlaus

Bioarheologija Demografija, zdravlje, traume i prehrana starohrvatskih populacija

Nakladnik: Školska knjiga, ISBN 953-0-30715-2, god. izdanja 2006, opseg 254 str., format: 17,5 x 24,5; uvez: tvrdi

Dana 5. prosinca 2006. godine predstavljena je knjiga **Bioarheologija. Demografija, zdravlje, traume i prehrana starohrvatskih populacija**, koju je napisao Mario Šlaus, viši znanstveni suradnik Odsjeka za arheologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U sedam poglavlja knjige opisuje se razvoj bioarheologije u svijetu i u

nas, navode tafonomijska obilježja naših arheoloških nalazišta, demografske odrednice analiziranih starohrvatskih populacija, učestalost i distribucija trauma i patoloških promjena na zubima i kostima te analiza promjena koje su bile posljedica svakodnevnih aktivnosti i teškog fizičkog rada. Knjiga sadrži 100 slika u boji i 41 tablicu i popis literature.

Na promociji knjige govorili su recenzenti knjige, akademik Pavao Rudan i prof.

dr. sc. Željko Tomičić, predsjednik Uprave Školske knjige, Ante Žužul, prof. i autor prof. dr. sc. Mario Šlaus.

Elektroničke knjige

Elektronička knjiga dostupna je javnosti na dva načina: u materijalnom obliku (CD-ROM, DVD), ili kao objekt izravno dostupan na daljinu, uz pomoć Interneta. Knjiga dostupna na Internetu naziva se i mrežna knjiga.

Format elektroničke knjige osigurava brzo pronalaženje informacija i brzo postavljanje tih informacija u širi kontekst. Stoga se kaže da se elektronička knjiga upotrebljava, a ne da se čita. Dijelovi e-knjiga obično su međusobno povezani, pojedine referencije iz popisa literature povezane su s bibliografskim bazama podataka (poput Medline), grafikonima i slikama može se upravljati (povećavati, smanjivati, itd.). Elektronički oblik omogućuje precizno pretraživanje teksta, multimedijalne dodatke uz tekst (zvuk, video) te razne oblike pohrane sadržaja – tiskanje, pohrana na disk računala ili na drugi medij, slanje elektroničkom poštom. Uporaba knjige ne ovisi o njezinoj organizaciji, nego o korisniku i njegovim potrebama, odnosno interesima.

Pristup elektroničkoj knjizi može se pretplatiti (ugovaranje pristupa za jednog ili više korisnika), ali ima i dosta knjiga u tzv. otvorenom, slobodnom pristupu (Bookshelf National Library of Medicine, FreeBooks4Doctors.com, MedicalStudent.com).

Vrlo je zanimljiv Bookshelf, dostupan sa stranica PubMed-a (poveznica 'Books'). Iako sadrži samo 60-ak naslova, prednost mu je što je u potpunosti povezan s PubMed-om. Pretraživanjem PubMed-a, dobije se određen broj referencija članaka iz časopisa, od kojih svaka ima poveznicu 'Links' s desne strane. Klikom miša na 'Links', i odabirom opcije 'Books' iz izbornika koji se potom pojavi, referencija dobije nove poveznice, koje vode na tematski srodna poglavlja u knjigama.

Books@Ovid

Glavna je tema ovog prikaza jedina licencirana zbirka knjiga dostupna hrvatskoj akademskoj i stručnoj medicinskoj zajednici, Books@Ovid. Tu zbirku knjiga pretplatilo je Ministarstvo znanosti, obra-

zovanja i športa, uz pomoć CARNetova Centra za online baze podataka. Zbirci se može pristupiti sa stranica SMK (s glavne stranice <http://smk.mef.hr> koristi se poveznica 'OVID'), izravno sa svih računala na Medicinskom fakultetu i u Medicinskoj knjižnici Rebro (adresa gateway.ovid.com/autologin.html). Knjige se otvaraju klikom na prvu poveznicu, Books@Ovid.

Poredane po abecedi, tu su ukupno 43 knjige, uključujući, primjerice, Harrison's Principles of Internal Medicine, Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry, Kelley's Textbook of Internal Medicine, Merritt's Neurology, Novak's Gynecology, i druge. Ako knjiga uz naslov ima zelenu sličicu sa slovom 'u' i zeleni datum, znači da su pojedini dijelovi teksta, odnosno cijeli tekst ažuriran prije nego što će se novo izdanje pojaviti u tiskanome obliku.

U lijevome prozoru su pomagala za traženje knjiga po naslovu, te po područjima. Klikom na sličicu sa slovom 'i' ispred određenog područja dobije se njegova kratka definicija.

Pregledavanje

Pregledavanje odabrane knjige počinje klikom miša na naslov ili sliku naslovnice.

U desnom prozoru se tada pojave osnovni podaci o knjizi, a u lijevome popis poglavlja. Pregledavanje knjige riješeno je otprilike poput Windows Explorer-a: znak '+' ispred naziva poglavlja u lijevom prozoru znači da ono sadrži potpoglavlja. Klikom na '+' ona se otvaraju, i tako sve dalje i dalje dok se naziv poglavlja ne pretvori u poveznicu (link), koja onda otvara sam tekst u desnom prozoru. Ako je knjiga nedavno ažurirana, sličica sa slovom 'u' bit će i pokraj naziva svakog poglavlja koje je ažurirano.

Dobiveni tekst se tada može čitati, ili se, s pomoću poveznica koje se pojave na vrhu poglavlja, može pohraniti na disk, poslati elektroničkom poštom, ili ispisati na papir. U prva dva slučaja neće biti uključene slike i tablice, već se moraju pohraniti ili poslati e-poštom svaka zasebno. Pri ispisu na papir slike i tablice se mogu uključiti, i to u nekoliko veličina. Ako se želi ispisati samo dio otvorenog teksta, pokraj svakog naslova postoji sličica pisača. Pozicioniranjem miša na sličicu, dio teksta koji će biti ispisan bit će označen žutom bojom.

Pretraživanje

Pretraživanje knjiga moguće je odmah s naslovnice Books@Ovid, upisivanjem traženog pojma u polje označeno s 'QUICK SEARCH'. Pretražuju se sve knjige, a rezultat je popis poglavlja, poredan po relevantnosti u odnosu na upit, koji je u zapisu označen žutom bojom. Cijeli tekst poglavlja može se zatim otvoriti klikom na poveznicu 'Ovid Full Text'.

Otvaranjem pojedine knjige, pretraživanje se može ograničiti samo na tu knjigu. Složenija pretraživanja mogu se raditi u 'Main Search Page', gdje se mogu iskoristiti i Booleovi operatori AND i OR. Pretražuje se po ključnim riječima, autorima, naslovima knjiga i poglavlja, a moguće je i traženje riječima iz svakodnevnog jezika (Natural Language).

Pozivamo Vas na uporabu ovih knjiga!

Marijan Šember

Druga hrvatska konferencija o medicinskim informacijama

Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 7. i 8. lipnja 2006. godine održana je Druga hrvatska konferencija o medicinskim informacijama (Medical Information Conference Croatia – MICC 2006). Uz domaćina, Medicinski fakultet, u organizaciji su sudjelovali i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNet i tvrtka OVID.

Konferencija je namijenjena ponajprije krajnjim korisnicima, sa željom da ih se upozna s dostupnim izvorima i potakne na veću uporabu medicinskih informacija, posebno onih koje su dostupne zaposlenicima hrvatskih bolnica. U skladu s najavom na uvodnoj, prvoj konferenciji, da će buduće konferencije biti tematske, druga je konferencija bila posvećena praktičnoj primjeni načela medicine utemeljene na dokazima (EBM) i informacijskim izvorima s toga područja.

Stotinjak sudionika prisustvovalo je cijelom ili dijelu programa; među njima je nešto manje od polovice bilo liječnika, dok su ostalo bili bibliotekari, informatičari, znanstvenici i studenti.

Sadržaj konferencije podijeljen je u dva dana i u dvije tematske cjeline. Program se prvoga dana odvijao pod nazivom „Važno je naći dobar dokaz“. O medicini utemeljenoj na dokazima govorio je dr. sc. Dragan Korolija-Marinić iz KBC Zagreb. Sljedeća tri izlaganja održali su docenti s Medicinskog fakulteta. Doc. dr. Vladimir Trkulja govorio je o naravi i obilježjima

kliničkih istraživanja, doc. dr. Mirjana Kujundžić Tiljak o tome znamo li protumačiti najčešće statističke pokazatelje, a doc. dr. Bojan Jelaković o kliničkim smjernicama.

Drugi dio prvoga dana bio je posvećen gostima iz inozemstva. Jarmila Potomkova iz Češke govorila je o ulozi medicinskih knjižničara u primjeni EBM, a Barbara Bonfig iz Njemačke o bazi podataka za psihologiju PSYINDEXplus.

Drugi dan, pod nazivom „Pronači i vrjednovati“, organiziran je kroz radionice, gdje su se sudionici mogli upoznati s Ovidovim servisima ClinicalResource@Ovid i Books@Ovid (održao Miguel Toribio Mateas iz Ovida) i EBM na Ovidu (održala Davorka Granić iz SMK). Svi ti servisi još su uvijek dostupni, može ih se naći na stranicama SMK. Četvrtu radionicu, o kritičkoj ocjeni medicinskoga članka, održao je Dario Sambunjak iz CMJ.

U nastavku je Jadranka Stojanovski iz Instituta „Ruđer Bošković“ predstavila biomedicinske baze podataka dostupne u Hrvatskoj, a Helena Markulin iz SMK mrežni servis „CMJ odgovara na Vaše kliničko pitanje“ (zajednički rad CMJ i SMK).

Konferencija je završila panel raspravom i odgovorima na pitanja zainteresiranih sudionika. Sve PowerPoint prezentacije sa skupa dostupne su na adresi <http://smk.mef.hr/MICC>.

Marijan Šember

Novosti

- Sa svih računala Medicinskoga fakulteta odnedavno su dostupni ključni časopisi izdavačke kuće Nature Publishing Group. Mrežni pristup časopisima Bone Marrow Transplantation, British Journal of Cancer, EMBO Journal, EMBO Reports, Leukemia, Nature, Nature Biotechnology, Nature Cell Biology, Nature Genetics, Nature Immunology, Nature Medicine, Nature Reviews Cancer, Nature Reviews Genetics, Nature Reviews Immunology, Nature Reviews Molecular Cell Biology, Nature Reviews Neuroscience i Oncogene, osiguralo je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, uz pomoć CARNet-oca Centra za online baze podataka (<http://www.online-baze.hr/ob/novosti>).
- Središnja medicinska knjižnica, uz svoje sudjelovanje u dodiplomskoj i postdiplomskoj nastavi, već tri godine održava poslijediplomski tečaj stalnog medicinskog usavršavanja „Pronalaženje i vrjednovanje medicinskih informacija“ koji Hrvatska liječnička komora boduje s 11 bodova. Ove smo godine prijavili i novi tečaj „Znanstveno utemeljeni dokazi u kliničkoj praksi“.
- U suradnji s mrežnim servisom *Croatian Medical Journal* Središnja medicinska knjižnica pružat će zainteresiranim liječnicima informacijsku potporu u pronalaženju odgovora na pitanja iz kliničke prakse (http://www.cmj.hr/CMJ_HR/CMJ-EBM/index.htm).
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa osiguralo je sredstva za nabavu računalnog sustava VOYAGER koji će podržavati cjelokupni rad knjižnica u sustavu znanosti i visoke naobrazbe. I naša knjižnica priprema se za tu veliku promjenu.
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa pred potpisivanjem je licencije za mrežni pristup bazi podataka JCR – Journal Citation Reports (Thompson, Philadelphia). Tako će hrvatskoj akademskoj zajednici konačno biti *online* dostupni „*impact*“ faktori.

Jelka Petrak

Repozitorij Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Razvoj informacijske i komunikacijske tehnologije te progresivno umnažanje informacija i novoga znanja, izazvali su vidljive promjene u području znanosti. Umjesto pasivnog pristupa informacijama u prvi plan dolazi stvaranje i primjena znanja koje uključuje razvoj informacijskih proizvoda i usluga, te oblikovanje informacija prema potrebama određenog korisnika. Upravo je pojava institucijskih elektroničkih repozitorija odgovor na temeljitu transformaciju znanstvene komunikacije.

Institucijski elektronički repozitorij može biti bilo koja zbirka digitalne građe koju posjeduje, kontrolira ili diseminira određena institucija ili više njih, neovisno o svrsi ili podrijetlu. No institucijski repozitoriji najčešće su elektronički arhivi intelektualnih proizvoda zaposlenika fakulteta i sveučilišta, znanstvenika i studenata, čiji je sadržaj dostupan korisnicima unutar i izvan sveučilišta. Osnovna obilježja institucijskih repozitorija su:

- pripadnost instituciji;
- znanstveno-obrazovni sadržaj;
- kumulativnost i stalnost;
- otvorenost i interoperabilnost.

U izgradnji institucijskih elektroničkih repozitorija svoj interes pronalaze autori, povećavajući dostupnost i vidljivost vlastite znanstvene produkcije, ali i matične ustanove, predstavljajući tako svoj rad pred tijelima koja ih financijski podupiru i pred znanstvenom javnošću. Prikupljanje i potpora prijenosu znanja temeljna je zadaća svake knjižnice. Aktivnim sudjelovanjem u izgradnji i upravljanju institucijskim elektroničkim arhivima, knjižnice dodaju novu vrijednost svojoj ulozi prikupljanja, obrade i čuvanja objavljenih spoznaja.

Uzimajući u obzir sve koristi koje institucijski repozitoriji nude i dio prepreka i poteškoća koje donose, Središnja medicinska knjižnica prihvatila se izgradnje Repozirotorija Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Pripreme su započele krajem 2005. godine, a u izradbu smo krenuli u svibnju 2006. Za programsku podlogu odabrali smo slobodno dostupni softver *EPrints* i uz pomoć informatičkog stručnjaka prilagodili ga našim potrebama. Repozirotorij okuplja doktorske radove, članke objavljene u recenziranim časopisima, konferencijska priopćenja, knjige i

Početna stranica Repozirotorija Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

poglavlja iz knjiga, uz mogućnost uključivanja i drugih oblika građe ako se za to ukaže potreba. Radove članova naše institucije u ovoj početnoj fazi identificiramo pretraživanjem knjižnični dostupnih izvora, nakon čega proučavamo politiku pojedinih nakladnika glede autorskih prava te kontaktiramo autore tražeći suglasnost za objavljivanje i inačicu rada koju propisuje nakladnik. Studenti poslijediplomskog studija prilikom predaje doktorskog rada u fizičkom obliku imaju priliku odlučiti žele li svoj rad pohraniti u institucijskom repozitoriju ili ne. Metapodatke i dokumente priprema i unosi osoblje knjižnice. U repozitoriju se trenutno nalazi pedesetak radova.

Repozirotorij Medicinskog fakulteta dostupan je na URL: <http://medlib.mef.hr/>. Nadamo se pozitivnoj reakciji jer institucijski repozitorij može uspjeti jedino ako su članovi akademske zajednice spremni na suradnju i sudjelovanje u projektu, na korist institucije, šire znanstvene zajednice, ali i njih samih.

Helena Markulin, Lea Pulišelić

Nova baza podataka – SCOPUS

Jedan od najvećih svjetskih izdavača Elsevier pokrenuo je krajem 2004. god. novu, najveću svjetsku bibliografsku bazu podataka (oko 15.000 naslova časopisa, patenata, znanstvenih mrežnih stranica i dr.)

- Scopus je multidisciplinarna baza podataka, ali znanstveno područje medicine i srodnih znanosti „pokriva“ s više od 6.000 naslova časopisa, te uključuje bibliografske baze MEDLINE i EMBASE.
- Osim bibliografskih podataka, Scopus ima i citatni indeks (s podacima od 1996. godine dalje), čime

se uspostavlja oštra konkurencija s Thompsonovim citatnim bazama podataka uključenim u WEB of SCIENCE. To će nama korisnicima, nadam se, donijeti važne pogodnosti (cijena korištenja baza, rad na programskoj potpori i sl.)

- Kako svaka baza u svojoj strukturi ima neke specifičnosti koje korisnik treba znati za kvalitetno samostalno pretraživanje, tako smo i za Scopus osmislili tečaj za pretraživanje. Dosad je na Medicinskom fakultetu organizirano i uspješno provedeno pet tečajeva za pretraživanje SCO-

PUS-a u obliku trosatnih radionica u našim računalnim učionicama.

- Nove tečajeve za pretraživanje baze možemo organizirati kad god to naši korisnici zažele (informacije na: davorka@mef.hr).
- Baza SCOPUS dostupna je s računala svih hrvatskih sveučilišta.
- Hoće li Ministarstvo znanosti preplatiti pristup Scopusu? To ovisi o njejoj iskorištenosti - dakle, o vama!

Davorka Granić

OSVRT NA KIPARSKU IZLOŽBU

Eduard Pavlović: Aloisu Alzheimeru u čast

Alois Alzheimer

Alzheimeru u čast

Detronirani vladar

Eduard Pavlović je liječnik, specijalist psihijatrije. Zaposlen je na Medicinskom fakultetu u Rijeci, na Katedri za psihijatriju i medicinsku psihologiju. Eduard Pavlović je i kipar, a njegove smo izložke imali prilike razgledati tijekom otvaranja 3. hrvatskog kongresa o Alzheimerovoj bolesti s međunarodnim sudjelovanjem koji se održavao na Brijunima početkom rujna 2006. Eduard Pavlović nam je prikazao iznimno zanimljive kiparske kompozicije duhovitih naslova ali tužnog nadahnuća

– ovi su radovi umjetnički oživotvorena i izražena autorova/liječnikova promišljanja o Alzheimerovoj bolesti i iskustva s oboljelima. Tako, primjerice, izložak s naslovom «Obrušeni mozak», izrađen u sadri, prikazuje nezaustavljivo odumiranje moždanog tkiva. Karakteristične simptome Alzheimerove bolesti – propadanje spoznajnih funkcija i gubitak pamćenja praćen tragičnim neprepoznavanjem i gubljenjem vlastite osobnosti – autor je originalno prikazao u radovima s naslo-

vima «Neprepoznavanje samog sebe», «Rastakanje pohranjenog», «Treptanje». Konačno, potpuni samozaborav odvaja oboljelog od obitelji i društva i njegovih prijašnjih uloga u društvu, što je prikazano izloščima «Uniženi uglednik», «Razvlašteni svećenik», «Podjetinjali stari radnik», «Nekada bogata seljanka», «Rastrešena čistačica», a ovi naslovi također upozoravaju da Alzheimerova bolest ne poznaje razlike među ljudima.

**Svjetlana Kalanj-Bognar
Ninoslav Mimica**

Genetska opterećenost

Obrušeni mozak

Uniženi uglednik

„Human touch“ na promociji knjige prof. dr. Matka Marušića

Promocija knjige je društveni događaj koji običnome građanstvu pruža priliku da se uvjeri kako popularni pisci nisu samo imena s naslovnica literarnih uspješnica, već da imaju i svoje sasvim ljudsko obličje, koje ne mora uvijek biti u skladu s ljepotom i snagom njihove pisane riječi. Ljubitelji književnosti mogu na promociji knjige otkriti da je njihov omiljeni pisac znatno niži (ili iznenađujuće viši) nego što se činilo na televiziji, da je njegova fotografija na stranicama najtiražnijeg političkog tjednika zapravo zastarjela, da mu je glas kreštav ili ugodno sonorant, a hod patkast, nespretan ili pak odmjeren i elegantan kao u manekena.

Prof. dr. Matko Marušić na promociji svoje knjige „Medicina iznutra“, održanoj 23. ožujka 2006. u dvorani Čačković na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, nije morao otkrivati takve pojedinosti o sebi jer u prepunom auditoriju gotovo da i nije bilo osobe koja se s njime nikada u životu nije susrela, makar i u prolazu. A onima koji su ga sreli nije mogao ostati neprimijećen – svojim širokim kretnjama i burnom gestikulacijom, neobičnom mješavinom književnog i dijalektalnog govora, te snažnim glasom i gromoglasnim smijehom koji odjekuje hodnicima fakulteta i nepogrešivo najavljuje njegov prolazak – budi u sugovorniku raznovrsne dojmove i osjećaje, od kojih su neki i takvi da ih ih se obično ne razotkriva u javnosti.

Pa ipak, Marušićevi kolege, studenti, prijatelji, dobronamjernici i oni drugi, koji su se okupili na toj promociji, nisu ostali lišeni iskustva koje obični građanin doživljava pri prvom osobnom susretu s poznatim piscem. Fotografije iz mladih dana, prikazane kao dio kratkog uvodnog filma o autoru knjige, ponudile su nesvakidašnju sliku o Matku Marušiću, naizgled kontroverznom profesor i strogo uredniku znanstvenog časopisa. Bila je to slika žgoljavog i golobradog „očalinka“ stisnutog u uštogljeno odijelo, u društvu mladog i pristalog Borisa Labara, budućeg profesora i dekana Medicinskog fakulteta, ili u prijateljskom zagrljaju s Filipom Čulom, koji je u to vrijeme još imao nešto tamne kose na glavi, duge zaliske i naočale s debelim okvirom od roževine. Takvi nostalgичni prizori, popraćeni snimljenim izjavama Marušićevih kolega iz studentskih dana o tome kako je Matko bio „razmjerno

slab nogometaš“ i „pravi štreber“, dalo je promociji knjige ljudski dodir – „human touch“, danas ključan sastojak uspjeha u svijetu oglašavanja. Iako se to moglo činiti kao dobro smišljen marketinški trik izdavača – Medicinske naklade, ipak je bilo sasvim u skladu sa sadržajem knjige „Medicina iznutra“. Jer, upravo je „human touch“, sa svim svojim prednostima i nedostatcima, ono po čemu se ta polu- (ili četvrt-, tričetvrt-, tko bi to znao?!) autobiografska knjiga izdvojila iz bogate ponude na hrvatskoj literarnoj sceni i osvojila čitatelje, iskoristivši (pozitivno ili negativno, kako tko želi vidjeti) glad današnje publike za zavirivanjem u tuđe živote, po mogućnosti sa što više intimnih pikanterija. Na promociji „Medicine iznutra“, kao uostalom i u samoj knjizi, izostale su pikanterije bigbrotherovskog tipa, ali publika – koja je zacijelo bila mnogo rafiniranijeg ukusa – sasvim je sigurno mogla s promocije ponijeti svakojake teme za razgovor u kuloarima i sličnim mjestima koja naprosto vabe sugovornike da se „dodirnu“ autora i njegove knjige na sasvim ljudski, svima nam dobro poznat, način. A potaknuvši razgovore u kuloarima, promocija „Medicine iznutra“ ispunila je svoju svrhu. U današnjem svijetu skandala i senzacija, u debordovskom „društvu spektakla“, nije ni trebala postići ništa više od toga.

Dario Sambunjak

Promocija mladih doktora medicine (slijeva) Matka Marušića, Borisa Labara i Miroslava Dumića

Dugogodišnji prijatelji i suradnici (slijeva): profesori Branko Malenica, Filip Čulo i Matko Marušić

Dekanska konferencija

Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 26. listopada 2006. godine održana je dekanska konferencija kojoj su prisustvovali dekani svih medicinskih fakulteta iz naše zemlje. Dekanica prof. dr. sc. Nada Čikeš, prof. dr. sc. Miljenko Kapović, prof. dr. sc. Stipan Janković, prof. dr. sc. Pavo Filakovac i gospodin Darko Bošnjak, dipl. iur razgovarali su o mnogim temama od zajedničkog interesa za sva četiri fakulteta. Na prijedlog prof. dr. Nade Čikeš prof. Miljenko Kapović je prihvatio dužnost koordinatora dekanske konferencije za ovu akademsku godinu. Na dnevnome redu bila je rasprava o zajedničkim smjernicama za primjenu odredaba Zakona o zdravstvenoj zaštiti, rad znanstvenih novaka u kumulativnom radnom odnosu, prijedlog izmjena i dopuna Zakona o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti, plan rada na izradi Kataloga znanja i vještina te obavijest o dosadašnjim aktivnostima na izradi programa specijalističkog usavršavanja zdravstvenih djelatnika.

Maja Hrnjak

Dodijeljene Državne nagrade za znanost Republike Hrvatske za 2005. godinu

Nagradom za životno djelo nagrađuju se:

U području biomedicinskih znanosti:

- **akademik IVAN ČIKEŠ**, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Godišnjom nagradom za znanost nagrađuju se:

U području biomedicinskih znanosti:

- **prof. dr. sc. ANA MARUŠIĆ**, redovita profesorica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
- **doc. dr. sc. IGOR RUDAN**, docent Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagreb

Sporazum o specijalizacijama

Dana 15. ožujka 2006. godine potpisan je sporazum o međusobnoj suradnji veza- noj uz izradu prijedloga usklađivanja propisa iz područja zdravstva te prijedloga programa specijalističkog usavršavanja liječnika s europskim stečevinama i standardima.

Potpisnici sporazuma su sva četiri hrvatska medicinska fakulteta, Hrvatska liječnička komora i Hrvatski liječnički zbor.

Prema navedenom sporazumu izradit će se popis specijalizacija liječnika prema odgovarajućoj direktivi EU i preporukama UEMS-a, poštujući nacionalne specifičnosti usavršavanja liječnika, također će biti sačinjen predložak jedinstvenog sadržaja za izradu nastavnih planova i programa specijalizacija.

Trenutak potpisivanja ugovora u Vijećnici Medicinskog fakulteta u Zagrebu

ZANIMLJIVOSTI

Nobelove nagrade za 2006. godinu

U listopadu 2006., Kraljevska švedska akademija znanosti izabrala je dobitnike Nobelove nagrade za područje kemije, fizike, fiziologije i medicine, te za književnost, ekonomiju i mir. Nagrada će im biti dodijeljena na tradicionalnoj središnjoj svečanosti 9. prosinca 2006. u Stockholmu i Oslu, gdje se svečano uručuje Nobelova nagrada za mir. Ovogodišnji dobitnici Nobelove nagrade su: Roger D. Kornberg za doprinos istraživanjima molekularne osnove eukariotske transkripcije (kemija), John C. Mather i George F. Smoot za kozmološka istraživanja i otkriće novih dokaza koji podupiru teoriju «velikog praska» o nastanku svemira (fizika), Andrew Z. Fire i Craig C. Mello za otkriće RNA interferencije kao jednog od temeljnih mehanizama kontrole ekspresije gena (fiziologija i medicina), Orhan Pamuk (književnost), Muhammad Yunus i banka Grameen (mir) i Edmund C. Phelps (ekonomija). Više pojedinosti o dobitnicima i njihovom radu kojim su zaslužili ovu prestižnu nagradu pročitajte na internetskoj stranici: http://nobelprize.org/nobel_prizes/lists/2006.html

Festival znanosti 2006.

Od 24. do 29. travnja 2006. održan je po četvrti put Festival znanosti u četiri hrvatska grada: Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu. Svrha ove manifestacije je popularizirati znanost i približiti različite znanstvene teme pa i same znanstvenike široj javnosti. Tijekom jednog travanjskog tjedna održavaju se na različitim lokacijama zanimljiva predavanja, seminari, filmske projekcije, radionice, igraonice, prilagođene svim dobnim skupinama. Kroz ove aktivnosti znanost se sasvim zasluženo prikazuje kao uzbudljiva ljudska djelatnost a privlačni sadržaji ove su se godine bavili temama iz biologije, fizike, meteorologije, astronomije, geologije itd. Također su posebno obilježene obljetnice rođenja dvojice značajnih hrvatskih velikana znanosti – 150. godišnjica rođenja genijalnog izumitelja i fizičara Nikole Tesle i 100. godišnjica rođenja kemičara Vladimira Preloga. Nadamo se da će sljedeće godine na Festivalu znanosti u Zagrebu biti zastupljene i teme iz (bio)medicine, a dotad se o ovoj jedinstvenoj manifestaciji informirajte na internetskim stranicama: <http://www.festivalznanosti.hr/>

Svjetlana Kalanj-Bognar

Godišnja konferencija Udruge medicinskih fakulteta Europe u Krakovu

Organizacija konferencije 2009. godine povjerena našem fakultetu

U Krakovu u Poljskoj je od 23. do 25. lipnja ove godine održana godišnja konferencija Udruge medicinskih fakulteta Europe, AMSE (The Association of Medical Schools in Europe). Na konferenciji, na kojoj je bilo 70 registriranih učesnika, aktivno su sudjelovali s izlaganjima prof. dr. sc. Nada Čikeš, prof. dr. sc. Zdravko Lacković i prof. dr. sc. Jadranka Božikov. Dekanica našeg fakulteta prof. dr. sc. Nada Čikeš održala je zapaženo izlaganje „Medical education and Bologna Process in Croatia“ u ime dekana svih četiriju hrvatskih medicinskih fakulteta, a prof. dr. sc. Zdravko Lacković govorio je o potrebi ujednačavanja kriterija doktorskih studija u Europi, što je i misija novoosnovane Udruge doktorskih studija Europe u području biomedicine i zdravstva kojoj je na čelu (ORPHEUS - Organisation for PhD Education in European System).

Uobičajeno je da se istodobno s godišnjom konferencijom održava i opća skupština AMSE pa je tako bilo i ovoga puta, a potvrđeni su i buduću domaćini godišnjih sastanaka: 2007. godine to će biti Lisabon, 2008. Barcelona, a 2009.

Prof. dr. sc. Nada Čikeš, dekanica Medicinskog fakulteta u Zagrebu (četvrta slijeva), govorila je na godišnjoj konferenciji AMSE u Krakovu u ime dekana svih četiriju hrvatskih medicinskih fakulteta

godine Zagreb. Osim što je našem Fakultetu povjerena organizacija godišnje konferencije 2009. godine, dobili smo i člana Izvršnog odbora: na prijedlog prof. dr. sc. Davida Gordona, dekana Medicinskog fakulteta u Manchesteru i predsjednika AMSE, za novog člana Izvršnog odbora izabran je prof. dr. sc. Zdravko Lacković.

Konferencija AMSE i prateći skupovi održani su u prekrasnoj staroj zgradi dekanata Medicinskog fakulteta Jagelonskog Sveučilišta u Krakovu, koje je osnovano 1364. godine ukazom poljskog kralja Kazimira Velikog, tada pod imenom Krakovska Akademija.

Jadranka Božikov

Dodjela naslova professor emeritus akademiku Marku Pećini

Na svečanoj sjednici Senata Sveučilišta u Zagrebu održanoj povodom Dana sveučilišta 8. listopada 2006. godine u Kongresnoj dvorani Ekonomskog fakulteta u Zagrebu dodijeljene su diplome novo izabranim professor emeritusima Sveučilišta u Zagrebu. Među malobrojnim laureatima je i profesor našeg Fakulteta akademik Marko Pećina.

Na slici, prvi s desna, akademik Marko Pećina, pozira fotografu s novostečenom diplomom u društvu s uglednicima iz akademskog života

Ribičke priče

U organizaciji Sportsko-ribolovnog društva „Zubatac“ iz Zadra koncem kolovoza ove godine na Kornatima je održan 8. međunarodni kup u panulavanju (udičarenju) „Nikola Repanić“. Kup se priznaje kao neslužbeno prvenstvo Hrvatske, a okušalo se pedesetak ponajboljih ribiča. Ulovom dvaju zubataca od 4,3 i

4,8 kg u posljednjim minutama natjecanja Ivica Kostović neočekivano se probio do titule prvaka. Slika potvrđuje da nije riječ o „ribičkoj priči“, već, kako je to za njega rekao također strastveni ribolovac i bivši splitski gradonačelnik Slobodan Beroš: „Čovik stvarno zna“.

Goran Šimić

Živost na studentskoj medicinskoj sceni

U proteklih godinu dana studenti aktivni u EMSA-i Zagreb (Europska Medicinska Studentska Asocijacija) i Studentskoj sekciji Hrvatskog liječničkog zbora organizirali su nekoliko uspješnih projekata i pokazali koliko je aktivna studentska medicinska scena. EMSA-u Zagreb i SSHLZ objedinjuju zajednički ciljevi u vidu promoviranja i zastupanja interesa studenata medicine uz promociju i osiguranje kvalitete studentskog znanstvenog i stručnog života i usavršavanja.

U sljedećim redcima spomenut ćemo neke naše važnije projekte koje smo uspješno realizirali i na koje smo ponosni. To su EMSA Summer School 2006 (Ljetna škola) koja se u kolovozu već po treći put održala u Dubrovniku, zatim Teddy Bear Hospital (Bolnica za medvjediće) te ZIMS (Zagreb International Medical Summit) koji je u studenom održan po šesti put za redom u Hrvatskom liječničkom zboru.

ESS - EMSA SUMMER SCHOOL DUBROVNIK 2006 „EMERGENCY MEDICINE“

Po treći put za redom članovi EMSA-e Zagreb su organizirali ljetnu školu u Dubrovniku na temu – *Hitna stanja u medicini*. Glavna ideja vodilja je, kao i do sada, bila pružiti studentima priliku da nauče, tj. ponove osnovne naučene pojmove i praktični dio u rješavanju hitnih stanja u medicini. Uz radni dio, ESS pruža priliku

za zajedničko druženje i upoznavanje kolega s odličnim društvenim programom.

Broj sudionika je i ove godine dosegnuo brojku 40, a popis zemalja sudionika proširio se i izvan granica Europskog kontinenta. Stručni dio ovogodišnje ljetne škole bio je obrađen u 7 dana. Kroz brojna predavanja, seminare i tutoriale naši su sudionici naučili i savladali brojne vještine. One uključuju CPR (Cardiopulmonary Resuscitation), ABCD (airway – breathing – circulation – defibrillation/drugs) algoritam, BLS (Basic Life Support) u tramumatiziranih pacijenata, pri čemu smo se koristili modelima lutaka, postavljali intravenske kanile, obavljali primarnu kiruršku obradu rane na modelu svinjskih nogica itd. Uz

to se na seminarima obrađivao pristup kliničkoj farmakologiji, te teme kao što su šok, trauma, hitna stanja u pedijatriji uz vježbe na modelima beba. Pripremljena je i nenajavljena objektivna evaluacija stečenog znanja putem 5 OSCE postaja (Objective Structured Clinical Exam) koje su polaznici morali svladati praktičnim radom na modelima. Svaki „korak“ se pratio i valorizirao. U suradnji s Općom bolnicom u Dubrovniku organizirali smo besplatno određivanje krvne grupe za sve sudionike. U znak zahvalnosti, sudionici iz Hrvatske i dio OC-a donirali su krv dubrovačkoj Općoj bolnici. Uza sve ove uspješno obavljene zadatke, sudionici su imali svakodnevno testiranje na kraju dana. Naravno, i bodovi iz dnevnih testova su ulazili u obzir jer je na kraju nastave izabran najbolji sudionik ljetne škole.

Nakon što je sudionicima bila prikazana iznimno uspješno organizirana nastava, Organizacijski odbor se pobrinuo da se upoznaju i sa čarima i ljepotama grada Dubrovnika, otoka Lokurma i nacionalnog parka Mljet.

Pripreme za organiziranje četvrte ljetne škole su već krenule, a ovim bih se putem željela zahvaliti na velikoj potpori Medicinskom fakultetu u Zagrebu i gospođi dekanici prof. dr. Nadi Čikeš, potom znanstvenom koordinatorskom ljetne škole prim. dr. Vesni Degoricija, i naravno svojem prevrijednom Organizacijskom odboru. Bez svih njih ovako uspješne ljetne škole ne bi ni bilo!

Vidimo se dogodine!

Anita Štefić

Bolnica za medvjediće

Osnovni je cilj projekta „Bolnica za medvjediće“ smanjivanje dječjeg straha od odlaska liječniku, i to s pomoću modela bolnice. Djeci je dodijeljena uloga roditelja, djetetov medvjedić ili druga igračka je njegovo bolesno dijete, a studentu medicine je povjerena odgovorna uloga liječnika. Nakon pregleda svakome djetetu ispišemo „Diplomu za hrabrost“ i darujemo paket poklona naših sponzora. Dugoročni cilj ovog projekta je u stvoriti široj populaciji pozitivne stavove prema ostvarenju osnovnih prava na zdravlje i prema korištenju zdravstvene zaštite.

Ovaj je projekt prije desetak godina pokrenula EMSA Zagreb zajedno sa Studentskom sekcijom Hrvatskog liječničkog zbora s ciljem organiziranja „Bolnice za medvjediće“ na području Hrvatske. U Zagrebu se već pet godina projekt održava jedanput godišnje u vrtiću i jedanput na Cvjetnom trgu. S godinama je interes i entuzijizam studenata rastao, što je rezultiralo rekordnim brojem organiziranih projekata upravo u prošloj (2005/6.) godini, koji se nisu održavali isključivo u Zagrebu.

Među studentima posebno se ističu Milkica Majić, koja je sa svojom ekipom studenata posjetila vrtiće u Imotskom pri čemu je sudjelovalo 150 djece i u Vinkovcima, gdje je sudjelovalo također oko 150 djece.

U svom angamžanu osobito se istaknula Ivana Tomović, koja je drugu godinu za redom organizirala „Bolnicu za medvjediće“ u svome rodnome Dubrovniku. Posjećeni su svi vrtići i pored toga su u projektu sudjelovala djeca iz udruge „Dva skalina“ te djeca koja su u to vrije-

Ukratko o aktivnostima sekcije „Bolnica za medvjediće“ SSHLZ-a, ogranak Zagreb, i EMSA-e Zagreb 20005/2006.

Datum održavanja projekta	Grad u kojem je projekt održan	Dječji vrtić, mjesto održavanja i naziv priredbe	Broj dječusudionika
17. studeni, 2005.	Imotski		150
18. siječanj 2006.	Vinkovci		150
16.03.;23.03.;28.03.2006.	Zagreb	Mali princ	400
13.lipnja, 2006.	Zagreb	Cvjetni trg	800
24. lipnja, 2006.	Zagreb	Cvjetni trg (HULL)	100
30.lipnja, 2006.	Zagreb	Šalata (DDS)	20
25.09-01.10.2006.	Dubrovnik	Vrtići, Gundulićeva poljana	1600

me bila smještena u OB „Dubrovnik“. Svi su medvjedići bili naručeni na kontrolni pregled potkraj tjedna na Gundulićevoj poljani te su se djeca sa svojim najdražim plišancima odazvala u velikom broju. Sveukupno je sudjelovalo 1600 djece pa je tih tjedan dana u Dubrovniku 12 studenata medicine imalo pune ruke posla.

U Zagrebu smo početkom godine održali projekt u tri podružnice vrtića „Mali princ“ pri čemu je sudjelovalo oko 400 djece.

Ove smo godine organizirali jubilarnu 5. „Bolnicu za medvjediće“ na Cvjetnom

trgu. Prijepodne su ordinaciju i igraonicu, smještene ispod dvaju šatora, posjećivala djeca iz obližnjih vrtića, a poslijepodne je „Bolnica za medvjediće“ bila otvorena za sve zagrebačke mališane. Uz veliku pomoć svih studenata koji sudjeluju u projektu tog je dana pregledano oko 800 medvjedića.

Također, svi su bili naručeni na kontrolu 10-ak dana kasnije, opet na Cvjetnome trgu, kad je održala još jedna „Bolnica za medvjediće“ ovoga puta u suradnji s „Hrvatskom udrugom leukemija i limfomi“ tijekom Europskog tjedna leukemija i limfoma.

Tko je god prisustvovao ovogodišnjem Danu druženja i sporta mogao je primijetiti da su se i tada pod jednim od šatora pregledavali medvjedići, po svoj prilici naših budućih doktora.

Posebno se zahvaljujemo našem ovogodišnjem zlatnom sponzoru - tvrtki Belupo.

Filip Rubić

Zagreb International Medical Summit

Zagreb International Medical Summit (ZIMS) prvi je studentski medicinski znanstveni kongres koji su organizirali studenti Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, članovi EMSA-e Zagreb i Studentske sekcije HLZ-a. Cilj je ovoga kongresa okupiti mlade ljude, buduće liječnike, koji su se već tijekom studija počeli baviti znanstvenim istraživanjima i znanstvenim radom, potaknuti ih da svoje radove pokažu drugim kolegama, te im omogućiti da rezultate svoga rada izlože na međunarodnom studentskom znanstvenom kongresu.

Od prvoga ZIMS-a, održanog 2001. godine, do posljednjeg, održanog od 9. do 12. studenog 2006. godine, ZIMS je svake godine rastao u kvaliteti i veličini. Povećan je broj sudionika i broj prijavljenih radova, ali je sve bolja i kvaliteta prijavljenih radova kao i organizacija samoga kongresa. Vidljivo je koliko znači iskustvo proteklih godina te kontinuitet organizacije, ali i inovativnost i nove ideje koje smo primijenili.

Ovogodišnji ZIMS, šesti po redu, svečano je otvoren 9. studenog 2006. godine u prostorijama Hrvatskog liječničkog doma. Svečanom otvorenju prisustvovao je predsjednik Hrvatskog liječničkog zbora prim. dr. Hrvoje Šobat, koji je sudionike pozdravio u ime HLZ-a. Prim. dr. Dražen Borčić studentima se obratio u ime Hrvatske liječničke komore, a prodekan za znanost prof. dr. Miloš Judaš u ime Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nakon pozdravnih riječi održana su dva vrlo zanimljiva pozvana predavanja. Prvi predavač bio je prof. dr. Ivan Đikić s Johann-Wolfgang-Goethe University iz Frankfurta. Prof. dr. Đikić održao je predavanje na temu „Ubiquitin signalling and cancer pathogenesis“. Drugi pozvani predavač bio je prof. dr. Miloš Judaš s našega fakulteta, koji je održao jednako zanimljivo predavanje na temu „Laminar development of the human telencephalon: MRI-histological correlation and clinical implications“. Nakon održanih predavanja sudionici su nastavili aktivni dio programa prikazima postera nakon čega je uslijedio ležerniji dio večeri s „tulumom dobrodošlice“ u klupskim prostorijama HLZ-a.

Na šestom ZIMS-u održano je ukupno osam sesija, i to *Internal medicine, Orthopedics & Surgery, Neurology, Pre-clinical subjects, Infectious diseases, Other clinical subjects, Various topics 1 & 2*. Uz dvije poster sesije sudionici su imali prilike naučiti i „How to write a scientific work?“ u radionici koja je održana u subotu prijepodne pod vodstvom dr. Huić i dr. Ivaniš iz CMJ-a.

Nakon tri aktivna dana na ZIMS-u, gdje su studenti održali svoje oralne prezentacije došao je i trenutak za izbor najboljeg rada, najboljeg usmenog izlaganja i prikaza postera te izbor osobe ZIMS-a 6.

S ponosom ističemo kako je najboljim radom izabran „Medical students' clinical skills do not match their teachers' expectations – experience from Zagreb“, autor kojega je dr. Mario Sičaja, donedavno i sam aktivan u organizaciji ZIMS-a. Najbolju oralnu prezentaciju ima-

la je Mehlika Toy iz Nizozemske s radom „Transmission routes of hepatitis B virus in chronic hepatitis B patients born in the Netherlands“. Nagrada za najbolji poster otišla je u Srbiju, autoru Tomi Petroviću za rad „Histological characteristics of the limited chronical periapical processes dependent on the duration of pathological changes“. Za osobu ZIMS-a ove je godine izabran S. Foad Ahmadi iz Irana, koji je na ZIMS došao čak iz Teherana.

Nakon dodjele nagrada i riječi zahvala na zatvaranju šestog ZIMS-a uslijedila je gala večera u klubu HLZ-a. Nedjelja je već tradicionalno na ZIMS-u rezervirana za izlet pa su tako ove godine sudionici ZIMS-a imali priliku uživati u ljepotama našeg najstarijeg nacionalnog parka – Plitvičkih jezera.

Kako se ZIMS iz godine u godinu unaprjeđuje i raste, i ove smo godine uveli neke novosti. Po prvi puta smo sažetke tiskali kao suplement *Liječničkom vjesniku* uz namjeru da dogodine uz sažetke u *Liječničkom vjesniku* objavimo i prve kompletne radove. Da je ZIMS postigao znatan uspjeh, govore i podatci da je na šestome ZIMS-u sudjelovalo ukupno 154 studenta ili mladih liječnika iz čak 16 zemalja. Prijavljeno je 126 sažetaka od kojih je 106 primljeno i objavljeno u knjizi sažetaka. Od toga je 75 radova prikazano, i to 40 usmeno i 26 u obliku postera.

Na kraju bih se htio zahvaliti Medicinskom fakultetu u Zagrebu i gospođi dekanici prof. dr. Nadi Čikeš na svesrdnoj pomoći koju nam je pružila u organizaciji ovogodišnjeg ZIMS-a. Zahvale upućujem i Hrvatskom liječničkom zboru i Hrvatskoj liječničkoj komori, bez čije pomoći ZIMS ne bi mogao biti ostvaren. Studenti iz organizacijskog odbora čiji je nesebični i predani rad pridonio uspjehu ovogodišnjeg ZIMS-a su: *Nikolina Lučev, Marko Lukić, Tihana Zdravec, Vesna Buntak, Doris Dodig, Karolina Bolanča, Freja Barišić, Maja Mačković, Ivan Adamec, Matija Marković, Karolina Mahečić, Sandra Karanović, Petra Kejla, Ivo Planinc, Ivana Orlić, Anita Štefić, Alen Babacanli, dr. Duje Rako i Mislav Planinc*.

Mislav Planinc

MEĐUNARODNA RAZMJENA STUDENATA MEDICINE

CroMSIC u prošloj akademskoj godini – faza zrelosti

Nadam se da ćete mi, dragi čitatelji, oprostiti na pomalo osobnom tonu koji će obilježiti sljedeće redove; naime, tekst piše tajnik za razdoblje o kojem se radi u naslovu. Jedino direktnim sudjelovanjem može se razumjeti što znači biti dijelom jedne Udruge, pa ću upravo taj aspekt sudjelovanja pokušati obuhvatiti.

CroMSIC je udruga utemeljena ponajprije na projektu međunarodne razmjene studenata medicine. Neskromno, razmjene su tijekom ovoga ljeta bile naš najambiciozniji pothvat otkad postojimo. Preko pedeset stranih studenata u dva je mjeseca došlo u Zagreb i dobilo svoje mjesto u bolnicama, ZET-ovu kartu, smještaj u domu i socijalni program. Isto toliko studenata zagrebačkoga Medicinskog fakulteta zaputilo se u inozemstvo, gdje su se za njih brinuli naši kolege iz sličnih udruga. Zbog sveprisutnog zadovoljstva i naših i stranih studenata kvalitetom razmjena, nadamo se da će u budućnosti odaziv na natječajima za razmjene biti još veći. Od ove godine u pogon ulazi nova, dorađenija bodovna tablica po kojoj će se računati skupljeni bodovi za razmjene.

Na samom početku prošle akademske godine za CroMSIC nije znalo puno ljudi, nije imao veliki broj članova, a i većina je bila sa viših godina studija. Zato je novo vodstvo odlučilo pokrenuti nekoliko akcija koje su dovele u red administrativni dio Udruge. Najprije smo održali

predstavljanje CroMSIC-a i njegovih dužnosnika, u nekoliko navrata upisivali smo članove i ažurirali listu za dopisivanje. Time su stvoreni dobri temelji da se u bliskoj budućnosti riješe još neki detalji poput iskaznica; uveden je od ove godine i kompjuterski program kojim ćemo bilježiti sve aktivnosti CroMSIC-ovih članova. Možda to dovede do toga da se već za iduće razmjene trebate samo prijaviti, bez ispunjavanja formulara. Mislim da je koncentracija na „reklamiranje“ Udruge ključna za otprilike 150 članova koliko ih sad imamo, kao i za mlado vodstvo Udruge.

U 11. mjesecu 2005. održana je Nacionalna Skupština u Rijeci, gdje je, po prvi put otkad postoji Udruga, za Nacionalnog dužnosnika za razmjene (NEO) odbran netko iz Zagreba. Jedna od naših članica onednavno je postala „netko“ i na međunarodnoj sceni, u funkciji Direktora Odbora za reproduktivno zdravlje i AIDS.

Na svjetski dan borbe protiv AIDS-a, 1.12.2005., CroMSIC je, pomalo megalomanski, prionuo obilježavanju tog dana. Obuhvaćeno je nekoliko hrvatskih gradova u kojima su se dijelili letci i kondomi, održavala su predavanja po školama i time podizala svijest o ovome problemu.

U 3. mjesecu 2006. troje naših dužnosnika je otputovalo na Generalnu skupštinu u Čile. Takva okupljanja su ide-

alno mjesto za stvaranje i produbljivanje suradnje između naše i sličnih udruga u svijetu, kao i za stvaranje prijateljstva. Upravo su ta druženja ključna za omogućavanje ovolikog broja razmjena, pri čemu praktički sve ovisi o snalažljivosti i dobroj reklami Hrvatske kao zemlje. Ovdje ću se zahvaliti i našem Fakultetu, bez čije pomoći ne bismo mogli sudjelovati na skupštinama u takvim egzotičnim zemljama.

U Splitu je u travnju 2006. u organizaciji splitskog ogranka naše Udruge priređen The First Seminar on Organ Donation and Transplantation for Medical Students, na kojem je bilo više eminentnih predavača iz nekoliko europskih zemalja. Zbog dobrog odjeka tog seminara među medicinarima, postoje planovi da se takav skup održi opet.

Već standardno, obilježili smo i Svjetski dan borbe protiv tuberkuloze 23.3.2006. Toga dana su se na Dekanatu dijelili letci, puštali kratki filmovi o TBC-u i informirali studenti o, nažalost, sve češćoj bolesti, pogotovo u Slavoniji. Idućega dana, naši studenti su izašli na „teren“, sjecište Bogovićeve i Gajeve, i na sličan način kao i prethodnog dana, odradili posao.

Nekoliko dana potom, 29.3., obilježen je Svjetski dan zdravlja organizacijom dobrovoljnog darivanja krvi na našem Fakultetu, kao i promocijom darivanja organa.

Chile – Generalna skupština

CroMSIC – mnogobrojni radni skupovi i tek poneki tulum

Zabavno je bilo u svibnju, kada smo organizirali humanitarni tulum *Studenti za studente*, koji je održan u Mangu Mambu. Zbog oduševljenja tim tulumom među medicinarima (neki kažu, „vaš najbolji projekt“), sva je prilika da će ubuduće tulum biti još.

U 8. mjesecu je desetak naših članova otputovalo na Generalnu Skupštinu u Srbiju. Dva detalja oko toga vrijedna su spominjanja; jedan je da nikada dosad nismo u

tako velikom broju sudjelovali na Skupštini, a drugi je da smo po prvi puta bili u stanju polovicu financijskih troškova sami pokriti.

Tijekom cijele godine postojala je inicijativa da se naprave web-stranice zagrebačkog CroMSIC-a. Taj korak je jedan od onih važnih; sada će strani studenti koji dolaze na razmjenu u Hrvatsku, kao i naši studenti zainteresirani za rad u Udruzi, moći na jednome mjestu pročitati najnovije informacije o zbi-

vanjima u Udruzi. Stranica je ovih dana puštena u pogon.

Iz svega napisanog vidi se da ima puno toga za raditi, ali i puno toga za doraditi. Zato pozivam sve koji imaju neke zamisli za eventualne nove projekte ili žele sudjelovati u onim standardnim, da posjete www.cromsic-zagreb.com ili nas pronađu u prostorijama Kome ili na mailing listi, pa da otvorimo novo poglavlje u postojanju naše Udruge.

Martin Kuhar

Brucosijada studenata Medicinskog fakulteta u Zagrebu

22. listopada 2006. – klub The Best

GOST U mef-u: OSJEČKI MEDICINSKI FAKULTET

Medicinski fakultet u Osijeku otvorio "Kabinet vještina"

Medicina je vještina. Studenti medicine tijekom svog studija pročitaju brojne knjige, nauče mnogo teorije, no nisu svi u prilici svoje znanje praktično primijeniti. Brojni studenti završe fakultet, prime diplomu i prisegnu Hipokratu, a da nikada nisu dali injekciju, intubirali ili šivali, a kamoli učinili koniotomiju.

Student je na prvoj godini slušao prvu pomoć, na trećoj godini naučio kada se daje koji lijek, a to još potvrdio na četvrtoj, petoj, šestoj godini... Kako se onda može dogoditi da student, kada se nađe u stvarnoj situaciji, da je žena ispred njega pala u nesvijest, da je automobil srušio motoristu i sl., okrene glavu i utješi se poznatom rečenicom "Primum non nocere!". Odgovor je jednostavan, on je nesiguran! Kao i učenje vještina iz drugih sfera života, medicinske vještine se mogu naučiti, ispravno i u potpunosti, tek u praksi i ponavljanjem.

Kao studenti medicine toga smo svjesni, kao i činjenice da nas ima puno, da liječnici uz svoje redovite obaveze nemaju dovoljno vremena da nam se potpuno posvete, da nije najgodnije ni za studenta kao ni za pacijenta da se "led probija" na pacijentima koji leže u našoj bolnici, ali smo isto tako svjesni da postoje drugi načini, koji studentima pružaju mogućnost da uvježbaju različite vještine.

Norveška tvrtka Laerdal, osnovana 1940. godine kao tvornica plastičnih lutaka i dječjih slikovnica, nakon II. svjetskog rata preusmjerila je svoje aktivnosti na proizvodnju realističnih modela, koji bi trebali, svim ljudima povezanim sa medicinskom strukom, omogućiti vježbanje vještina potrebnih ponajprije u hitnoj medicini, ali i u ostalim njenim granama. Do danas, uporabom najmodernijih tehnika, u suradnji sa brojnim liječnicima i sukladno najmodernijim dostignućima u medicini, oni su proizveli iznimno realistične modele, koji pružaju

mogućnost simulacije gotovo svih situacija u hitnoj medicini te vježbanja postupaka nužnih za rješavanje tih situacija.

Ne mogu reći da studenti tijekom studija nemaju priliku probati neke od praktičnih stvari, ali sigurno nemaju mogućnost uvježbat ih. Neki će reći da to nije nužno, da ćemo to naučiti kad počnemo raditi, no većina studenata će reći da se teorija bez prakse brzo zaboravlja.

Tijekom studija studenti su posjećivali kongrese i ljetne škole i tamo imali priliku upoznati se s drugačijim mogućnostima učenja praktičnih medicinskih vještina. Stoga smo prošle godine u sklopu dvije udruge koje djeluju pri Medicinskom fakultetu u Osijeku, EMSA-e i SSLZ-a, pokrenuli **projekt "Znanje vještina"**, s ciljem omogućavanja studentima da tijekom studija steknu više praktičnih vještina.

Ne samo mi studenti već i profesori Medicinskog fakulteta, predvođeni **dekanom prof. dr. sc. Pavom Filakovićem**, su uvidjeli nedostatak praktičnog dijela nastave te su započeli sa opremanjem Kabineta vještina.

Danas se u kabinetu nalazi pet modela, koji studentima pružaju priliku da vježbaju uspostavljanje krvožilnog i dišnog puta, osnovno i uznapredovalo održavanje života djece i odraslih te 16 setova za vježbanje kirurških čvorova i šivanje na životinjskom modelu. Interijer je opremljen namještajem tako da podsjeća na pravu malu ambulantu, a postavljeno je i računalo kako bi se studentima moglo prikazati izvođenje pojedinih postupaka u praksi.

Kabinet je po prvi puta otvoren za studente 20. i 21. listopada, kada je održan **"Tečaj vještina"**. Tečaj je imao 30 polaznika, među njima ne samo studente već i mlade liječnike.

Vjerujem da će nove generacije Medicinskog fakulteta u Osijeku po završetku biti spremnije za rad u praksi, a tome ide u prilog i novi izborni predmet **"Kardio-pulmonalna reanimacija i ostala hitna stanja u medicini"**, kojeg će studenti od ove godine imat priliku pohađati.

Martina Butković
 (studentica 5. godine
 Medicinskog fakulteta u Osijeku)

Prof. dr. sc. Vladimir Palmović

1919. – 2005.

Upravo smo nazočili ispračaju u vječnost doajena hrvatske sudske medicine, dr. VLADIMIRA PALMOVIĆA, redovitog profesora Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Svi mi, kao njegovi suradnici, a ponajviše ja kao najstariji i, mnogo smo vremena provodili zajedno s našim učiteljem i šefom na Zavodu, brojnim simpozijima i kongresima, ali i u časovima rijetkog predaha. Kao znatno stariji i iskusniji od nas bio nam je neiscrpan izvor informacija svih vrsta pogotovo onih naoko malih, sitnih detalja, koji se u stručnim knjigama ne nalaze, koji su toliko važni i nekad presudni u formuliranju sudskomedicinskih ekspertiza. I nakon odlaska u mirovinu 1984. godine profesor Palmović redovito je dolazio na naš Zavod, nastavio sa stručnim radom, tako da zapravo i nismo imali osjećaj da nam više nije šef. Namjerno spominjem ovu činjenicu jer je to prva značajna osobina profesora Palmovića koje smo svi duboko svjesni, a koja je toliko rijetka u našoj liječničkoj profesiji. Profesor Palmović je, naime, svojim stavom i ponašanjem bio za nas nesumnjivi autoritet, ali autoritet postignut bez ikakvih znakova prisile, autoritativnog ponašanja ili dociranja. Mi smo znali da u svako doba, u radno vrijeme, ali i izvan toga, bila riječ o radnom ili neradnom danu možemo bez problema ili osjećaja nelagode zatražiti od njega savjet ili pomoć što smo uvijek dobivali. Sjećam se, kao mladi asistent u vrltima Zapadne Bosne nisam uspio na zadovoljavajući način riješiti obdukciju, pa sam u večernjim satima telefonski zatražio pomoć profesora Palmovića. Odmah je doputovao i sljedeće jutro umjesto mene obavio obdukciju.

Profesor Palmović diplomirao je na Medicinskom fakultetu u Zagrebu 1944.

godine, ali početak medicinske karijere nije upućivao da će tada mladi liječnik postati autoritetom u području sudske medicine. Završivši studij u vrtlogu ratnih događanja mobiliziran je i do kraja II. Svjetskog rata proveo kao liječnik u Domobranskoj vojsci. Po završetku rata, koncem 1945. godine zaposlio se u Općoj bolnici u Virovitici, gdje se najviše bavio kirurgijom. Ipak, kirurg nije postao, jer se 1947. godine javio na natječaj, dobio specijalizaciju iz patološke anatomije i postao asistent na Medicinskom fakultetu u Zagrebu da bi 1952. godine položio i specijalistički ispit. Sudbina je opet mislila drugačije, nije se dalje razvijao u patološkoanatomskoj struci, već je te 1952. godine, kao mladi specijalist, najprije postao vršitelj dužnosti, a uskoro i predstojnik Zavoda za sudsku medicinu Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Profesor Palmović preuzeo je ovu dužnost u najdramatičnije vrijeme kako za Zavod za sudsku medicinu tako i za sudskomedicinsku struku u Hrvatskoj, budući da je naš Zavod tada bio jedino mjesto gdje se njegovala sudskomedicinska struka. Zbog nekih internih događaja u jesen 1952. godine praktički svi liječnici napustili su Zavod pa je tada mladi Palmović započeo teškim radom stvaranja novih stručnjaka. Upravo njegovom ogromnom radu i zalaganju zahvaljujemo što je danas Zavod za sudsku medicinu Medicinskog fakulteta u Zagrebu opremom i kadrovski na visokom stručnom nivou i s ponosom možemo reći da u tom pogledu držimo korak s razvojenijim društvima Zapadnog svijeta.

Stechena znanja na usavršavanju u Njemačkoj, Engleskoj i posebno u tijeku dvije godine u New Yorku, kod tada vodećeg američkog forenzičara Milтона

Helperna profesor Palmović je nesebično prenosio na nas i svom snagom pomažući naš stručni i znanstveni razvoj. Uz to nije mali i njegov doprinos u početku rada Medicinskog fakulteta u Rijeci. Širok je bio raspon njegova sudskomedicinskog interesa, najviše se bavio forenzičnom hematologijom, a posebno su poznati njegovi radovi o problemu masne embolije i trovanja ugljičnim monoksidom.

Već duboko zašavši u 9. decenij, profesor Palmović bio je i fizički i intelektualno svjež, aktivno se bavio strukom i bio redoviti gost na našem Zavodu. Posljednji puta profesor Palmović bio je s nama u Božićno vrijeme 2003. godine, a neposredno nakon toga bolest ga je ipak svladala. Danas ovom prilikom ne mogu, a da ne spomenem i drugu divnu osobinu profesora Palmovića koje ćemo se uvijek sjećati - osim što nam je bio učitelj, bio nam je i odani prijatelj.

ZBOGOM DRAGI PROFESORE, MIR PEPELU VAŠEM I POKOJ DUSI VAŠOJ!

Dušan Zečević

Od objave prošlog broja Mef-a zauvijek su nas napustili i sljedeći nastavnici našega fakulteta:

prof. dr. sc. Zvonimir Brudnjak (1920. – 2006.)

dr. Zdenka Frank (1924. – 2006.)

prof. dr. sc. Miljenko Marinković (1927. – 2006.)

prof. dr. sc. Petar Žeškov (1923. – 2006.)

Prof. dr. sc. Tomislav Šoša

1948. – 2006.

Imam časnu i žalosnu dužnost oprstiti se od prof. Šoše u ime Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Katedre za kirurgiju.

Danas se opraštamo od supruga, oca, prijatelja kirurga - vaskulamog kirurga, pjesnika, znanstvenika i građanina svijeta - dubrovačkog gospara i zagrepčanina, intelektualca, muzičara i humanista - teško je i nabrojiti tragove koje je Tomislav Šoša ostavio u našim srcima. Pamtit ćemo profesora Šošu i po lakoći kojom je sve to ostvario, po neiscrpoj energiji i entuzijazmu u struci, znanosti i u životu, koji je tako intenzivno živio. U šarmantnom razgovoru, tako tipičnom za profesora Šošu problemi su izgledali manji i ljudskiji. U svojem životu problemima je pristupao otvoreno i direktno, i u svojoj bolesti rezonirao je kao kirurg, svoju bolest doživljavao je kao liječnik, a ne kao bolesnik.

Tijekom studija je već kao demonstrator pokazivao smisao za edukaciju i znanstveni rad, studenti medicine pamte njegov predani rad u organizaciji tečajeva prve pomoći Napredujući u stru-

ci i znanosti od asistenta do profesora-znanstvenog savjetnika na Katedri za kirurgiju, pokazivao je umjeće prenošenja stručnog znanja na studente i suradnike te poticanja razvoja znanosti u medicini. Važan je i njegov publicistički opus te rad u brojnim uredništvima časopisa - pri čemu se posebno ističe njegov rad u Liječničkom vjesniku. Nesebično je u današnjim evropskim kirurškim vaskularnim asocijacijama promovirao hrvatsku medicinu i približio svjetsku medicinu Hrvatskoj, a bio je i cijenjeni predsjednik i član svjetskih strukovnih društava. Svoj doprinos je nesebično dao i u organizaciji zdravstvenih i stručnih problema u Hrvatskoj. Ne smijemo zaboraviti njegov doprinos u okviru nastavničke publicistike, čitav niz udžbenika iz opće i vaskularne kirurgije trajno je naslijeđe generacijama studenata. Novi udžbenik iz kirurgije nažalost nije doživio, ali će i kroz njega ostaviti trajni trag u nastavi iz kirurgije. Teško je reći za profesora Šošu da li je medicinska znanost utjecala na umjetničke sklonosti profesora Šoše, ili je pak poezija i muzika bila osnova njegove

osobnosti, koja je obilježila njegov stav prema medicini. Jednako spretno i lako tekle su riječi njegovih pjesama i muzike kao i složeni kirurški zahvati.

Nažalost izgubio je rat protiv bolesti, iako se hrabro borio.

Profesor Šoša jedrio je punim jedrima kroz život, te je odjedrivši u vječnost ostavio postojani trag kao što je i more koje je volio.

Slava mu!

Ivana Tonković

Prof. dr. sc. Jagoda Bolčić-Wickerhauser

1926. – 2006.

Ako itko na svijetu zna da svi ljudi umiru, onda smo to mi liječnici. Ali, istina je i to da ni jedna smrt nije ista, i da se sve ljude jednako ne žali. Vijest o smrti pok. prof. Jagode Bolčić-Wickerhauser dokazala je ispravnost one poslovice: Vijest o smrti gora je od same smrti.

Vrio cijenjena profesorice! Informacija o Vašem životu i djelu može se naći u svim hrvatskim leksikonima i to se neće zaboraviti.

Ali možda se ipak ne zna ono što mi Vaši studenti, i kad bismo htjeli, ne možemo zaboraviti. Osim Vaše visoke stručnosti na području anesteziologije, mi smo u vama prepoznali osobu koja

je željela svoje znanje jednostavno preliti mladima. I zanimljivo, u tome se niste nikad umorili. Dapače, svako malo vi ste znali znanstvenu javnost šokirati novim otkrićima.

Zato ste i pisali o šoku, zato je i Vaša smrt za sve nas mali šok. Osim zahvalnosti koju Vam dugujemo dok smo živi, Vaša smrt nas obvezuje da se Vaše djelo nastavi.

Iskrena sućut Vašem suprugu i vašoj obitelji i svima koji vas žale. A Vama, draga profesorice, od srca želim vječni mir i spokoj.

Ino Husedžinović

2. hrvatski kongres neuroznanosti

Zagreb, Hrvatska, 16.-17. ožujak 2007.

Drugi hrvatski kongres neuroznanosti održat će se u Medicinskom fakultetu u Zagrebu, Šalata 3 i Hrvatskom institutu za istraživanje mozga, Šalata 12.

Organizator:

Hrvatsko društvo za neuroznanost i Hrvatski institut za istraživanje mozga

Organizacijski odbor:

Ivica Kostović (predsjednik), Branimir Jernej (dopredsjednik), Miloš Judaš (tajnik), Marijan Klarica (rizničar)

Ured Kongresa:

Šalata 12, 10000 Zagreb, Hrvatska, tel.: +385 1 4596 801, fax.: +385 1 4596 942,
e-mail: mjudas@hiim.hr; tajnica@hiim.hr, web stranica: www.hiim.hr

5. hrvatski kongres farmakologije 2. kongres Hrvatskog društva fiziologa

Osijek, Hrvatska, 19.-22. rujna 2007. godine

Kongresi će se održati u Osijeku na Medicinskom fakultetu Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Josipa Huttlera 4 i u Hotelu "Osijek", Šamačka 4, 31 000 Osijek.

Organizatori:

Hrvatsko društvo farmakologa i Hrvatsko društvo fiziologa

Organizacijski odbor:

Predsjednica: G. Kralik, (Osijek) *Članovi:* P. Filaković (Osijek), A. Tucak (Osijek), A. Tvrdeić (Osijek), M. Klarica (Zagreb), M. Boban (Split), G. Župan (Rijeka), I. Francetić (Zagreb), N. Pivac (Zagreb), D. Muck Šeler (Zagreb), M. Šimpraga (Zagreb), S. Kukulja Taradi (Zagreb), A. Salihagić (Zagreb)

Ured Kongresa:

Medicinski fakultet Osijek, Katedra za farmakologiju, Josipa Huttlera 4, 31 000 Osijek, Croatia
Telefon: +385 031 512 850; faks: +385 031 512 866; E-mail: tvrdeic@mefos.hr

Web-stranica Kongresa:

<http://www.mef.hr/HDF> (za prvu obavijest)
www.hdfkongres.mefos.hr (sve ostalo)

Odabrane Internet stranice

Scientific American – www.sciam.com
New Scientist – www.newscientist.com
The Scientist – www.the-scientist.com
Međunarodno društvo za istraživanje mozga – www.ibro.info/
Lucidni snovi – <http://www.lucidity.com/>
Video-predavanja inovatora – <http://ted.com/tedtalks/>
Tajni život mozga – <http://www.pbs.org/wnet/brain/>
Animacije iz biologije – <http://www.cellsalive.com>
Slovensko društvo za neuroznanost Sinapsa
– <http://www.sinapsa.org/>
Natječaj za ljetnu školu neuroznanosti u RIKEN Brain Science Institutu
http://www.brain.riken.jp/english/f_summ/f0_top.html

Odgovorno ponašanje u znanstvenoj komunikaciji
<http://www.sfn.org/index.cfm?pagename=responsibleConduct>
Znanost na drugim jezicima
www.science-et-vie.com www.larecherche.fr
Europski ured za patente
http://ep.espacenet.com/?locale=EN_ep
E-medicinska klinička baza podataka
<http://www.emedicine.com/>
Određivanje homologije proteina
<http://www.sbg.bio.ic.ac.uk/phyre/>

priredio: **Goran Šimić**

*Sljedećim brojem mef.hr pridružiti
ćemo se obilježavanju 90. godišnjice osnutka
Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*

